ZO ČSV Nové Město na Moravě

KRONIKA

ČESKÉHO SVAZU VČELAŘŮ

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

DÍL I.

1900–1979

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Kronikářem

jsem byl zvolen na schůzi výboru základní organizace ČSV v Novém Městě na Moravě v roku 1987. Tuto práci jsem přijal, ba možno říci, že jsem se k ní sám přihlásil.

Považuji za vhodné, abych se jako kronikář organizace blíže představil. Narodil jsem se v r. 1924 v Hroznatíně, okr. Třebíč, kde jsem prožil svoje dětství. V Rudíkově jsem navštěvoval obecnou školu, potom jsem studoval na gymnasiu. V roce 1943 jsem byl zatčen gestapem spolu s maminkou, jejími třemi sourozenci a svými dalšími pěti sourozenci a vězněn až do konce války jako rukojmí za strýce (maminčina vlastního bratra) Ludvíka Svobody, pozdějšího armádního generála a presidenta republiky. Byl jsem vězněn v Hradci Králové, v Praze na Pankráci, krátkodobě též v Drážďanech (Dresden) a Vratislavi (Breslau), dále v koncentračním táboře „Pod kaštany" v Brně a v internačním táboře ve Svatobořicích.

Po válce jsem ukončil studium na gymnasiu v Praze maturitou a nastoupil v listopadu 1945 jako učitel na školu v Černé v tehdejším okrese Velkém Meziříčí. Již v březnu 1946 jsem byl přeložen do pohraničního okresu Krnov (nyní Bruntál) a tam jsem působil jako ředitel školy na Osoblažsku v obcích Slezské Pavlovice, Osoblaha, Bohušov a Dolní Povelice. Vojenskou základní službu v letech 1946-1948 jsem prodělal převážně na Slovensku, kde jsem v r. 1947 byl nasazen v bojové jednotce „Tygr" do stíhání skupin UPA (Ukrajinská povstalecká armáda) - tedy benderovců, jak se lidově říkalo a to proti skupině Chromenkově a později proti skupině Burlakově.

V roce 1958 jsem ukončil učitelskou činnost v pohraničí a přestěhoval jsem se na okres Žďár n. Sázavou, kde jsem pracoval

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

ve stavebnictví, od roku 1964 v zemědělském stavebnictví až do r. 1983 kdy jsem odešel do starobního důchodu. Od roku 1960 bydlím trvale ve Sněžném v rodinném domku. V roce 1980 jsem obdržel od ministra zemědělství ČSR titul a odznak „Vynikající pracovník ministerstva zemědělství a výživy."

Svůj dobrý vztah ke včeličkám jsem měl už v dětství, kdy můj dědeček a po něm i otec včelařili. Já sám jsem začal včelařit v r. 1956 ještě v pohraničí, kde jsem dostal darem od jednoho starého včelaře roj a od té doby už mě tato záliba neopustila. Včelařil jsem i po přestěhování v Jamách a od r. 1960 ve Sněžném, kdy jsem se stal také členem základní organizace Českého svazu včelařů v Novém Městě na Moravě. Moje včelaření, i když je dlouhodobé, je svým rozsahem opravdu jen zálibou, protože chovám pouze 4 včelstva ve včelíně, který jsem si postavil na zahradě u rodinného domku. Svou lásku ke včelám vyjadřuji nakonec i tím, že jsem si vzal na starost psaní kroniky naší včelařské organizace.

Dne 16. března 1988

Václav Hladký
kronikář

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

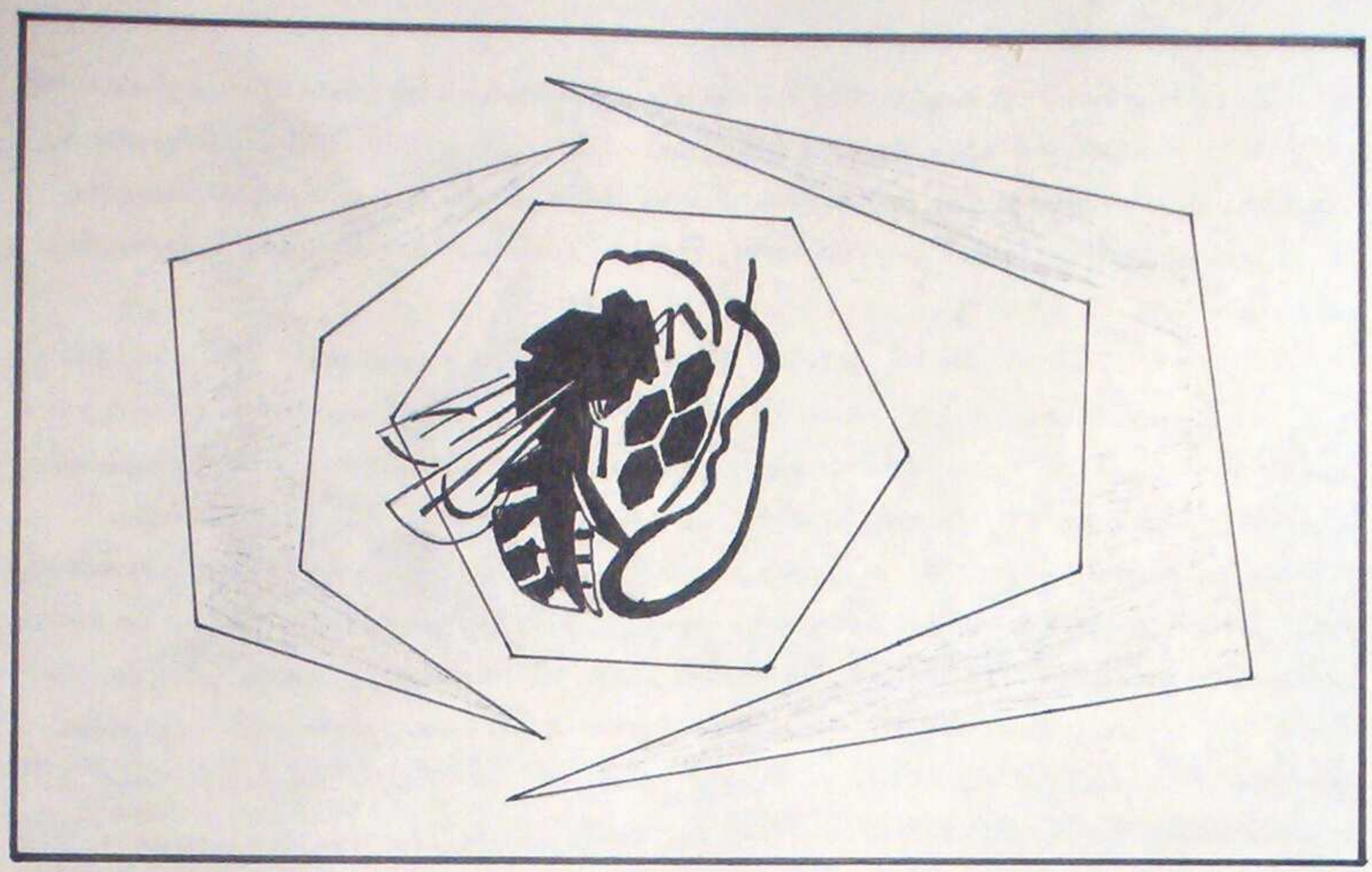

Přemýšlím, jak napsat úvod do naší včelařské kroniky. Nenalézám krásnější slova, než ta, která čtu v zápise ze schůze, která se konala brzo po vzniku našeho včelařského spolku dne 17. března 1901:

„I nyní je včelka vzorkem pilnosti, pracovitosti, čistoty, pořádku, i nyní pracuje do úpadu. A naše Čechy drahé i Moravěnka milá mají podnes hojně pramenů medodatných, kterých jen využitkovati třeba. Nám, přátelé milí, schází spíše včel a včelařů, avšak včelařů rozumných, zkušených, kteří by se včelami řádně zacházeti dovedli, nám schází tisíce úlů včel, jež by rosu medznou hojně se naskytující, sesbírati a do úlů k užitku obecnému ukládati mohly.

Avšak včelky přinášejí ještě jiného užitku.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Poletujíce z květinky na květinku, způsobují přenášením pelu zúrodnění jich, jsou tedy pomocnice plodu i semena, což velikou důležitost pro polní hospodářství a zahradnictví má.

Z uvedeného poznáváme, že rozumně včelařiti jest užitečné, výnosné hospodářské zaměstnání, poskytující dobrý pramen vedlejších příjmů. A proto, přátelé milí, hleďte si včelaření, rozšiřujte a zvelebujte je dle možnosti! Nenechte se zastrašiti léty hladovými, po hladových přijdou léta dobrá a vynahradí nám ztrátu."

Myslím, že tento citát je i dnes pro nás poučný.

A ještě k úrodu připojím tři rady Dzierdzonovy:

Rada diamantová:

Chceš-li ze včel zisku míti,
hleď se dříve poučiti,
co má včela ráda, jak se rodí,
co jí prospívá a co jí škodí.
Jednej, jak zkušenost ti velí
podle přirozenosti jen včelí!

Rada zlatá:

Jenom včelstva zdravá, silná
užitečná jsou a pilná.
Slabá, nemocná - ta padnou,
nepřinesou radost žádnou!

Rada stříbrná:

Severák když v úly fičí,
neb když vzniknou tam lupiči,
nesedí-li včely v suchu,
hřmotný hluk a málo vzduchu,
nebo nedostatek medu -
smrt přináší včelám v sledu.
Mnoho slunečního světla
v zimě - zlá je na ně metla.
Kdo od všeho včelín chrání,
zdar mu kyne v roce celém,
škodám mnohým se ubrání,
zván je mistrem - chovatelem.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

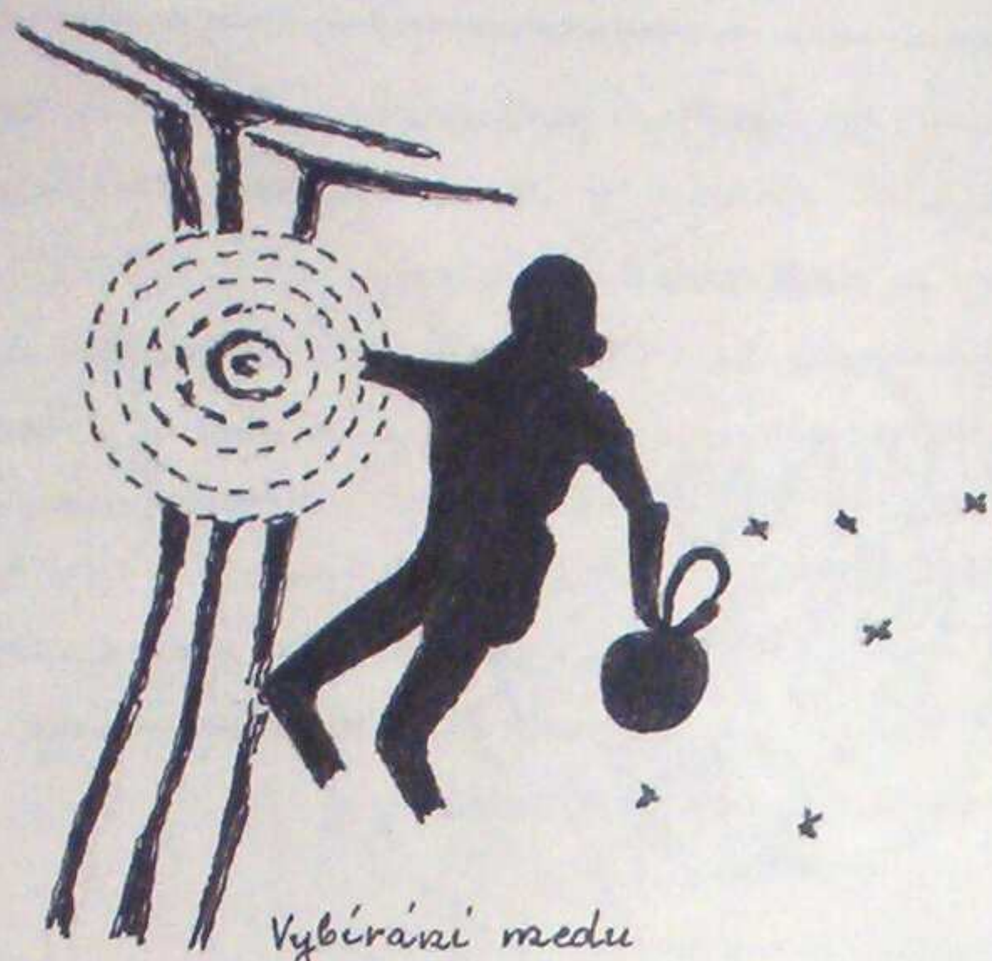

Vybírání medu

Kresba z Pavoučí jeskyně u Bicorpu ve Španělsku - stará nejméně 15 tisíc let

Z historie včelařství

v Čechách, na Moravě a ve Slezsku - použito: „Památníku včelařů československých" vydaného 1896.

Považuji za užitečné zmínit se stručně o historii včelařství. Opomineme včelaření u starověkých národů - Egyptanů, Řeků, Římanů a pod., ale všimneme si, jak se včelařilo kdysi u nás v Čechách.

Již praotec Čech, když obzíral novou zemi z Řípu, si pochvaloval, že je i na včely bohatá. Staří Čechové rádi pili medovinu, jak potvrzuje Kronika Dalimilova. Také Šárka ve Starých pověstech českých opila Ctirada a jeho společníky medovinou, aby ho mohla odvést na Děvín.

V 11. a 12. století se hojně vyvážely z Čech do okolních zemí med, vosk a medovina. V Praze se odbývaly zvláštní trhy medové. Med se vyměňoval za sůl ve stejné váze. Včelaření se rozlišovalo na lesní a domácí. Doma mohl včelařit každý bez překážky,

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

lesní včelaři však tvořili spolek, podobný pozdějším cechům, volili si svou správu: staršího včelaře (lamfojta), purkmistra a čtyři přísežné. Měli svou gruntovní knihu i registra včelařská - práva medařská. Z lesního včelaření se musel odvádět pánům lesa poplatek ve výši jednoho groše za „úl." Proto si mohl každý včelař v lese vyhledat příhodný strom, opatřit ho svým znamením a vydlabat v něm úl - brť a osadit včelami. Kdo by na poznamenaném stromě včelaři učinil škodu nebo jej porazil, byl pokutován a trestán. I lesní zřízenci museli včelaře podporovat, hájit lípy, javory, vrby, třešně a jiné stromy, na nichž měly včely pastru, a nesměly se tyto stromy porážet. Také Karel IV. roku 1350 potvrdil diplomem Norimberským práva včelařská a jejich sdružení.

Z privilegia, daného r. 1697 Ferdinandem knížetem z Ditrichsteinu cechu medařskému v Lipníku na Moravě, poznáváme, že cech včelařský měl právo nosit korouhev, na jejíž jedné straně byl sv. Ambrož a na druhé straně Samson se lvem, kterému vězel v tlamě plást medu. Samson lvi tlamu rozvírá. Císař Josef II. omezoval cechy a za jeho panování pozbyli i medaři svá starobylá práva. V r. 1792 se v prvním zápise před obecní radou města Meziříčí ani lamfojt ani práva medařská již nezmiňují.

Včelařství domácí vzniklo z včelaření lesního a je tedy mnohem mladší. Včelař, aby si včely připoutal ke své domácnosti, uřízl v lese strom, v němž bylo usazeno včelstvo, a odvezl si jej domů. Prvním příbytkem včel byl tedy klát - špalek a ten se udržel ještě i dlouho potom. Je to nejstarší a původní úl. Slaměné úly si začali včelaři vyrábět až později a užívalo se jich jen zřídka.

Včelíny v nynější podobě se stavěly velmi zřídka. V tehdejších dobách byla daleko větší bezpečnost majetku a tresty za vyloupení včel byly mnohem přísnější. Včelíny byly zapsány i do gruntovních knih a byly považovány za asyl. Kdo se před nepřítelem zachránil do včelína, nesměl být dále pronásledován až do právního rozsudku.

Znalost o včelím životě ve středověku byla malá a přecházela z otce na syna jako hluboké tajemství, takže před vynalezením knihtisku a ještě i potom bylo včelaření širším kruhům úplně neznámé. Včelaři znali tenkrát trojí

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

druh včel: královnu, dělnice a trubce, znali sbírání a usazování rojů, krmení hladových čeledí, vybírání medu, čistění medu a vosku a uměli dělat oddělky. Nakažlivé nemoci (hnilobu plodu) léčili zrušením nemocného včelstva a to za přítomnosti mistra včel (lamfojta), aby se nákaza nešířila. Kdo věděl o nemoci svých včel a neohlásil to a jiným včelařům tím způsobil škodu, byl pokutován 2 zlatkami a 2 libvami vosku. Byla to pokuta citelná, neboť r. 1538 stálo jedno včelstvo i s klátem 3 zlaté a kráva 5 zlatých.

Med byl tehdyť jediným známým sladidlem v domácnosti. Užívalo se jej i k vaření medoviny. Tak na př. při svatbě Viléma z Rožmberku r. 1578 se spotřebovalo 15 centů medu a 13 centů vosku. Včelařství české, utěšeně kvetoucí, poklesla během časů tak, že až do nedávných dob se nemohlo probrat. Příčinou byly hlavně války, jejichž dějištěm byly země koruny České, války husitské a hlavně válka třicetiletá, která zpustošila celá města i vesnice, celé kraje byly neobydleny, obyvatelstvo vyhubeno hladem a morem, pole zpustla a lidé zchudli tak, že se starali jen o chléb a na včelaření neměli čas. Po 30.leté válce byl vosk přivážen z cizích zemí a med byl brzo v domácnostech nahrazen cukrem třtinovým a syrupem. Medovinu vytlačilo pivo a kořalka. Proto není divu, že cena výrobků včelařských poklesla a včelařství se stalo popelkou v hospodářství a jenom libůstkou některých jednotlivců.

Zlatá doba pro včelařství nastala za panování císařovny Marie Terezie, která včelaření zvláštním zákonem chránila a podporovala. Nařídila též, aby byla zřízena včelařská škola na Moravě a podobná i v Čechách. Včelařství bylo osvobozeno od jakýchkoliv dávek a poplatků. V Čechách byla r. 1770 zřízena včelařská škola v Novém Kníně. Téhož roku i na Moravě vstoupila v život včelařská škola, která byla umístěna ve Starém Brně, opatřena 20 úly a učitelem byl jmenován Jan Span. V r. 1778 byla tato škola přeložena do Vsetína, avšak r. 1781 byla zrušena (podobně i škola v Čechách) a včelaření bylo ponecháno pouze na soukromém zájmu a pilnosti jednotlivců.

Na Moravě a ve Slezsku včelařství chránila a podporovala „Moravsko-slezská vlastenecká hospodářská společnost." Při této společnosti se roku 1854 utvořil péčí P. Cyrila Nappa zvláštní odbor včelařský, který velmi zdárně působil. Prvním jeho předsedou byl školní rada Hansmann, po něm ředitel škol Pátek, dále

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

kanovník Karel Nöttig, od r. 1861 opat vajhradský Vintíř Kalivoda. Byli to ponejvíce kněží a učitelé, kteří podporovali a šířili včelařství nejen slovem, ale i vlastním příkladem. R. 1864 opat Kalivoda těžce onemocněl, vzdal se předsednictví a předsedou byl zvolen vojenský lékař na odpočinku Dr. Živanský, za jehož řízení včelařský odbor utěšeně zkvétal a počet členů - včelařů se netušenou měrou rozmnožil.

Odbor včelařský (spolek přátel včelařství) získal za čtyři roky svého trvání (tedy do r. 1858) pouze 86 členů, avšak už v r. 1859 přibylo dalších 230 činných členů a 2 čestní (Dzierzon a Oettl). V roce 1860 měl spolek už 430 členů. Dne 27. a 28.9. 1861 se konala v Brně valná schůze odboru spojená s první odbornou včelařskou výstavou. Na této schůzi byl Dr. Živanský zvolen pokladníkem a tajemníkem a stal se od té doby duší veškerého včelařského dění na Moravě. V roce 1862 se konal v Květné zahradě v Kroměříži památný včelařský sjezd s účastí 753 včelařů z Moravy a Slezska, z Čech, Rakouska a Uherska. Úsilovná činnost Dr. Živanského se ještě vystupňovala po jeho zvolení předsedou odboru dne 23.8.1864. Aby i v mládeži probudil lásku ke včelařství, přednášel o včelařství na brněnské technice a nával na jeho přednášky byl velký. Bylo u něj zapsáno 241 řádných posluchačů a 116 se jich podrobilo veřejné zkoušce. Na základě svých přednášek sestavil svou praktickou knihu: „Návod průmyslového včelařství."

V roce 1865 se konal v Brně sjezd, který je památný tím, že na něm prakticky demonstroval Čech major šl. Hruška z Legnana v Benátsku vytáčení medu silou odstředivou. Teprve tímto vynálezem - odmedňovadlem - nabylo pohyblivé dílo svou cenu a oprávněnost a Hruška proto náleží mezi nejslavnější včelaře celého světa. Za svůj vynález obdržel na výstavě nejvyšší cenu - 6 císařských dukátů.

V roce 1867 počal Dr. Živanský vydávat oba spolkové časopisy: „Včelu brněnskou" a německou verzi „Honigbiene von Brünn." V roce 1886 byl v Brně otevřen spolkový dům, v němž se nadále pořádaly schůze a výstavy, tam byla umístěna kancelář, dílna a spolkový včelín. Od doby, kdy se Dr. Živanský ujal řízení včelařského odboru, přibývalo stále více členů. Počet členů odboru v jednotlivých letech až do osamostatnění:

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Rok: 1854-1858	počet členů	86	1864	počet členů	574 (114 vyloučeno)
1859	-"-	232	1865	-"-	689
1860	-"-	430	1866	-"-	700
1861	-"-	510	1867	-"-	800
1862	-"-	616	1868	-"-	1.200
1863	-"-	650			

Dle výkazu c.k. statistické komise ve Vídni byla následující počet včelstev:

	Čechy	Morava	Slezsko
1869	140.892	69.722	17.089
1880	175.868	83.441	19.226
1892	149.738	83.571	17.749

Samostatný spolek včelařů moravských se ustavil dne 31.12.1868 na schůzi v Brně a tím se odtrhl od hospodářské společnosti moravsko-slezské. Nejednalo se o nový spolek, ale jen o formální přeměnu. Předsedou byl opět zvolen Dr. Živanský. Hrabě Vladimír Mitrovský převzal protektorát spolkový a dával spolku 50 zl. ročně. Protektorem zůstal až do smrti. Spolek vydával svým nákladem časopisy a včelařské knihy, pořádal přednášky s výstavami, měl svou vlastní dílnu na zhotovení dobrých úlů a včelařského nářadí.

První schůze spojena s výstavkou se konala 25.8.1869 ve Znojmě. Tato schůze byla německá. Česká schůze se konala 1.9.1869 v Novém Městě na Moravě na Panském domě, kde se sešlo 100 včelařů z Moravy i z Čech. Zde 37 žáků hlavní školy složilo zkoušku ze včelařství. Brněnští hosté navštívili 8 místních včelařů a shledali, že práce Kandusova zde nebyla marná. Včelíny byly (mimo 2) úplně moderně zařízeny a vzorně vedeny. Na schůzi měl novoměstský učitel J. Horák referát: „Na jaké výši je včelařství na Novoměstsku." Řešila se zde i otázka včelích plemen. I u nás rostla horečka cizinecká a objednávky na cizí královny se stále množily. Avšak na tomto sjezdu novoměstském bylo již značné vystřízlivění. Celá řada včelařů (i Libor Scholz a sám Dr. Živanský) se vyslovili proti cizinkám.

V roce 1870 měl spolek 1.415 členů, v r. 1871 klesl počet členů na 1.111 (příčina: založení spolku slezského a českého a 200 členů bylo vyloučeno pro neplnění povinností). V roce 1872 se konala první valná hromada samostatného spolku v Brně a

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

poslední za života Dr. Živanského. Zúčastnilo se jí 578 včelařů. Byl to největší sjezd za doby trvání samostatného spolku až do jeho přeměny ve spolek ústřední.

Dne 21. října 1873 dokonal svůj šlechetný život Dr. Živanský. Celý včelařský svět truchlil nad úmrtím muže, který nabyl vážnosti evropské a svému spolku svou úsilovnou prací získal jméno prvního a nejčilejšího včelařského spolku v celé Evropě. V závěti odkázal spolku svůj pěkný včelín, avšak správa spolku jej neměla kam umístit, tak jej prodala za 148 zl. a to se stalo základem nadace Živanského na povznesení včelařství na Moravě.

Po smrti Dr. Živanského byl 27.8.1874 zvolen do čela spolku i za své nepřítomnosti opat Mendl, ten však volbu nepřijal a tak byl zvolen za starostu Bedřich Habernech. Po jeho onemocnění v r. 1877 byl zvolen předsedou farář Kmenta toho v roce 1880 vystřídal Jan Bachmann.

Po Bachmannovi byl 26.12.1883 zvolen novým předsedou opat z Rajhradu Benedikt Korčian, který se ujal řízení spolku s mladistvým elánem. Vyvstala také myšlenka zřízení spolkového domu, v němž by byla i stolárna, přednášková místnost a spolkové muzeum. Upisovaly se 5 zlatkové nezúročitelné podíly na spolkový dům. Již 11.3.1885 byla schválena koupě parcely i s domkem na Vídeňce č. 121 za 7.000 zlatých a v r. 1886 se stavba uskutečňovala. Ku stávajícímu domku se provedla přístavba za 3.600 zl., která měla sloužit pro spolkové schůze a kurzy. Dne 12.12.1886 byl při slavnosti spolkový dům předán k užívání. Dne 12.4.1887 se v novém domě konala poprvé valná hromada spolku, na níž byl opat Korčian opět zvolen předsedou. Spolková činnost se velmi oživila, zvláště v pořádání kočovných přednášek a kurzů. Také spolkový časopis „Včela brněnská" se zvelebil a postupně začal vycházet pravidelně.

Přistoupilo se k zakládání krajinských a okresních spolků včelařských vedle spolku zemského. Mimo starobylý spolek lipnický a z r. 1893 novější spolek frenštátský, vznikl zásluhou Ludvíka Doležala r. 1896 spolek „Pohoran" v Třebíči pro západní Moravu a spolek náměšťský. V r. 1897 vznikl spolek vyškovský a velkobítešský, r. 1898 spolek hrotovický pro Krumlovsko a Hrotovicko a spolek bučovický.

Na valné schůzi 12.4.1898 byla odhlasována

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

žádaná změna, aby dosavadní zemský spolek se přeměnil na spolek ústřední. Jeho nové stanovy byly přijaty a dne 25.9.1898 místodržitelstvím schváleny. Dne 19.11.1898 na valné schůzi se ustavil spolek jako: „Zemský ústřední spolek včelařský pro markhrabství moravské." Starostou byl zvolen opět opat Benedikt Korčian. Protektorem spolku zůstal Vladimír hrabě Mitrovský.

Spolkový časopis „Včela brněnská" byl přejmenován na „Včelu moravskou" a od r. 1899 byl vydáván již pravidelně 10. každého měsíce. K rozvoji spolku přispěly pozorovací a zkušebné stanice a stanice plemenné a oplozovací.

Změna spolku byla korunována velkolepým sjezdem včelařů československých v Třebíči ve dnech 19.-24. srpna 1901. V neobyčejně krátké době vzrostl počet pobočných a krajinských spolků, kterých v r. 1901 bylo již 38 a mezi nimi i spolek „Živanský" v Novém Městě na Moravě.

Vzhledem k tomu, že většina včelařů německých odpadla nebo byla odtržena ke spolku vídeňskému, časopis „Včela moravská" vycházel od r. 1902 už jen v českém jazyce.

Po smrti hraběte Mitrovského byl zvolen za protektora spolku jeho předseda opat Benedikt Korčian. Na předsednickém místě vystřídal Korčiana Hugo Konšel a po něm Josef Janoušek. Zemským včelmistrem byl Ludvík Doležal, naučitel v Čáslavicích, předseda spolku „Pohoran" v Třebíči.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

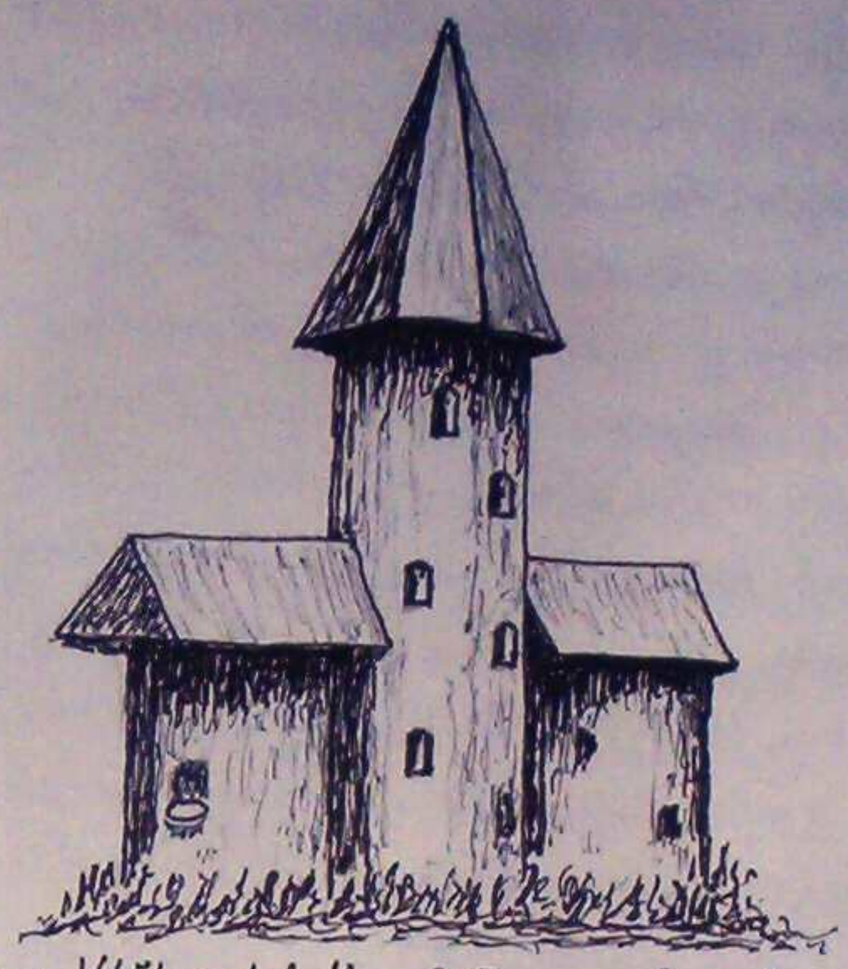

Patrový klát z javoru. Výška klátu 2,5 m, průměr 100 cm. Vzadu sedm dvířek nad sebou, vpředu šest česen gotického stylu.

Vývoj úlů

a rámkové míry do počátku 20. století

Původně bydlely včely v dutých stromech, o něž v pralesích nebyla nouze. Včelaři stromy vyhledávali, označili nasekáváním kmenu jako svůj majetek a med z nich „podbírali."

Později takové stromy poráželi, část kmenu se včelami oddělili, odvezli domů do sadu a postavili tam „klát." První takovýto úl byl tedy „stojanem." Na roje si včelař kláty připravil. Vysekal do špalku dutinu. Ta bývala 48 včelích palců dlouhá (1 včelí palec = 5 vedle sebe ležících buněk dělnicích nebo 4 buňky trubčí), 9-10 palců širokou a 8-9 palců hlubokou. Přes dutinu uprostřed délky špalku přibil prkénko 4 palce široké, v němž vydlabal česno. Aby se dílo ve špalku stojanu pod tíží medu nezřítilo, položila se uprostřed dutiny špalku „opěra" šíří ruky do dlabů udělaných ve vnitřní stěně špalku.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Později usazovali včelaři roje i do špalků vodorovně položených. Tam nebylo potřeba opěry, protože „ležan" měl jen 9-10 palců výšky. Česno bylo uprostřed délky úlu. Na klády se kladly jednoduché střechy z prken, aby jim déšť neuškodil.

Vyřezaný med se na mírném ohni rozpouštěl v kamenných hrncích. Když se pak i všechen vosk rozpustil, postavil se hrnec do chladna, kde vosk ztuhl. Ten se čistil tak, že se dal do hrnce s vodou a nechal vařit. Rozvařený se cedil plátěnými pytlíky do škopku se studenou vodou.

Roku 1853 vynalezl čestný doktor Jan Dzierzon, farář ve Slezsku, úl, v němž včelí dílo bylo na trámečcích širokých 1 včelní palec a 1/4 palce silných, které bylo možno z úlu vyjmout a zpět zase zavěsit. Tak vznikl úl „dzierzonský." Dzierzon včelařil hlavně v ležanech, z nichž byly vždy 2 k sobě spojené a tvořily „dvičák". Ležan obsahoval 15 rámků a měl 1 patro. Uvnitř byl 9 palců široký, 15 palců vysoký a 28-29 palců hluboký.

Baron Berlepsch zdokonalil úl Dzierzonův tak, že zvolil pro včelaření „stojan", jemuž dal tři patra a sestrojil pro něj rámky. Vynálezem rámků dostoupila rozběrnost díla svého vrcholu. Berlepsch rozdělil svůj stojan, uvnitř 9 1/2" široký, na 3 stejně vysoké díly, z nichž 2 spodní určil pro plodisko a třetí nejvyšší, 9 3/4" vysoký, pro medník a mezi oba tyto prostory vložil pohyblivou přepážku. Úl tento se nazýval „Berlepschův."

Po Berlepschovi se o zdokonalení úlu pokusil Dathe. Místo 2 pater v plodišku udělal rámek 14" dlouhý a medník 14 1/2" vysoký, aby se rámky z plodiska hodily k zavěšení do medníku a naopak. Později poznal zbytečnost velkého medníku a snížil jej o polovici. Tak povstal úl s dvojími rámky, velkými pro plodisko a malými pro medník. Dathe sám včelařil hlavně ve slaměných koších. Sám uznal, že včelstva v úlech jeho soustavy špatně přezimují, ale ve slaměných koších přezimují dobře.

Včelařský spolek na Moravě se sídlem v Brně, který řídil MDr. František Živanský, přijal za svůj spolkový úl zvláštní úl 9 1/2" uvnitř široký, jehož plodisko bylo rozděleno na 4 patra 5" vysoká a páté nejvyšší tvořilo medník 5 3/4 palce vysoký. Úl byl zřízen pouze na trámky. Toto bylo považováno za výhodu vůči rámkům pro teplejší zimování včelstev. Také v Čechách znamenití včelaři rámky z úlů vyhodili a nahradili

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

je trámky. Tento úl moravského spolku zdokonalil Josef Buchar, farář, který trámky nahradil opět rámky a namísto 2 pater po 5" zřídil 1 rámek 10" vysoký. Další 2 patra po 5" vysoká ponechal. Medník udělal 10" vysoký. Tento úl se nazýval úlem „uhřínevským", protože se vyráběl v Uhřínevsi.

V Čechách vznikly takzvané „princovy" úly. Byly to ležáky ze slaměných věnců s vnitřní šířkou 10" a výškou 10". Jeden věnec pojal 3 rámky, které visely na dřevených latkách. Pro malé plástve byly však nevýhodné pro přezimování včel.

V Americe sestrojil Langstroth stojan, zvaný „americký". Byla to truhlice nahoře otevřená. Na její horní kraje se zavěšovaly rámky 10½" vysoké a 20½" široké (27,5 cm vysoké a 53,2 cm široké) a bylo jich v úle 10. Místo medníku používali Američané medné skříňky, které se postavily na rámky plodiska a mohly pojmout až 1 kg medu. Na podzim se medné skříňky odstranily a plodisko se přikrylo voskovaným plátnem a slaměnou rohoží. Na rohož se položilo prkno, zatížilo se kamenem a úl se zastřešil. Včelstva v těchto úlech přezimovala velmi dobře, protože seděla na dlouhých plástech. Americký úl zdokonalil Mat. Hlinecký tím, že udělal jednu stranu pohyblivou a tak bylo možno plástve vybírat jak horem, tak i se strany.

U nás však v této době se poražoval dobře udělaný úl dzierzonský za základ rozumného včelaření, avšak k dobrému úlu muselo přispívat i umění včelařovo. K tomu všemu muselo pomáhat i příznivé počasí a výborná pastva na lípách, akátu, vičenci, řepce, pohance atd.

Na základě úlů amerických byl sestaven úl „Hospodář," který zlepšoval americký úl tím, že byl rozložitelný ve všech částech, dal se tedy nastavovat nástavci v medníku, aby vyvovoval síle včelstva a mohl pojmout všechen med v době bohaté sklizně. Mohly se tedy nastavit dva až tři medníky. Jak výborná to byla myšlenka pro vyšší nástavkové úly! Úl „hospodář" mohl být jednoplodiskový, jedno a půlplodiskový nebo dvouplodiskový. Mezi plodisko a medník se vkládala mateří mřížka, tenkrát nazývaná královská mřížka. Vyráběla se z plechu nebo drátu. Tento úl se vyráběl i se slaměnými stěnami.

Po sjezdu včelařském v Praze r. 1879 se začal rozšiřovat „dvicáh" i „jednáh" Dzierzonův, dále úl Datheův a

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

později úl Gerstungův. Avšak v. 1896 v Příbrami byla přijata normální míra rámku pro český úl stojan t.zv. „uhříněvský." Velký počet rámků (30-40) byl na závadu a zdržoval při práci. Proto po způsobu Gerstungově se vkládalo do plodiště několik celorámků 39cm vysokých.

V r. 1902 - 1903 byl zaveden do výroby úl s širokonízkým rámkem, čímž byla porušena jednota normální míry rámku, která byla po tak dlouhých letech pracně vybojována. Roku 1904 bylo usnesením uskutečněno použití širokonízkého rámku míry 24 x 39cm. Tím nebyla přijata míra Dzierzonova 38 x 22 cm, ani Genstungova 41 x 26cm, ani americká míra Langstrohtova 23 x 45 cm.

Nově přijatá míra 24 x 39cm byla jakýmsi kompromisem a stala se pro výrobce úlů rozhodující a trvalá. Během 10 roků tyto naše úly zdomácněly nejen v Čechách a na Moravě a Slezsku, ale i na dalekém jihu a v Německu. Tak vznikl v. 1903 úl, který byl nazván podle místa svého vzniku v Kolči pod staroslavnou Budčí - „Budečák". Je to úl dvojpatrový, kde je plodiště odděleno přepážkou a obsahuje 10 rámků, medník rovněž 10 širokonízkých rámků. Zásuvným okénkem je možno plodiště i medník zúžit. V medníku je rovněž česno, kterým mohou vylétat trubci. Plodisková přepážka je opatřena mateří mřížkou.

Na schůzi včelařského spolku pro Prahu v r. 1908 byl dán název „Pražan" úlu se širokonízkými rámky, který je na rozdíl od „Budečáku" přístupný z boků i ze zadu na stavbu studenou nebo teplou. Po oddělení medníku, který je zařízen většinou na polorámky, je přístupný i horem. Lze jej zařídit také jako dvicák - dvoják.

Úl „kapucín" je vlastně dvoják úlu „pražanu", kde prostřední stěna je opatřena sítí, takže včelstva v plodišti se vzájemně zahřívají a z jara brzy zesílí. Medník u něj může být i společný.

Úl „obchodní" či „družstevní" je ležan s dvojitými stěnami, které jsou teplodržné a přitom vzdušné, takže jsou výhodné pro přezimování a rychlejší vývin včelstva z jara. Pojme 12 - 15 nízkoširokých rámků ze zadu přístupných. Plodiště od medníku odděluje zasouvatelná mateří mřížka. Úl se hodí ke kočování za pastvou.

Úl „zasouvák" československý je vlastně úl Dadanův s širokonízkými rámky 24x39cm vylepšený v zasouvák s odde-

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

litelným medníkem. Všechny díly jsou oddělitelné: dno, plodiště, medník i víko. Uprostřed dřevěného víka nebo slaměné rohože je pro krmení balonem vyříznut otvor, který se uzavírá zátkou.

Úl „stojan" československý se stále udržuje a vyrábí, protože mnozí včelaři si zvykli na práci ve stojanech a nemají zálibu v nových typech úlů, i když je uznávají za lepší. Vylepšují se tak, že se dají do přední části plodiska rámky sahající přes všechna tři patra.

V době, kdy se ještě včelařilo s dílem nehybným, pořizovali si včelaři slaměné koše případně s nástavcem. V slaměném koši, který sloužil jako plodiště, bylo dílo nerozborné, avšak v nástavci - medníku dílo pohyblivé.

Z tohoto stručného popisu různých dříve užívaných typů úlů poznáváme, jak bylo vždy problematické a dosud stále je, zvolit si ten nejlepší typ úlu a tu nejvhodnější rámkovou míru.

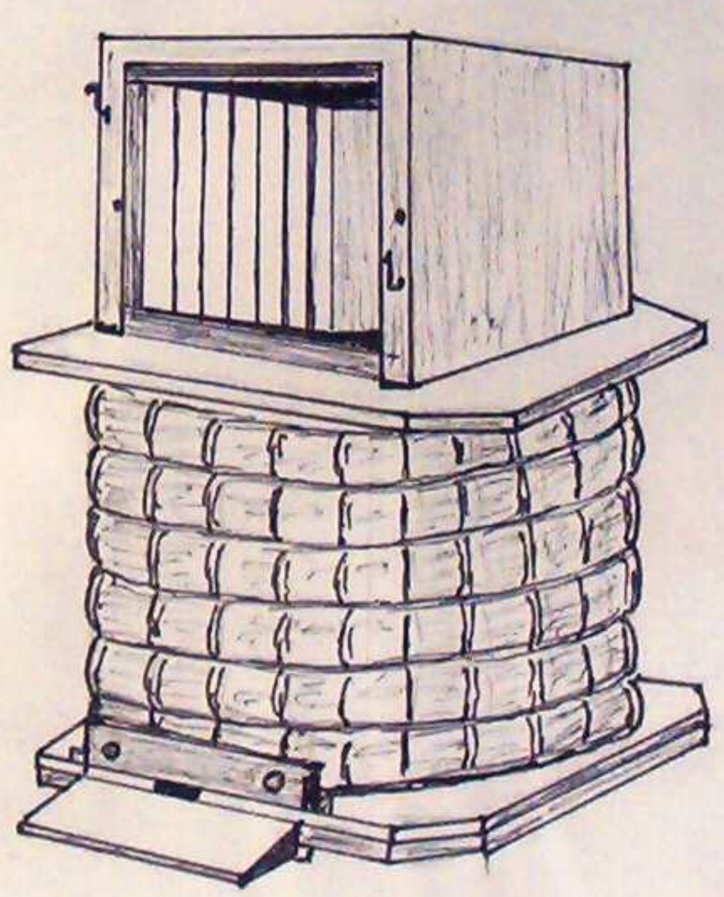

Slaměný koš s nástavcem

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Včelařské osobnosti

Stařičký Dzierzon u skupiny svých dvíčáků.

Dr. Jan Dzierzon se narodil 16.1.1811 v Lovkovicích v pruském Horním Slezsku z polských rodičů. Jeho otec byl včelařem. Vystudoval na kněze a působil na faře v Kralovicích. Své názory a novinky dokázal publikovat a hájit. Zasloužil se především o všeobecné uplatnění pohyblivého díla v Evropě, jež bylo z velké části

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

jeho dílem. Byl dobrým řečníkem na včelařských sjezdech jak v Rakousku, tak i v Německu. Za několik let rozšířil svá včelstva tak, že jich měl více než je dnů v roce. Svým vystoupením na vídeňském sjezdu dal popud a základ k včelařské spolkové organizaci na Moravě. Byl také zvolen za jejího prvního čestného člena. Za zásluhy byl jmenován čestným doktorem university v Mnichově. Po celé půlstoletí byl vůdčí hvězdou družiny Živanského a nekorunovaným králem včelařů. Po 49 letém působení v Karlovicích se ve stáří vrátil do svého rodiště Lovkovic. Zemřel 26.10.1906 v 96letech.

P. Karel Kandus - děkan obyčtovský - rozproudil včelařský život na Novoměstsku. Narodil se 23. listopadu 1806 v Nové Říši, vystudoval v Brně na kněze a působil 1 rok v Budišově, 9 let v Obyčtově, 3 a půl roku ve Žďáře a od r. 1845 se vrátil do Obyčtova. Když se r. 1853 konal ve Vídni včelařský sjezd, kde i Dzierzon se poprvé představil včelařům rakouským, byl i Karel Kandus na tomto sjezdu jako delegát moravské společnosti hospodářské i jako výkonný včelař. Od té doby se stal nadšeným šiřitelem Dzierzonových myšlenek na celém Novoměstsku. Jako předseda hospodářského spolku pořádal na severozápadní Moravě (v Novém Městě, ve Žďáře i Vel. Meziříčí výstavy, na nichž nikdy nezapomněl na včelařství a přičinil se, aby na nich nebylo včelařství popelkou. Byl výtečným řečníkem a na schůzích nejen hlásal nové směry, ale názorně ukazoval i nové úly a nářadí. Velkým pomocníkem mu v tomto směru byl též znamenitý včelař Jakub Vévoda, farář z Nového Veselí.

Jak si hospodářská společnost vážila činnosti Karla Kanduse, ukazuje i to, že mu v letech šedesátých udělila za zásluhy velkou zlatou medaili. Jestliže již Živanský se divil v Novém Městě pokroku tamního včelařství, bylo to vedle Vévody i zásluhou Kandusovou.

Včelařství zůstal věren, i když se r. 1860 odstěhoval do Cvrčovic a r. 1874 do Bystrce u Brna. Přestože těžiště jeho prací spočívalo na hospodářských spolcích, z nichž 4 sám založil, včelařství bylo a zůstalo mu milým koníčkem, o čemž svědčil ještě i po jeho smrti včelín na farní zahradě v Bystrci, na němž bylo možno sledovat rozvoj úlů od prvních pokusů z let padesátých až do dokonalých úlů spolkových. Zemřel v Bystrci dne 18. března 1885.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Dr. Frant. Živanský.

Dr. František Živanský, jak již jméno „družina Živanského" naznačuje, byl tatíčkem a duší včelařského života své doby u nás a jeho jméno se uvádí na čestném místě i v zahraničních dějinách včelařských. Protože je hodně o něm uvedeno na předcházejících stránkách v historii včelařského spolku, omezíme se v těchto údajích jen na to podstatné.

Narodil se 2. března 1817 ve Vikáni u Českého Brodu. Gymnasium i universitu vystudoval v Praze, kde byl r. 1845 jmenován doktorem lékařství a r. 1846 doktorem chirurgie. Po dvouleté praxi ve všeobecné nemocnici vstoupil r. 1847 v hodnosti vrchního lékaře do rakouského vojska. Jako vynikající lékař postoupil brzo na lékaře pluhovního a v té hodnosti sloužil na různých místech až do 1. června 1860, kdy nastoupil na trvalý odpočinek v domě s rozsáhlou zahradou (tehdrát Nová ulice č. 40 a 41). Jeho odpočinek však byl řadou nových činností jak ve správě města,

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

tak i ve společnosti hospodářské a nejvíce v našem odvětví včelařském, jež se pak stalo jeho životním úkolem. Byl nepřítelem jakéholiv polovičatosti. Jako byl vynikajícím lékařem, jmenovitě v letech 1854 a 1866, kdy řádila cholera, jako patřil i k vynikajícím členům městské rady, tak byl obětavým otcem chudých své čtvrti, staral se ve školní radě o prospěch školství, tak se také ujal včelařství a povznesl je na stupeň tenkrát nejvyšší.

Do včelařského odboru vstoupil r. 1861 a již tehdy jako včelařský začátečník byl zvolen jednatelem a pokladníkem odboru. Touto volbou začíná u nás zlatá doba Živanského v dějinách našeho včelařství. Přepracoval stanovy odboru, dal se do čilé agitační činnosti. V celé řadě časopisů českých i německých upozorňoval na ušlechtilost, užitek a pokrok včelařství, zahájil své slavné přednášky o včelařství na technice, pořádal a řídil hočovné sjezdy a včelařské výstavy, zvelebil spolkovou knihovnu a sbírku včelařských předmětů a pod.

V r. 1864 byl na sjezdu v Třebíči zvolen předsedou odboru a tím zůstal až do své smrti. R. 1866 se rozhodl vydávat spolkový časopis, ale k tomu došlo až roku následujícího. Stal se tak i redaktorem „Včely brněnské" v její české i německé verzi. Protože za jeho vedení včelařský odbor velkolepě vzrostl, došlo koncem r. 1868 k jeho osamostatnění a na ustavující valné hromadě byl Živanský zvolen starostou spolku.

Velikou starost mu působila i výroba spolkových úlů. V r. 1867 najal stolaře, zřídil mu dílnu ve svém domě a dohlížel na jeho práci. Stolárna byla v takové oblibě, že časem v ní pracovalo i 5 stolařů. Spolkové stojany dodával Živanský značně pod výrobní cenu.

I když propagoval cizí plemeno vlašek, ty ho však zklamaly a neosvědčily se pro naše poměry. Svou chybu otevřeně přiznal a prohlásil, že naše domácí černé plemeno je pro naše podnebí a pro způsob hospodaření na venkově zcela dobré a lepší než všechna ta vychválená cizozemská plemena.

V roce 1871 dr. Živanský onemocněl srdeční vadou spojenou se záduchem. Příčinou bylo přepracování. Zemřel 21. října 1873. Spolku odkázal včelín se všemi včelstvy. Ženatý nebyl a rodinu neměl. Za zásluhy v cholerové epidemii byl vyznamenán zlatým záslužným křížem s korunou, řádem Františka Josefa a ruským řádem sv. Anny III. třídy.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1900

Nejstarší dochovaný úl v ČSSR z r. 1673 je uložený v Zemědělském muzeu.

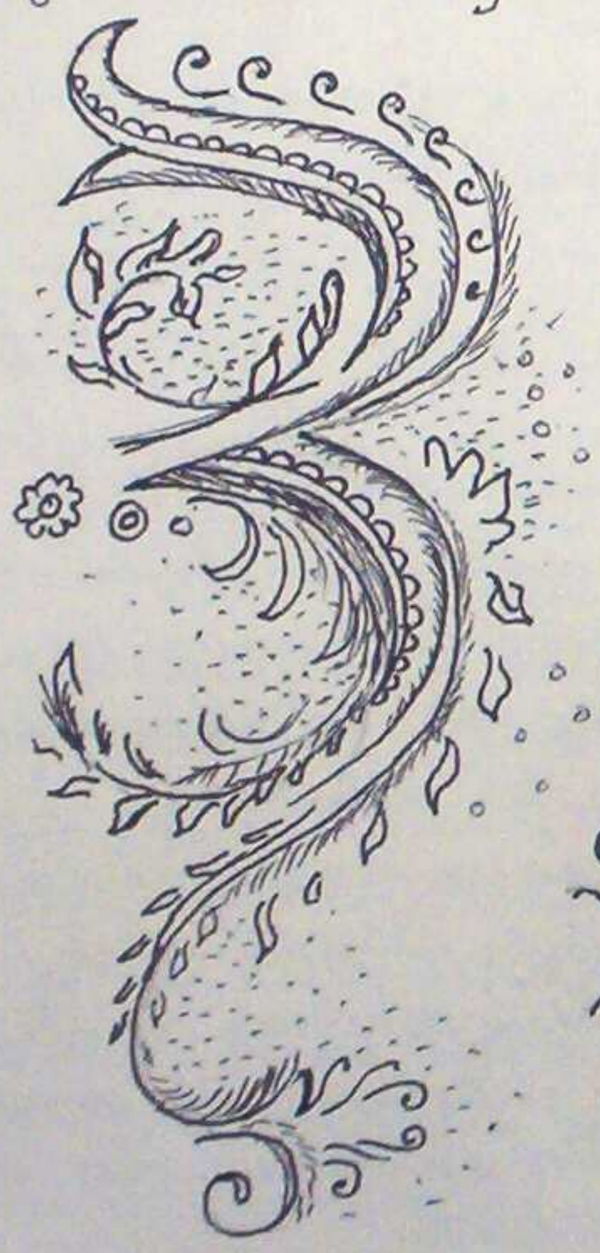

založení včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě na Moravě

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Ustavující schůze včelařského spolku „Živanský" pro politický okres Novoměstský, kterou organizačně připravil a svolal Josef Koněrza, se konala v Novém Městě v hotelu „Panský dům" dne 13. prosince 1900.

Schůzi zahájil ve 13. hodin p. Josef Koněrza, správce školy ve Slavkovicích a dále ji řídil, protože byl jednohlasně zvolen předsedou této ustavující schůze. Přítomno bylo 13 účastníků.

Předsedající Josef Koněrza přečetl přítomným zahládajícím členům „Stanovy" pobočného spolku včelařského v Novém Městě, které byly schváleny výnosem vys. c. k. zemského místodržitelství v Brně ze dne 14. září 1900 čís. 14439. Zároveň některé odstavce zmíněných stanov objasnil a vyložil.

Za členy spolku bylo přihlášeno 19 včelařů a zaslouží si, abych zde uvedl jejich jména:

Josef Pohanka - řídící učitel v Rozsochách
František Koudela - řídící učitel v Německém Rudolci
František Šourač - řídící učitel ve Vysokém
Josef Krejčí - řídící učitel v Radešínské Svratce
Josef Koněrza - správce školy ve Slavkovicích
Adolf Pokorný - řídící učitel v Novém Veselí
Vincenc Chládek - správce školy ve Věcově
Jan Fendrych - správce školy ve Věcově
Václav Šponar - správce školy v Bohdalci
Josef Fišer - správce školy v Pivonicích
Alois Benč - správce školy v Dlouhém
Josef Šouba - správce školy ve Vlachovicích
Antonín Lorenc - učitel v Německém
Karel Peňáz - učitel v Březí
František Ptáček - rychetník ve Vlachovicích
Cyril Krejčí - rolník v Něm. Rudolci
Bohuslav Fišar - rolník v Chroustově
František Kuda - učitel ve Vítochově
Josef Německý - pekař v Novém Městě

Než mohla být svolána tato ustavující schůze, bylo třeba celou záležitost projednat na Zemském ústředním spolku včelařském pro markvrabství Moravské v Brně a zařídit schválení stanov. Tyto předběžné úkoly zajistil Josef Koněrza.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Čís. 429 ao 1900.

Velectený pán
p. J. Konečná správce školy
ve Slavkovicích
u Nového města.

Vážené podepsané předsednictvo zemského ústředního spolku včelařského pro markrabství moravské zasílá Vám, ctený pane, potvrzené stanovy pro zřízení pobočného spolku v Novém Městě se žádostí, abyste co nejdříve svolal valnou schůzi, v níž bude nutno, zvoliti výbor. Tu se připomíná, že výbor podružného spolku jest dle § 12 zákona ze dne 15. listopadu 1867, ř. z. č. 134, povinen oznámiti to třech dnů po ustavení se členy výboru c. k. okresnímu hejtmanství v Novém Městě. Témuž úřadu dlužno dle § 13 uvedeného zákona předkládati ve třech exemplářích účetní a jednatelské zprávy nebo jiné podobné výkazy, které by se členům podružného spolku rozdělily.
Zároveň dodává se vzorec výkazů, jež tento spolek každoročně má předkládati, s podtknutím, že roční výkazy dle tohoto vzorce sestavené předkládati dlužno ve dvou opisech u c. k. okresního hejtmanství v Novém Městě ihned po uplynutí správního roku.
Pokud se ku vykonávání jednotlivých odvětví spolkové činnosti vyžaduje ještě zvláštního úředního povolení, budiž toto v dotyčném případě od příslušného úřadu opatřeno.
Konečně Vás podepsané předsednictvo žádá, abyste mu jmena výboru a seznam členů, jakož i výši příspěvků sdělil, jež spolek Váš spolku ústřednímu platiti může; pak budež sem oznámeny podrobné adresy pánů, jimž se má náš spolkový časopis zasílati.
Stanovy pro své členy můžete u nás dostati za cenu výrobní a to, za exemplář stanov ústředního spolku po 15 h a za exemplář stanov pobočných spolků po 5 h. Na kolcích nutno ústřednímu spolku co nejdříve hraditi obnos . . . . . 2 K 50 h.
a račte peníze zaslati franco poštovní poukázkou na adresu našeho pokladníka pana Václava Dřeva, c. k.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

ředníka horního úřadu v Brně, Augustinská ulice
čís. 8, III. posch. —

Předsednictvo zemského ústředního spolku včelařského
pro markrabství moravské.

v Brně, dne 3. listopadu 1900.

Tajemník: Čmrdy

Předseda: Hugo Karas

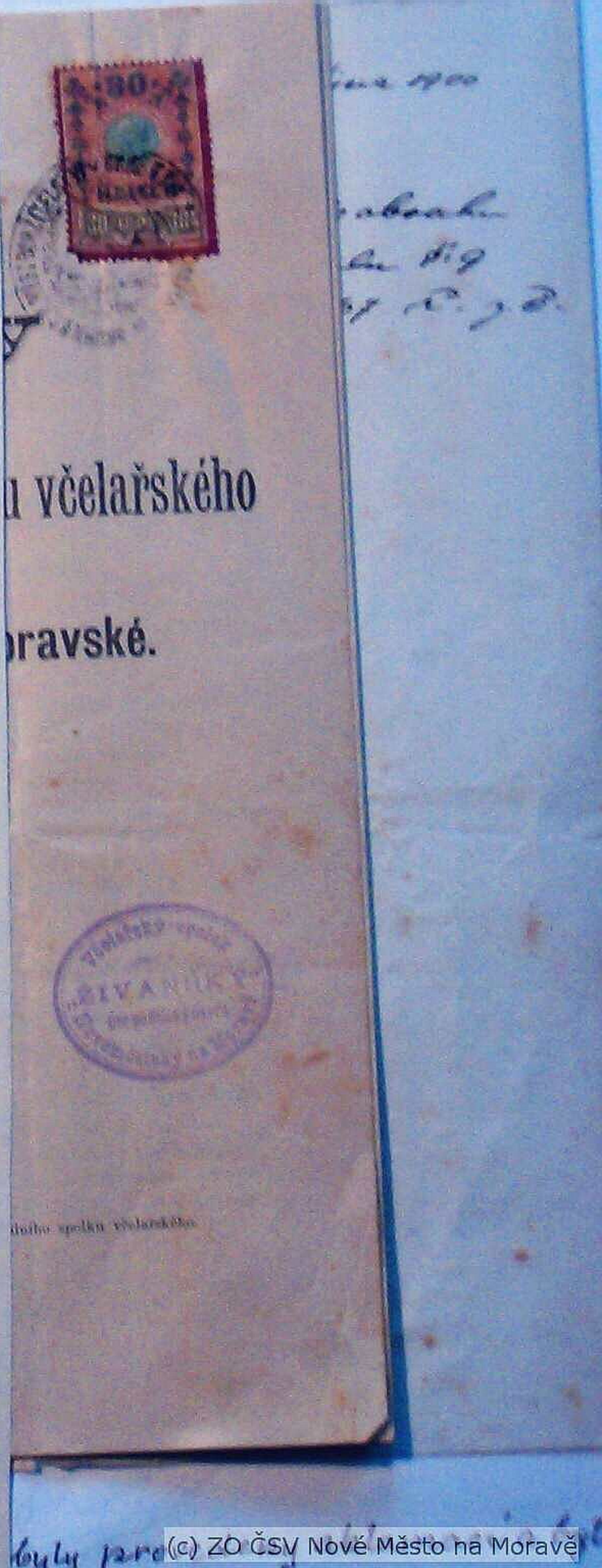

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Stanovy

Zemského ústředního spolku včelařského

pro markrabství Moravské.

V Brně, 1898.

Tiskem benediktinské knihtiskárny. — Nákladem ústředního spolku včelařského.

Volby funkcionářů byly provedeny aklamací a byli zvoleni jednohlasně:

předseda - František Koudela, říd. uč. v Něm. Rudolci
místopředseda - Josef Fišer, spr. školy v Pivonicích
jednatel - Alois Benč, spr. školy v Dlouhém
pokladník - Vincenc Chládek, spr. školy ve Věcově
členové výboru - Emanuel Kudrna, říd. uč. v Najdeku
- Josef Konečna, spr. školy ve Slavkovicích
- František Štepán, spr. šk. v Odranci
- Adolf Pokorný, říd. uč. v Novém Veselí

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Stanovy

Zemského ústředního spolku včelařského

pro markrabství Moravské.

V Brně, 1898.

Tiskem benediktinské knihtiskárny. — Nákladem ústředního spolku včelařského.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

I. Ustanovení všeobecná.

§ 1. Název a sídlo spolku.

Spolek má jméno: Zemský ústřední spolek včelařský pro markrabství Moravské a má své sídlo i správu v Brně.

§ 2. Účel spolku.

Účelem spolku jest pěstovati vzájemnost všech včelařských spolků a odborů v markrabství Moravském a pracovati theoretickým i praktickým způsobem ku zvelebení a povznesení rozumového včelařství.

§ 3. Prostředky k dosažení účelu spolkového.

Spolek snaží se účelu toho dosíci:

1. Vydáváním spolkového časopisu a rozšiřováním odborných tiskopisů;
2. pořádáním veřejných přednášek a praktickými demonstracemi při schůzích, ve školách a na včelínech;
3. napomáháním vyučování včelařství ve školách obecných, na učitelských ústavech, hospodářských pokračovacích a odborných školách;
4. ustanovováním kočujících učitelů;
5. zařizováním sbírek včelařských (museí) a knihoven;
6. pořádáním výstav, spojených s podělováním cen, vyznamenáváním a odměňováním za vynikající včelařské výkony a vynálezy;
7. zřizováním a doporučováním vzorných včelínů;
8. zřizováním a zakládáním krajinských (okresních) spolků a odborů včelařských;
9. pořádáním kočujících sjezdů;
10. obesíláním včelařských sjezdů a schůzí a pěstováním vzájemnosti s ostatními včelařskými spolky a odbory;
11. pořádáním každoročních včelařských kursů, ku vzdělání včelařů a kočovních učitelů, zkoušením přihlásivších se, a vydáváním vysvědčení o znalosti včelařství;
12. zkoumáním a posuzováním nových výzkumů v oboru včelařském;
13. zařizováním pozorovacích stanic včelařských; pak
14. obstaráváním včelstev, úlů, náčiní, potřeb včelařských a knih učebných členům a jiným včelařům za cenu výrobní, a nemajetným členům a školám zdarma; za účelem tímto zřídí se výrobna potřeb včelařských a stálé sklady těchto věcí;
15. povzbuzováním nevčelařů ku včelaření;
16. povzbuzováním a napomáháním ku pěstování rostlin medonosných;
17. poskytováním rady v oboru včelařské prakse;

Volbu funkcionářů byly prove

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

18. vypisováním cen na pojednání včelařského obsahu;

19. vlivem na zákonodárství ve věcech včelařských a to, podáváním dobrozdání a návrhů vládě, sborům zákonodárným a zemědělské radě, jakož i podáváním žádostí a návrhů na kompetentních místech za příčinou vydání zákonů k zachovávání a ochraně zájmů včelařských;

20. domáháním se subvencí ku povznesení včelařství;

21. zařízením spolkového střediska ku zprostředkování koupě a prodeje medu, jakož i zařizováním závodů ku zpracování medových výrobků, medoviny a medových nápojů pro lid; za tím účelem zřídí se při spolku odbor obchodní, který hlavně bude pečovati o odbyt medu a vosku a snad i jiných výrobků včelařských;

22. spolčováním se s jinými spolky a korporacemi včelařskými a hospodářskými ku dosažení tohoto účelu a to zejména též se zemským ústředním spolkem včelařským pro království České a vůbec podporováním všeho, co ku rozšíření včelařství přispívá;

23. příspěvky členů a spolků, výtěžkem spolkových podniků, různými dary a podporami státními i zemskými.

§ 4. Složení spolku.

Spolek se skládá:

a) ze zemského ústředního spolku, a

b) ze spolků pobočných (z krajinských a okresních spolků) a pak ze včelařských odborů; tyto spolky a odbory jsou části jednoho celku; v úzkém spojení mezi sebou jsou těmito stanovami vázány;

c) z oněch samostatných včelařských spolků na Moravě, které se k zemskému ústřednímu spolku včelařskému pro Moravu tím způsobem připojí, že za každého svého člena roční příspěvek, který zemský ústřední spolek ustanoví, zapraví.

§ 5. Spojení s jinými spolky.

Aby se docílilo žádoucího spojení se všemi spolky a odbory včelařskými na Moravě, má ústřední spolek s těmito vyjednávati. Učiněná dohodnutí nabývají tehdy platnosti, až je valná hromada schválí.

II. Zemský ústřední spolek v Brně.

§ 6. Členové.

Zemský ústřední spolek se skládá:

1. z činných členů, to jsou včelaři, kteří zvláště svým osobním účastenstvím účel spolkový podporují;

2. z přispívajících členů, kteří k dosažení účelu spolkového, zvláště peněžitými příspěvky napomáhají;

3. z dopisujících členů, kteří zvláště svými písemnými pracemi, uveřejňovanými ve spolkovém časopise účel spolkový podporují;

4. z čestných členů, kteří na důkaz poety a vděčnosti buď pro vynikající své výkony včelařské, aneb pro své zásluhy o včelařství vůbec zasloužilými se stali a čestnými členy jmenováni byli.

§ 7. Přistupování ke spolku.

Činné a přispívající členy přijímá ústřední výbor na návrh spolkového člena, nebo na vlastní písemné přihlášení. Nebyli-li však za člena navrženi neb přihlášeni přijati, budiž jim to oznámeno s podotknutím, že mohou se z toho odvolati k valné hromadě, která pak ve věci této učiní konečné rozhodnutí.

Dopisující a čestné členy jmenuje valná hromada při nejbližší řádné schůzi své a to na návrh ústř. výboru. Za člena přijatí neb členem jmenovaní nabývají členského práva a podstupují členské povinnosti teprve po doručení členského lístku, který nutno jim vydati neprodleně po přijetí do svazku spolkového.

§ 8. Ztráta členství.

Členství pozbývá:

1. kdo výslovně a to písemně vystoupení své správě spolkové oznámí. Vystoupiti lze kdykoli; kdo však vystoupením svým chce se zbaviti placení příspěvků pro následující rok, musí nejdéle 1 měsíc před ukončením roku správě spolkové vystoupení své písemně oznámiti;

2. kdo — byv napomenut — ročního příspěvku svého za minulý rok do konce března nezaplatil (vztahuje se na členy činné a přispívající);

3. kdo, jsa dopisujícím členem, literární povinnosti své za uplynulý rok až do konce března následujícího roku přes připomenutí nedostojí;

4. kdo jest ústředním výborem vyloučen.

Vyloučen může býti, kdo chováním svým ubližuje na cti spolku nebo spolkové správě a kdo zaviní příhody a události, jimiž trvání spolku jest ohroženo. Vyloučení nabývá platnosti, když nejméně 10 členů podá ve směru tom odůvodněný návrh, nebo navrhuje-li tak ústřední výbor, zní-li tak nález smírčího soudu, nebo usnese-li se tak valné shromáždění dvoutřetinovou většinou.

Vystouplý, neb vyloučený člen, může býti pouze jen na návrh ústř. výboru valnou hromadou opět za člena přijat.

§ 9. Práva členů.

Každému členu zemského ústř. spolku na Moravě přísluší titul: „Člen zemského ústředního včelařského spolku na Moravě“ a vydá se mu též na požádání spolkový diplom, zaplatí-li výlohy výrobní.

Všichni členové mají právo:

1. účastniti se všech spolkem svolaných a pořádaných schůzí;

2. pro své poučení navštěvovati spolkové včelíny dle zavedeného řádu a pořádku za dozoru včelmistrova;

3. používati spolkových sbírek a knihovny;

4. na bezplatné odebírání spolkového orgánu, jakož i všech ostatních publikací a předmětů, určených k rozdání (mezi členstvo);

5. jednou za rok k návštěvě svého včelínu pozvati si kočujícího učitele nebo včelmistra dle daných jim instrukcí, zaplatí-li jim cestně;

6. uváděti hosty;

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

7. navštěvovati bezplatně spolkové běhy učebné, býti připuštěnu ke zkoušce včelařské a žádati vysvědčení frekventační po zkoušce úspěšně vykonané; (§ 3., odst. 11).

8. žádati na ústředním spolku za prodej nebo koupi včelařských výrobků.

Jenom přispívající a činní členové mají při všech spolkových schůzích místo a hlas, jenom tito mají právo podávati interpellace a návrhy, jenom tito mohou voliti a voleni býti.

§ 10. Povinnosti členů.

Všichni členové zemského ústředního spolku jsou povinni dbáti spolkových stanov a snesení valných shromáždění, pokud se týče ústředního výboru, a mají čile se účastniti spolkového života a dle sil svých podporovati podniky spolkové.

Činní členové, k nimž patří i spolky okresní a odbory, odvádějí roční příspěvek 4 K; členové přispívající 6 K. Ústřední výbor může však veškeré příspěvky buď snížiti aneb zvýšiti.

Všechny příspěvky roční platí se předem a dlužno tyto příspěvky nejdéle do konce března každého roku spolkovému pokladníku odváděti nebo poštou vyplaceně zasílati.

Dopisující členové povinni jsou napsati pro spolkový časopis každého roku nejméně 1 článek včelařského obsahu.

Čestní členové neplatí žádného příspěvku.

§ 11. Správa spolku a její volba.

V čele spolku stojí předseda.

Správa spolkových záležitostí svěřena jest ústřednímu výboru.

Ústřední výbor skládá se z předsednictva a z 18 členů.

Volba ústředního výboru děje se takto:

Předsednictvo (t. j. předsedu a oba jeho náměstky) volí valná hromada hlasy oprávněných členů a hlasy předsedů a delegátů spolků pobočných a a odborů, v § 4. b) a c) uvedených.

Prvním náměstkem předsedovým je ten, kdo má při volbě větší počet hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hřebí.

Kromě toho volí oprávnění členové ústředního spolku při valném shromáždění 12 členů do výboru a 4 náhradníky a předsedové s delegáty spolků ostatních, do valné hromady se dostavivší, volí 6 členů do výboru a 2 náhradníky.

Nedostaví-li se do valné hromady žádný předseda aneb delegát spolků pobočných a odborů, vykonají volbu předsednictva a 18 členů do výboru i s náhradníky přítomní oprávnění členové ústředního spolku.

§ 12. Trvání funkčního období.

Předseda a oba jeho náměstkové volí se každoročně na dobu jednoho roku. Volba členů do výboru platí na tři roky. Každým rokem vystupuje z výboru jedna třetina členů; po uplynutí prvého a druhého roku určí se

hřebím kdo má vystoupiti. Na místa členů, během roku z ústředního výboru snad vystoupivších, zasednou na zbývající dobu tříletého období náhradníci a to v pořadí dle počtu hlasů, kterým valnou hromadou zvoleni byli.

Vystupujícího člena výboru může pouze náhradník oné volební skupiny (ústřední spolek nebo zástupcové spolků pobočných § 11.) zastupovati, jež vystupujícího výborového člena do ústředního výboru zvolila.

Přesahuje-li počet výborových členů, během roku vystoupivších, počet náhradníků, koná příští valná hromada volbu dodatečnou a to: volí oprávnění členové ústředního spolku, byl-li vystupující zvolen jimi, nebo volí zástupcové spolků pobočných, byl-li vystupující člen zvolen těmito. Tato dodatečná (náhradní) volba má platnost pro zbývající dobu tříletého období. Předsednictvo i členové vystupující mohou býti opětně voleni.

§. 13. Činovníci a jejich volba.

Předsednictvo, oba jeho náměstkové a 18 členů výboru volí každoročně ze svého středu:

1. tajemníka,
2. pokladníka,
3. správce spolkového domu a rekvisit,
4. knihovníka,
5. včelmistra,
6. 3 členy obchodního odboru,
7. 2 členy redakčního odboru,
8. administrátora spolkového orgánu a
9. správce pozorovacích stanic na Moravě.

Nutno, aby všichni tito činovníci, pokud možno, bydleli buď v Brně aneb v nejbližším jeho okolí.

Ústřední výbor vybírá dále ze spolkového členstva redaktora spolkového orgánu a kočující učitele.

K vykonávání kancelářských prací jmenuje ústřední výbor, pokud hmotné prostředky spolku tomu dovolí, zvláštního úředníka a pro dílnu včelařskou dílovedoucího.

Členové ústředního výboru mohou zastupovati více čestných úřadů v téže době; pouze předseda a oba jeho náměstkové nemohou vykonávati žádný jiný, stanovami vyměřený úřad.

Volbu, resp. výběr činovníků, nutno ukončiti v 8 dnech po valném shromáždění.

Zvoleným je ten, kdo obdrží při volbě absolutní většinu odevzdaných hlasů. —

Nedocílí-li se při první volbě absolutní většiny hlasů, vykoná se mezi oněmi členy, kteří obdrželi nejvíce hlasů, volba užší. Nemá-li ani volba užší žádoucího výsledku, rozhodniž mezi oběma členy, kteří dostali největší, nebo snad též stejný počet hlasů — hřebí.

Volbu funkcionářů byly prove

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

§ 14. Remunerace a náhrady.

Všichni činovníci spolkoví vykonávají — vyjímaje kočující učitele a redaktora — svoje čestné úřady bezplatně, mají však při obstarávání přenesených záležitostí, jako každý jiný člen spolku, nároky na náhradu výloh.

Úřady kočujících učitelů a redaktora jsou placeny.

Na uhrazení drobných výloh, spojených s úřadem tajemníka, pokladníka a redaktora, dostává každý tuto vyjmenovaný činovník každoročně 20 K, z nichž však nejsou povinni klásti účty.

§ 15. Předseda a jeho náměstkové.

Předseda zastupuje spolek na venek.

Svolává všechna shromáždění a zasedání, jimž předsedá.

Řídí rokování a hlasuje — vyjímaje volbu spolkových funkcionářů (§ 13.) — při valných, měsíčních a kočovných schůzích pouze tehdy, když je rovnost hlasů, čímž jeho hlas je rozhodujícím.

Sestavuje předlohy ku poradám výborovým a podepisuje všechny listiny jménem spolku; jejich platnost rozhoduje se spolupodpisem tajemníkovým.

Opatření předsedova opírají se z pravidla o snesení a nálezy ústřed. výboru; v nutných případech smí učiniti opatření bezodkladná, jež musí však ústřednímu výboru v nejbližším zasedání ku dodatečnému schválení předložiti.

Všechny povinnosti a všechna práva předsedova přísluší rovnou měrou oběma jeho náměstkům dle pořadí jejich hodnosti, když předsedu zastupují.

Za nepřítomnosti předsedy a obou jeho náměstků volí valná hromada, resp. ústřední výbor, ze sebe předsedajícího. Když předseda nebo místopředseda nepředsedá, přísluší mu poradní hlas.

§ 16. Tajemník.

Tajemník podporuje předsedu ve vykonávání a uveřejňování všech usnesení spolkových.

Je spolu přednostou kanceláře a pečuje o pořádek v kancelářském archivu a ve spolkové matrice. Píše při zasedáních a schůzích zápis a kontroluje kancelářského úředníka.

§ 17. Pokladník.

Pokladník přechovává peníze, účtuje příjmy a vydání spolku, za něž osobně ručí.

Obor jeho působení blíže je vymezen pokladní instrukcí.

§ 18. Správce spolkového domu a rekvisit.

Správce spolkového domu a rekvisit udržuje dům a rekvisity v dobrém stavu, odvádí běžné příjmy a hradí případná vydání tohoto domu prostřednictvím pokladníkovým, dohlíží na spolkové náčiní včelařské, pokud není umístěno ve včelínech spolkových a na spolkovou dílnu, jejímž bezprostředním představeným jest. Další jeho povinností jest míti v evidenci cenné předměty spolkové, vyjímajíc peníze a knihovnu, a předkládati každoročně inventární seznam věcí těch.

Obor jeho činnosti určuje podrobněji rekvisitní řád.

§ 19. Knihovník.

Knihovník pečuje o knihy a časopisy spolkové.

O všem tom vede podrobný katalog a má vše v evidenci.

Další obor jeho působení vyměřen jest knihovním řádem.

§ 20. Včelmistr.

Včelmistr dozírá a opatruje spolkové včelíny. Jeho obor stanoven jest blíže včelínským řádem.

§ 21. Obchodní odbor.

Obchodní odbor stará se o odbyt zaručeně dobrých výrobků včelařských na účet těch členů spolkových, již o to žádají. Za tím účelem ohlašují členové přímo u tohoto odboru své prodeje a koupě.

Odbor činí návrhy ústřednímu výboru na zřízení závodů ku zpracování medu a vosku. Odbor jest dále vázán instrukcemi, valnou hromadou schválenými.

§ 22. Administrace.

Administrator spolkového časopisu pečuje o tisk a rozesílání spolkového listu.

Účtuje zároveň vydání a příjmy, spojené s vydáváním spolkového orgánu.

Obor jeho působnosti určuje podrobněji zvláštní instrukce.

§ 23. Správce stanic.

Správce pozorovacích stanic sbírá data ze všech zřízených pozorovacích stanic na Moravě, činí návrhy na zřízení nových stanic a maje vrchní dozor nad nimi, podává o tom zprávy ve spolkovém orgánu.

§ 24. Redaktor, redakční družstvo.

Redaktor řídí spolkový list. Není-li ze členů výborových zvolen, má při všech sezeních ústředního výboru pouze poradní hlas.

Redakční družstvo dbá toho, aby obsah spolkového listu jednak odpovídal požadavkům včelařského odborného listu, a jednak, aby v osobních záležitostech spolkový list nepřekročil míru přípustnosti.

Další vymezení činnosti redaktorovy a redakčního družstva podává redakční řád.

§ 25. Kočovní učitelé.

Kočovní učitelé poučují členy pobočných spolků a spolku ústř. v theorii i praksi včelařské přednáškami na schůzích a praktickým demonstrováním na včelínech, jakož i vyučováním v učebných včelařských bězích.

Kočovní učitelé mají, nejsou-li povoláni z výboru, při všech schůzích ústř. výboru pouze poradní hlas.

Úkol kočujících učitelů může sem tam výbor svěřiti způsobilým k tomu členům spolkovým, obstáli-li při zkoušce s úspěchem (viz zkušebnou instrukci).

Obor působnosti kočujících učitelů vymezuje podrobněji učitelská instrukce.

§ 26. Kancelista.

Úředník kancelářský vyřizuje kancelářské práce, a obor jeho působení stanoví kancelářský řád.

Volby funkcionářů byly prove

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

§ 27. Obor působnosti ústředního výboru.

Ústřední výbor jest nejen výkonným orgánem pro usnesení valných hromad a schůzí delegátů, nýbrž může též o všech záležitostech, jež nejsou výslovně vyhrazeny valné hromadě neb schůzi delegátů, se usnášeti a usnesení svá prováděti.

Sestavuje nejenom svůj jednací řád, nýbrž také jednací pořádek valných hromad. Přísluší mu též vypracování a stanovení řádu redakčního, knihovního, včelínského, rekvisitního, obchodního, pokladního, administrativního, řádu pro kočovního učitele, pak řádu kancelářského a řádu pro smírčí soud, což vše musí býti schváleno valnou hromadou.

Hlavním odvětvím jeho činnosti je správa jmění ústředního spolku.

Ústřední výbor organisuje též včelařské běhy učebné, vybírá schopné k tomu učitele a sestavuje zkušebnou komissi.

K platnému usnesení jest potřebí přítomnosti nejméně poloviny všech fungujících členů ústřed. výboru.

Ústřední výbor schází se pravidelně každého měsíce a to v den, předsedou ustanovený; předseda však kromě toho je povinen svolati schůzi, žádá-li toho písemně 6 členů z výboru.

Členům ústředního výboru oznámí se výborové sezení a denní pořádek jeho nejméně 3 dni před sezením.

O důležitých záležitostech spolkových smí se ústřední výbor jen tehdy usnášeti, jsou-li uvedeny na napsaném denním pořádku.

Není-li výborové sezení schopno se usnášeti, nutno svolati v 8 dnech sezení nové s tímže jednacím pořádkem denním; sezení toto pak se právoplatně usnáší bez ohledu na počet přítomných členů výborových.

Při usnášení se ústředního výboru rozhoduje absolutní většina hlasů.

Sezení ústřed. výboru nejsou veřejná.

§ 28. Valná hromada.

Valné hromady jsou buď řádné nebo mimořádné. Řádné valné hromady konají se každoročně a to z pravidla v době velikonoční. Mimořádné valné hromady svolávají se, kdykoliv to ústřední výbor uzná za potřebné, aneb když o to desetina k hlasování oprávněných členů žádá.

Návrhy a interpellace, o nichž se má na valné hromadě jednati, buďtež 30 dní dříve písemně podány ústřednímu výboru; kromě toho mohou na valné hromadě ihned projednány býti také návrhy a interpellace, jež se podají teprve při zasedání valné hromady, když je podporuje nejméně 10 oprávněných členů a když k tomu valná hromada dá své svolení. Program valné hromady s denním pořádkem, s podanými návrhy atd. budiž ve spolkovém listě uveřejněn a nejméně 8 dní před valnou hromadou členům oznámen.

Na všechny valné hromady nutno pobočné okresní spolky, odbory a ostatní spolky včelařské (§ 36.) zavčas pozvati, aby svoje delegáty ke hromadám těm mohly vyslati.

Volby konají se hlasovacími lístky anebo aklamací, usnese-li se o posledním způsobu valná hromada jednohlasně.

K platnému usnášení třeba je absolutní většiny přítomných členů, k hlasování oprávněných. Hlasování účastní se všichni členové ústředního zemského spolku a delegáti spolků pobočných, okresních (krajinských) a odborů; tito jsou vyloučeni z práva hlasovacího o bodě 6. tohoto paragrafu.

Při votech důvěry i nedůvěry, jakož i při usnášeních, týkajících se osobních záležitostí spolkových členů (§ 8. odstavec 4.) nesmějí osoby, jichž se to týče, hlasovati.

Valné hromadě jest výslovně vyhrazeno:

1. volba protektora spolku;
2. jmenování čestného předsedy, čestných a dopisujících členů;
3. přijímání a rozhodování o výročních a jednatelských zprávách;
4. přijímání a rozhodování o ročním účtování a rozpočtu;
5. volba předsedy a dvou jeho náměstků;
6. volba 12 členů výboru a 4 náhradníků; nedostaví-li se předsedové neb delegáti spolků pobočných, volí valná hromada všech 18 (§ 11.) členů výboru a 6 náhradníků;
7. volba 2 přehlížitelů účtů na dobu 1 roku;
8. jednání a usnášení se o:

a) změně stanov;

b) remuneraci, honorování a odměnách, zvláště pak o způsobu a výši odměn pro redaktora, kočující učitele a kancelistu;

c) o jmění spolkovém;

č) o navazování styků (o spolčování se) s jinými včelařskými spolky;

d) o odvoláních se z nepřijetí do spolku (§ 7.);

ď) rozhodovati o konečném vyloučení členů (§ 8.);

e) o řádu redakčním, knihovním, rekvisitním, včelínském, obchodním, o instrukcích pro administrátora, kočujícího učitele, o kancelářském řádu a o řádu pro smírčí soud;

ě) o rozpuštění spolku;

f) o naložení se spolkovým jměním, pak-li se spolek rozejde.

Usnesení o záležitostech, uvedených pod *a*), *d*), *ě*) a *f*), potřebují ke své platnosti většinu $^2/_3$ všech přítomných, ku hlasování oprávněných členů.

Vstup do valné hromady dovolen jest pouze tomu, kdo se vykáže členským lístkem z minulého nebo z přítomného roku.

Při valných hromadách smějí s povolením předsedovým býti i uvedení hosté přítomni.

§ 29. Schůze měsíční.

Měsíční schůze ústředního spolku konají se z pravidla jednou za měsíc v sídle spolkovém neb i v různých místech na Moravě na základě usnesení ústředního výboru a to v době, kterou nutno zavčas oznámiti v listě spolkovém.

Měsíční tyto schůze buďtež nejméně ve 2 denních listech dříve oznámeny.

Účelem měsíčních schůzí jest zprostředkování a udržování čilého styku mezi členy spolku, pak vzájemná výměna názorů o včelařství vůbec, přednášky, zkoušení novinek z oboru včelařství a rozhovor o těchto novinkách. Měsíční

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

schůze jsou veřejné a mohou se platně usnášeti bez ohledu na počet přítomného členstva. —

Tato usnesení v měsíčních schůzích o návrzích, přáních, interpellacích atd. nejsou pro spolek nebo správu spolkovou nikterak závazná, avšak správa spolková má těmto usnesením, pokud lze, vyhovovati.

§ 30. **Kočovné schůze.**

Mimo sídlo spolkové může ústřední spolek pořádati schůze kočovné nejen na Moravě, nýbrž i v zemích sousedních.

Účelem těchto schůzí jest, přednáškami o včelařství, praktickým demonstrováním ve včelinech, výstavkami včelstev, včelínů, včelařského nářadí a náčiní, včelařských pomůcek a výrobků, vůbec včelařství podporovati, rozšiřovati a zvelebovati účinněji, než jest možno tak činiti ze sídla spolku. Místo a dobu těchto kočovných schůzí oznamuje správa spolku včas ve spolkovém listě.

§ 31. **Přehlížitelé účtů.**

Pro kontrolování jmění a majetku ústředního spolku volí se 2 přehlížitelé účtů z činných členů spolkových (§ 28., 7.), jichž úkolem jest zkoumati roční účty ústředního spolku dle připojených dokladů účetních a příloh a podávati o výsledku svého zkoumání po předběžné shodě s ústředním výborem valné hromadě zprávu.

Zkoumáním tímto zjišťují přehlížitelé číselnou správnost účtů, posuzujíce zároveň, zda-li hospodaření se spolkovým jměním též skutečně odpovídá rozpočtu a stanovám.

§ 32. **Spolkový orgán.**

Orgánem spolkovým jest „Moravská Včela“, který ústřední spolek sám vydává a rediguje a jenž dne 10. každého měsíce vychází. Tento měsíční list oznamuje členům všechna spolková usnesení a opatření, jakož i veškeré důležitější události spolkového života, přináší články včelařského obsahu a inseruje obchodní oznámení.

Všichni bezprostřední*) členové ústředního spolku dostávají „Mor. včelu“ zdarma.

Za inseráty však platí se poplatek.

§ 33. **Poměr spolku k zemědělské radě na Moravě.**

Spolek jest oprávněn žádati za všecky krajinské spolky včelařské, odbory a pobočné spolky za subvenci, jest však povinen oznamovati moravské zemědělské radě, kterak použito bylo dotací, jichž se spolku pro účely včelařské prostřednictvím jejím dostalo, jakož i přispívati na požádání žádoucími statistickými údaji o včelařství, pokud mu tyto ovšem jsou po ruce.

§ 34. **Hosté.**

Včelaři a přátelé včelařství, již nejsou členy spolku, mohou s povolením předsedajícího jakožto hosté do schůzí spolkových členy býti uvedeni (§ 28. odst. poslední).

*) To jsou členové ústředního zemského spolku a spolky ostatní, nikoliv však jednotliví členové ostatních spolkův a odborův.

III. Spolky pobočné (krajinské a okresní) i odbory.

§ 35. **Činnost spolků pobočných a odborů.**

Mimo sídlo ústředního spolku mohou se sdružovati spolky pobočné.

Spolek pobočný musí míti nejméně 10 členů, a po jeho ustavení buďtež ihned — později pak před uplynutím ledna — příspěvky členské, jichž výši určuje ročně ústřední výbor, zemskému ústřednímu spolku v Brně zaslány.

Příspěvek vyšší jak 2 K. může toliko valná hromada ustanoviti.

Činnost spolků pobočných a odborů má týž obor působnosti jako spolek ústřední.

§ 36. **Práva pobočných spolků i odborů.**

Každý spolek pobočný i odbor má právo:

1. vysílati mimo své delegáty též svého předsedu, jakožto zástupce do valných hromad a schůzí delegátů.

Do 50 členů volí odbor aneb pobočný spolek 1 delegáta, přes 50 až do 100 členů 2 delegáty, přes 100—150 členů 3 delegáty, a tak za každých 50 členů o 1 delegáta více;

2. podávati návrhy, přání a stížnosti ústřednímu výboru;

3. činiti návrhy ústřednímu výboru na udílení pochvaly za výtečné úspěchy v oboru včelařském;

4. dostávati pro své členy tolik výtisků spolkového listu (počítajíc nejvýše 2 K. na 1 exemplář), kolik jich dle výše zaplacených příspěvků na spolek nebo odbor vypadá;

5. uveřejňovati zprávy, oznámení schůzí atd. ve spolkovém listě;

6. žádati na ústředním výboru vyslání kočovného učitele na prohlídku včelínů, ku pořádání přednášek a učebných běhů;

7. dožadovati se výhod při zakupování věcí včelařských, učebných pomůcek a p.;

8. žádati snížení poplatku insertního ve spolkovém listě;

9. používati knihovny a sbírek spolkových;

10. na bezplatné podílení brožurami, knihami, náčiním atd. dle peněžních prostředků, jsoucích ústřednímu spolku po ruce;

11. členové všech spojených spolků včelařských mají právo na název: „Člen zemského ústředního spolku včelařského na Moravě“.

Za to však mají spolky tyto následující povinnosti:

1. konati úřady o důležitých věcech včelařských na popud ústředního spolku, a výsledky porad mu oznamovati;

2. dodávati ústřednímu výboru k podporování spolkových zájmů vhodný material, a

3. zasýlati mu každoročně po uplynutí roku jednatelskou zprávu.

Rozejde-li se spolek, musí všecky včelařské pomůcky učebné, náčiní atd., jež dostal od ústředního spolku a jež ústřední spolek zemský v Brně za svůj majetek považuje, tomuto správně odvésti.

Organisace pobočných spolků jest jim zůstavena.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

§ 37. Práva delegátů a předsedů.

Předsedové a delegáti všech těchto spolků a odborů mají zvláště právo:

1. na místo a hlas ve valných hromadách;
2. volbu 6 výborových členů (§ 11.) a 9 náhradníky.

§ 38. Práva samostatných spolků včelařských.

Včelařské spolky, které dle § 4. *c)* se přidružily k zemskému ústřednímu spolku včelařskému na Moravě a jež mají svoje stanovy, mají tytéž práva a povinnosti, jako spolky pobočné a odbory (§§ 35.—37.).

IV. Schůze delegátů.

§ 39.

Schůze delegátů jsou určeny k tomu, aby zprostředkovaly úspěšné spolupůsobení ústředního spolku se spolky pobočnými a ostatními.

Členy schůzí delegovaných jsou:

a) předsedové spolků pobočných a odborů;
b) delegáti těchto spolků a odborů;
c) všichni členové ústředního výboru.

Usnášení děje se jako na valné hromadě (§ 28.).

§ 40.

Schůze delegátů konají se z pravidla jednou za rok a to v měsíci srpnu; dle potřeby mohou se však i častěji konati. Schůzi tuto svolává předseda ústředního výboru ze svého rozhodnutí nebo na písemnou žádost, podanou ústřednímu výboru polovicí všech spolků pobočných i odborů.

Tato schůze usnáší se:

1. o všech záležitostech včelařských, na jejichž opatření nebo provedení nutna jest součinnost všech spolků pobočných;
2. o všech záležitostech, jež týkají se prospěchu a podporování racionelního včelařství v mezích spolků ostatních;
3. o návrzích členů tohoto shromáždění, 14 dní před tím předsedovi podaných.

§ 41. Rozpuštění spolku.

Aby se spolek právoplatně rozešel, jest potřebí:

1. usnesení valné hromady;
2. průkaz, že valnou hromadu navštívila nejméně $^1/_3$ všech k hlasování oprávněných členů (§ 28.);
3. aby $^2/_3$ přítomných a k hlasování oprávněných členů s rozpuštěním spolku souhlasilo;
4. aby schůze o měsíc dříve výslovně s tím podotknutím byla svolána a ohlášena, že o rozejití se spolku bude rokováno.

Toto ohlášení nutno po třikráte uveřejniti v úředním listě moravském a nejméně ještě ve dvou denních listech, jež ustanoví správa spolková.

O jmění spolkovém rozhoduje se v téže hromadě.

§ 42. Smírčí soud.

Vzniknou-li z poměrů spolkových neshody a spory, srovnává je smírčí soud.

Každá ze sporných stran volí ze spolkových členů 1 smírčího soudce a tito si zvolí osobu třetí za vrchního rozhodčího. Nesjednotí-li se oba smírčí soudcové na vrchním rozhodčím, jmenuje jej předseda ústředního výboru. Tento smírčí soud po vyslyšení sporných stran rozhoduje platně dle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Z rozhodnutí toho není žádného odvolání.

§ 43. Jednací řeč.

Spolek jedná dle potřeby oběma zemskými jazyky.

§ 44. Pečeť spolková.

Zemský ústřední spolek má pečeť se znakem Moravské orlice a názvem spolku v obou zemských jazycích.

Č. 34.878.

Založení tohoto spolku dle obsahu předložených změněných stanov je ve smyslu § 9. zákona ze dne 15. listopadu 1867, ř. z. č. 134, zamítáno.

V Brně, dne 25. září 1898.

Za c. k. místodržitele: **Pillersdorff.**

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

V Brně dne 14. října 1900

Č. 39.439

Založení toho spolku dle obsah předložených stanov se ve smyslu §. 9 zákona 1867 č. z. d.

Zemský ústřední spolek včelařský
markrabství Moravského.

STANOVY

„Živanského“,
pobočného spolku (odboru)
včelařského
pro politický okres Novoměstský
v Novém Městě
na Moravě.

Knihovna spolku „ŽIVANSKÝ“ v Novém Městě na Moravě

V BRNĚ 1900.

Knihtiskárna Antonína Okáče v Králově Poli u Brna.
Nákladem zemského ústř. spolku včelařského.

Volby funkcionářů byly pro

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

V Brně, dne 14. října 1900

Č. 39.439

Založení toho spolku dle obsah předložených stanov se ve smyslu §§ 9 zákona 1867 ř. z. z.

...vyřídit.

...Lauly

§ 1. Pobočný spolek (odbor) včelařský

v Novém Městě, pro polit. okres Novoměstský na Moravě

utvořil se na základě § 2.[1]) a § 3.[2]) al. 8 a § 35.[3]) vys. c. k. mor. místodržitelstvím ze dne 25. září 1898, č. 34878, potvrzených stanov zemského ústředního spolku včelařského pro markrabství Moravské.

§ 2. **Účelem spolku** (odboru) jest zvelebování a rozšiřování rozumového včelařství.

§ 3. **Prostředky** k dosažení účelu spolkového jsou tyto:

a) Pořádání veřejných přednášek, výstav a schůzí spolkových.

b) Odebírání a rozšiřování včelařských časopisů a spisů.

---

[1]) § 2. stanov zemského ústředního spolku včelařského zní: Účelem spolku jest pěstovati vzájemnost všech včelařských spolků a odborů v markrabství Moravském a pracovati theoretickým i praktickým způsobem ku zvelebení a povznesení rozumového včelařství.

[2]) § 3. al. 8 zní takto: Spolek snaží se účelu toho dosíci: 8. zřizováním a zakládáním krajinských (okresních) spolků a odborů včelařských.

[3]) § 35. zní: Mimo sídlo ústředního spolku mohou se sdružovati spolky pobočné. Spolek pobočný musí míti nejméně 10 členů a po jeho ustavení buďtež ihned — později pak před uplynutím m. ledna — příspěvky členské, jichž výši určuje ročně ústřední výbor, zemskému ústřednímu spolku v Brně zasílány. Příspěvek vyšší jak 2 K může toliko valná hromada ustanoviti. Činnost spolků pobočných a odborů má týž obor působnosti jako spolek ústřední.

Vydáv. funkcionářů byly pro

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Brno, dne 14. října 1900

Č. 39.439

Založení tohoto spolku dle obsahu předložených stanov se ve smyslu §i9 zákona 1867 ř. z. ě.

c) Zařízení spolkové knihovny a musea.
d) Obesílání výstav ústředním spolkem pořádaných.
e) Zřízení vzorného spolkového včelína.
f) Povzbuzování učitelů k horlivému cvičení mládeže školní ve včelaření a zřizování sbírek učebných.
g) Obstarávání živých včelstev a dobrých úlů na míru normální, jakož i jiného nářadí a potřeb včelařských.
h) Péče o odbyt dobrých výrobků včelařských.
ch) Povzbuzování a napomáhání ku pěstování rostlin medonosných.

§ 4. **Spolek má své sídlo**

v Novém Městě na Moravě

§ 5. **Členové spolku jsou:** čestní, přispívající a činní.

Za členy čestné volí valná hromada k návrhu výboru osoby buď o včelařství vůbec, buď o spolek zvlášť zasloužilé.

Přispívajícím členem stává se každý příznivec včelařství, jenž spolku ročně valnou hromadou určený příspěvek věnuje.

Činným členem státi se může každý svéprávný občan anebo včelař, který za člena se přihlásil, přijat byl a příspěvek roční, valnou hromadou určený, napřed složil. Chce-li však některý člen odebírati časopis včelařský, připlatí na »Moravskou Včelu« nebo na »Českého Včelaře« obnos zem. ústř. spolkem v Brně ustanovený.

Z příspěvků členských odvádí spolek každoročně ústřednímu spolku stanovený obnos ústředním výborem po případě valnou hromadou ústředního spolku ustanovený. 1/5 člen. příisp.

§ 6. **Členem přestává býti:**

1. Kdo ohlásil své vystoupení ze spolku písemně předsedovi.
2. Kdo byl výborem vyloučen.
3. Kdo až do konce roku, upomenut byv, příspěvku nesložil.

Žádnému členu nepočne se nový ročník vyvoleného časopisu zasílati, pokud nesložil patřičný příspěvek na počínající rok a doplatek na tento časopis.

§ 7. **Členové mají tato práva:** [1])

1. Rokovati a hlasovati ve schůzích spolkových, činiti návrhy a dotazy.
2. Voliti a volenu býti.
3. Dostávati v levnější ceně vyvolený časopis včelařský.
4. Vypůjčovati si bezplatně knihy ze spolkové knihovny.

[1]) § 36. stanov ústředního spolku zní:

Každý spolek pobočný i odbor má právo:

1. vysílati mimo své delegáty též svého předsedu jakožto zástupce do valných hromad a schůzí delegátů. Do 50 členů volí odbor anebo pobočný spolek 1 delegáta, přes 50 až 100 členů 2 delegáty, přes 100 až 150 členů 3 delegáty, a tak za každých 50 členů o 1 delegáta více;
2. podávati návrhy, přání a stížnosti ústřednímu výboru;
3. činiti návrhy ústřednímu výboru na udílení pochvaly za výtečné úspěchy v oboru včelařském;
4. dostávati pro své členy tolik výtisků spolkového listu (počítajíc nejvýše 2 K na 1 exemplář), kolik jich dle výše zaplacených příspěvků na spolek neb odbor vypadá;
5. uveřejňovati zprávy, oznámení schůzí atd. ve spolkovém listě;
6. žádati na ústředním výboru vyslání kočovného učitele na prohlídku včelínů, ku pořádání přednášek a učebných běhů;
7. dožadovati se výhod při zakupování věcí včelařských, učebných pomůcek a j.;
8. žádati snížení poplatku insertního ve spolkovém listě;
9. používati knihovny a sbírek spolkových;
10. na bezplatné podílení brožurami, knihami, náčiním atd. dle peněžních prostředků, jsoucích ústřednímu spolku po ruce;
11. členové všech spojených spolků včelařských mají právo na název: „Člen zemského ústředního spolku včelařského na Moravě.“

Za to však mají spolky tyto následující povinnosti:

1. konati úřady o důležitých věcech včelařských na popud ústředního spolku a výsledky porad mu oznamovati;
2. dodávati ústřednímu výboru k podporování spolkových zájmů vhodný material a
3. zasýlati mu každoročně po uplynutí roku jednatelskou zprávu.

Rozejde-li se spolek, musí všecky včelařské pomůcky učebné, náčiní atd., jež dostal od ústředního spolku a jež ústřední spolek zemský v Brně za svůj majetek považuje, tomuto správně odvésti.

Organisace pobočných spolků jest jim zůstavena.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

V Brně dne 14. října 1900

Č. 39.439

Založení toho spolku dle obsahu předložených stanov se ve smyslu §§ 9 [illegible] zákona 1867 ř. z. ž.

[illegible]

5. Požívati všech výhod spolku, zvlášť zakupování včelstev, úlů a nářadí za snížené ceny.

6. Obcovati s poradným hlasem měsíčním a valným hromadám ústředního spolku v Brně.

Naproti tomu jest každý člen povinen šetřiti stanov i usnesení spolkových, přednášek a schůzí včelařských se súčastniti a o rozkvět spolku svědomitě pečovati.

§ 8. **Správu spolku** obstarává valná hromada a výbor.

§ 9. **Valná hromada** schází se řádně jednou za rok a mimo to vždy mimořádně, kdykoli výbor za dobré uzná. Svolává se návěštím v listech, v kraji rozšířených, a včelařských aneb hospodářských časopisech, nejméně 8 dní napřed, a rozhoduje platně, je-li všech přítomných členů aspoň deset. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se o hodinu později druhá valná hromada, která platně uzavírá bez ohledu na počet přítomných. Jednání řídí předseda neb jeho náměstek, a kdyby i tento nemohl, nejstarší úd výboru. Usnesení valné hromady jest platno, učiněno-li nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů, k hlasování oprávněných; při rovnosti hlasů rozhodne předsedající. Při hlasování o změně stanov, trvání neb zrušení spolku (viz § 16.) jest třeba dvou třetin hlasů všech přítomných.

Valné hromadě náleží voliti výbor, 1 náhradníka, 2 revisory účtů a čestné členy, delegáty do zem. ústř. spolku včelařského, zkoumati činnost výboru, schvalovati účty celoroční a zprávu jednatelskou, usnášeti se o změně stanov a rozejití se spolku.

Měsíční a jiné schůze i přednášky možno konati v kterékoliv obci polit. okresu Novoměstského

Veškeré valné schůze spolkové jsou veřejné.

§. 10. **Výbor sestává ze 7 členů** a volí jej valná hromada na 1 rok; výbor volí ze sebe starostu, náměstka, pokladníka a jednatele. Volba výboru koná se hlasovacími lístky aneb aklamací. Aklamace je přípustna, není-li proti ní žádné námitky.

Výbor jest povinen, starati se o všecky záležitosti spolkové, schází se k pozvání starosty nejméně dvakráte do roka a musí svolán býti do 8 dní, když o to 3 členové výboru písemně požádali. Výbor uzavírá platně prostou většinou hlasů, za přítomnosti nejméně 4 členů.

§ 11. **Starosta** zastupuje spolek na venek ve všech případech, předsedá všem shromážděním, řídí rokování a hlasování, rozhoduje při stejném počtu hlasů, činí předlohy ku poradám výboru a provádí všecka usnesení. Náměstek zastupuje starostu, kdykoli toho třeba a kdykoli tento úřadování na něho přenese.

§ 12. **Jednatel** podporuje starostu ve všech výkonech, podpisuje s ním společně veškeré spisy a vyhlášky, obstarává dopisy spolkové, oznamuje schůze a spisuje protokoly, vede seznam členů a řídí knihovnu spolkovou.

§ 13. **Pokladník** spravuje pokladnu, vybírá příspěvky, předplácí spolkové časopisy a činí vydání pouze na písemné poukázání předsedy. Zhotovuje každoročně preliminář o vydání roku příštího a skládá účty za rok minulý.

§ 14. Pobočný spolek (odbor) včelařský zavazuje se:

a) účel spolku ze všech sil podporovati;
b) všechny veřejné schůze spolkové ústřednímu spolku do Brna aspoň 8 dní napřed oznamovati;
c) každoročně ku konci spolkového roku o činnosti spolku a stavu včelařství ústřednímu spolku referovati. Zemský ústřední spolek včelařský určí od případu ku případu, jakým směrem zpráva vésti se má a co obsahovati má;
d) ustanovené roční příspěvky během měsíce ledna pokladníku do Brna odváděti a vůbec
e) na výkonu §§ 36. a 37.[1]) stanov ústředního spolku jako svého mateřského spolku dáti si vždy co nejvíce záležeti.

---

[1]) § 37. zní:
Předsedové a delegáti všech těchto spolků a odborů mají zvláště právo:
1. na místo a hlas ve valných hromadách;
2. voliti 6 výborových členů (§ 11.) a 2 náhradníky.

Volby funkcionářů byly pro

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

§ 15. **Spory** mezi členy ze záležitostí spolkových vzniklé urovnává smírčí soud; každá strana zvolí si jednoho zástupce a správa spolku jich předsedu z členů spolkových, kteří spornou záležitost většinou hlasů rozhodnou. Z rozsudku toho není odvolání.

§ 16. **Spolek se rozejde** dobrovolně, usnese-li se o tom valná schůze, za tím účelem svolaná, dvěma třetinami hlasů všech přítomných, za přítomnosti alespoň jedné třetiny všech členů. Se jměním spolkovým se naloží dle usnesení této poslední valné hromady. Kdyby spolek (neb odbor) byl rozpuštěn, případné jmění jeho zemskému ústřednímu spolku včelařskému pro markrabství Moravské.

§ 17. Úřední řeč jest česká.

Č. 39.439

V Brně, dne 14. října 1900

Založení tohoto spolku dle obsahu předložených stanov se ve smyslu §i 9 zákona ze dne 15. listopadu 1867 ř. z. z. 134 osvědčuje.

Za ch. místodržitele:

Sporar Václav
správce školy v
Bohdalci
u Bobrové mor.

Khoněza,
správce školy
v Slavkovicích
u Nov. Města.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Okrskovými důvěrníky byli ustanoveni zatím tito členové: Vincenc Skrucius - správce školy ve Vatíně
Vincenc Chládek - správce školy ve Věcově
František Vilím - řídící učitel ve Strážku
Václav Šponar - správce školy v Bohdalci
František Štěpán - správce školy v Odrazci
Alois Beně - správce školy v Dlouhém
Josef Šouba - správce školy ve Vlachovicích

Otázka okrskových důvěrníků a rozdělení celého okresu na okrsky byla řešena až v příštím roce.

Roční členský příspěvek byl stanoven na 1 K.r.m.

Dále byly na této schůzi přijímány přihlášky na odebírání časopisů „Včela moravská" a „Český včelař."

Na závěr ustavující schůze poděkoval předseda Frant. Koudela vřelými slovy Josefu Konězrovi za obstarání stanov a svolání schůze a rozvoji spolku mnoho zdaru.

Tak tedy byl založen nový „Včelařský spolek „Živanský" v Novém Městě na Moravě, který zahrnoval svou působností celé hejtmanství Novoměstské.

Od svého vzniku používal spolek tato úřední razítka:

První razítko

Pozdější razítko

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1901

Tento rok se vyznačoval zvlášť horlivou schůzovou a přednáškovou činností nového spolku a též náborem mnoha včelařů za členy spolku. Vzhledem k tomu, že hejtmanství Novoměstské bylo značně rozlehlé a zahrnovalo nejen Novoměstsko, ale i Bystřicko, Žďársko a Jimramovsko, konaly se jednotlivé členské schůze a přednášky v centrech okrsků. Z organizačního hlediska pro zajištění lepší informovanosti členů bylo hejtmanství rozděleno pro včelařskou spolkovou činnost do 20 okrsků a pro každý okrsek byl jmenován včelařský důvěrník. O tom však blíže až později.

Schůze a přednášky

3. března - veřejná členská schůze ve Žďáře za účasti 45 včelařů. Na schůzi pohovořil předseda Frant. Koudela o výrobě slaměných úlů a přednesl přednášku: „Jak zvýšit u včel výnos medu" - zásady shrnul do desatera:

1. Hleďme chovati silná včelstva
2. Roje podporujme podněcováním a mezistěnami
3. Užívejme na obnovu díla mezistěn
4. Hleďme dosíci ranných a silných rojů
5. Včelstva svá řádně a včas zazimujme
6. Spojujme a zesilujme včelstva na podzim i na jaře
7. Postarejme se o řádné úly
8. Omezujme míru rozmnožování včelstev
9. Starejme se o včelí pastvu
10. Další menší prostředky ku zvýšení výnosu medu

14. března - veřejná členská schůze v Novém Městě na Moravě.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Přestože pršelo a bláta bylo po kolena, přišlo na schůzi 16 včelařů. Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi pohovořil o mezistěnách a přednášel na téma: „Jarní práce na včelíně."

17. března - veřejná členská schůze v Bystřici za hojné účasti. Místopředseda spolku Josef Fišer, spr. školy v Pivonicích přednášel o „užitku ze včelaření a kdo má včelařit." Přednáška byla velmi poutavá a právě jeho slov jsem použil do úvodu této kroniky.
Na této schůzi promluvil i Josef Pohanka, naučitel v Rozsochách „O zařízení slaměných úlů".

25. března - veřejná členská schůze v Novém Městě za účasti 38 členů. Přednášku na téma: „Jarní práce na včelíně" měl Josef Konečná, správce školy ve Slavkovicích.

2. května - výborová schůze konaná v Novém Městě. Mimo jiné se na této schůzi usneslo, aby pěkný a bohatý včelín Adolfa Švejdy, spr. školy v Nové Vsi byl prohlášen a používán jako „vzorný".

2. června - veřejná členská schůze v Radešínské Svratce za účasti 58 včelařů a 4 dam včelařek. Josef Konečná přednášel „o rojení včel" velmi poučně, zajímavě a podrobně. Předseda přivezl na schůzi velkou kolekci včelařského nářadí od firmy Rott z Prahy. O nářadí (zvláště dýmáky) byl velký zájem.

16. června - veřejná členská schůze v Německém za účasti 32 včelařů. Na schůzi přednášel řídící učitel Linhart, předseda včelařského spolku z České Svratky „o letní práci na včelíně a rojení" a František Koudela „o situaci v našem včelařství." Výstavka včel. nářadí zaujala všechny.

1. listopadu - veřejná členská schůze v Bystřici za účasti 48 včelařů. Přednášel předseda Koudela na téma: „Jak u včelstev zvýšit výnos medu" včetně včelařského desatera.
I zde byla výstavka nářadí zapůjčeného firmou Rott.

3. listopadu - veřejná členská schůze ve Žďáře - přítomno 18 včelařů. František Koudela přednesl druhou část své přednášky: „Jak u včelstev zvýšit výnos medu." Rovněž zde byla výstavka včelařského nářadí.

5. prosince - valná hromada včelařského spolku v Novém Městě

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

za účasti 20 včelařů. Po obvyklých zprávách promluvil Adolf Švejda o výstavě a sjezdu československých včelařů v Třebíči. Promluvil jadrně a velmi zajímavě o celé výstavě do detailu, o všech novinkách, přístrojích, úlech, pomůckách, literatuře a pod.

Organizační záležitosti

Na valné hromadě dne 5.12.1901 byla provedena volba výboru: předseda - Adolf Švejda, správce školy v Nové Vsi
místopředseda - Josef Fišer, správce školy v Pivonicích
jednatel - Alois Beně, správce školy v Dlouhém
pokladník - Vincenc Chládek, spr. školy ve Věcově
člen výboru - Bedřich Janáček, mlynář ve Vříšti
- František Buršík, rychetník v Křídlech
- František Koudela, říd. uč. v Něm. Rudolci
náhradník - K. Šouba, správce školy ve Vlachovicích
delegáti: Adolf Pokorný, říd. učitel v Novém Veselí
Antonín Lorenc, učitel v Německém
František Koudela, ř. uč. v Něm. Rudolci

Počet členů včelařského spolku dosáhl v r. 1901 čísla 122 a tím se spolek zařadil mezi největší pobočné spolky na Moravě. Ovšem včelařů na Novoměstském hejtmanství je daleko více.

Zajímavé jsou statistické údaje z této doby:

Okres	Včelařů	úly Dzierz	Špalky	Slamáky	Včelíny	Medomety
Novoměstský	147	718	35	x	77	34
Bystřický	129	729	47	x	74	22
Žďárský	80	327	34	19	33	12
Hejtmanství	356	1774	116	19	184	68

Poměrně na počet obyvatel se včelaří nejvíce v Křídlech, Mirošově, Březí, Unčíně, Strážku a ve Víru.

Největší včelíny mají: Josef Bednář ve Víru 26 včelstev
Adolf Švejda v Nové Vsi - 25 včelstev
Karel Bourek ve Strážku - 24 včelstev
Další 3 včelaři po 22 včelstvech
5 včelařů po 20 včelstvech
a další po 19, 18, 17 atd.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Drazí bratři včelaři!

Pokrok všeobecný ve všem všudy významnou jest známkou naší doby!
Věru podivili se musíme, jak duch lidský zmohutněl, jak věda pokročila. Každé odvětví hospodářské pokračuje, a kdo nehledí se zdokonalovati, zůstává pozadu a upadá.
I ve včelařství, hlavně vynálezem díla pohyblivého velmistrem včelařským pařížem Dr. Dzierzonem a vynálezem mnohem majorem Hruškou, stal se pokrok znamenitý. Pozorujeme to hlavně na sjezdech a výstavách československých včelařů, že včelaření české nezůstává pozadu za včelařstvím jiných národů.
Známo jest nám z dějin, že staří předkové naši jako vůbec Slované byli velcí milovníci včel, že chov včel byl již v dobách nejstarších v Čechách i na Moravě velice rozšířen a že předkové naši uměli nejen mnoho medu vytěžiti, ale dovedli ho i všestranně upotřebiti — bylať medovina po mnohá století oblíbeným nápojem národním.
Včelařství poskytuje nám nejen užitek hmotný, ale šťastí srdce naše; neboť chvíle, které včelař u svých včel stráví, jsou mu zdrojem nejčistší radosti, nevinného vyražení a všechlité zábavy.
Včelaření zvláště se hodí zvláště, jádru to lidu, neboť jest zamezením, při němž práce samu nejvíce

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

radosti poskytuje a k domovu poutá, jako málokterá jiná.

A přece české lidové včelaření upadá!

Proto přáním našim vroucím jest, aby bylo zase více rozšířeno, racionelně pěstováno, úsilovněji podporováno, aby výtěžek medu a vosku byl větší, hojnější.

K této přáním založili jsme včelařský spolek „Živanský", aby včelařům v hejtmanství Novoměstském poskytnuta byla příležitost pěstovati mezi sebou vzájemnost a zvelebovati i rozšiřovati rozumové včelařství.

Obracíme se nyní k Vám, drazí přátelé včelaři, s prosbou nemalou, abyste hojně ku včelařskému spolku přistupovali, aby šlechetný úmysl zakladatelů spolku tohoto korunován byl výsledkem nejlepším.

Nepatrný příspěvek vyváží mnohé výhody, které Vám jako členům spolku včelařského poskytnuty býti mohou.

Výbor spolkový rozdělil za příčinou vyvinutí úspěšné činnosti spolkové a k usnadnění správy celé hejtmanství Novoměstské v okresy, ve kterých zvoleným důvěrníkům vůdání besídek včelařských, přijímání členů, vybírání příspěvků atd. do rukou vložil.

Doufáme pevně, že, kdo snaživým včelařem nebo přítelem včelařství jest, ke spolku našemu přistoupí a volíme rozkvětu českého lidového včelaření u nás srdečné „Na zdar"!

Za výbor včelařského spolku „Živanský"
v hejtmanství Novoměstském:

Frant. Kordela
t. č. předseda.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Čís. 3.

Velectěný pane kollego!

Při ustavující schůzi včelař. spolku „Živanský" v Nov. Městě, dne 13. prosince 1900. konané, zvolen jste byl jako osvědčený pěstitel a příznivce včelařství za důvěrníka okrskového.

Žádám Vás, milený pane kollego, snažně, abyste funkci tuto ve prospěch rozkvětu lidového včelaření u nás laskavě přijal a připomínám, že netřeba se Vám obávati, že byste dle přiložených instrukcí pro okrskové důvěrníky prací tou přetížen byl. Vykonáte pouze, co dle dobré vůle své za potřebné uznáte a co Vám jen možno bude.

V příloze obdržíte: Provolání ku včelařům, úkoly okrskových důvěrníků, formulář pro včelař. statistiku a stanovy včelař. spolku.

Provolání račte v přidělenem okrsku po včelařích, o kterých byste myslil, že ke spolku přistoupí, rozeslati a kdyby se Vám jich nedostalo, račte nechat třeba od žáků opsati.

Dle přiložených instrukcí račte nyní hlavně působiti k tomu, abyste co nejvíce členů pro spolek a odběratelů časopisů včelařských získal.

Račte tedy v okrsku ještě během měsíce ledna 1901. svolati včelaře k Vám na besídku, přečtěte ještě jednou „Provolání", potom stanovy a vybídněte je, aby ke spolku přistoupili a aspoň v každé větší obci po jednom včelař. časopise odebírali. Přistoupilé členy a odběratele časopisů oznamte hned jednateli p. Al. Benčovi, správci školy v Dlouhém, a pokladníku p. V. Chládkovi, správci školy ve Věcově.

Včelařskou statistiku sestavte dle stavu 31. prosince 1900. a podepsanému do konce března 1901. laskavě zašlete.

V měsíci únoru a březnu 1901. pořádati bude spolek schůze v okrese Bystřickém, Novoměstském a Ždárském. Při těchto schůzích upozorní se členové spolku na objednávky včel a potřeb včelařských.

Račte laskavě oznámiti, jest-li jste tiskopisy obdržel a kolik důvěr. přijímáte?

Za včelařský spolek „Živanský":

Frant. Koudela
t. č. předseda.

V Něm. Rudolci, 1. ledna r. 1901.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Čís. 11.

Úkol okrskových důvěrníků.

Při ustavující schůzi včelař. spolku „Živanský" v Nov. Městě, dne 13. prosince r. 1900. konané, rozdělil výbor spolkový celé hejtmanství v okrsky, aby v tak rozsáhlém okrese úspěšná činnost spolková vyvinouti se mohla, a aby správa spolku usnadněna byla.

Pro okrsky také hned ustanoveni byli důvěrníci, kterým následující úkoly přiděleny:

1.) Svolávati besídky včelařské v okršku, při kterých by rozhovory včelařské, praktické ukázky ze včelaření atd. se konaly.
2.) Navrhovati místa pro schůze spolkové a látku ku přednáškám.
3.) Doporučovati včelařům potřeby včelařské, objednávky sbírati a předsedovi je oznamovati.
4.) Přijímati členy a vybírati od nich spolkový příspěvek v obnosu 1 K.
5.) Oznamovati přistoupié členy jednateli i pokladníkovi a přijaté příspěvky pokladníku odváděti.
6.) Oznamovati konané besídky v okrsku s krátkým referátem jednateli.
7.) Působiti k tomu, aby v každé větší obci včelaři společně odbírali časopisy včelařské „Moravskou včelu" a „Českého včelaře." Členové spolku dostávají tyto časopisy za sníž. předplatné 2 K na jeden časopis.
8.) Odběratele včelař. časopisů oznamovati jednateli i pokladníku a přijaté předplatné do konce ledna každého roku pokladníku odvésti.
9.) Sestavovati dle dodaného formuláře „Včelař. statistiku" v okrsku.

Okrskoví důvěrníci jsou oprávněni súčastniti se výborových schůzí spolkových s hlasem poradným.

Za výbor včelařského spolku „Živanský"
v hejtmanství Novoměstském:

Frant. Houdela
t. č. předseda.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Ustanovení včelařských důvěrníků
Rozdělení hejtmanství do okrsků

Okrsek	č.	Obce v okrsku	Počet včelařů	Důvěrník
Bohdalec	1	Bobrová Horní, Bobrová Dolní, Bobrůvka, Bohdalec, Hodiškov, Kříby, Podolí, Radešín, Suky	29	Václav Šponar správce školy
Byšovec	2	Byšovec, Smrček, Perštýn, Kovářov, Líškovec, Věžná, Jabloňov, Janovice		Frant. Veselý správce školy
Dlouhé	3	Dlouhé, Radeš. Svratka, Řečice, Račice	23	Alois Benč spr. školy
Křídla	4	Křídla, Olešná, Nová Ves, Branišov, Divišov, Zubří, Pohledec, Nové Město	37	Adolf Pokorný spr. školy
Mirošov	5	Mirošov, Moravec, Pikárec, Olešinky, Blažkov, Rosičky Dolní a Horní	16	Fr. Smetana spr. školy
Najdek	6	Najdek, Dolní Hamry, Přední Hamry, Šlakhamry, Matějov, Čechomez, Ždár město, Zámek Ždár, Vysoké, Počítky, Čtvrtě, Buč, Radomín		Em. Kudrna řid. učitel
Německé	7	Německé, Krátká, Kadov, Paseky, Kuklík, Vříště, Lišná, Daňkovice, Valdorf, Milovy, Novosady, Samotín, Borovnice, Spělkov, Krásné, Javorek, Nový Jimramov, Dolní Paseky, Jimramov, Odranec	28	Ant. Lorenc učitel
Písečné	8	Písečné, Bohuňov, Lhota, Ždánice, Vilochov, Karasejn	13	Jos. Fišer spr. školy
Pivonice	9	Pivonice, Dvořiště, Bystřice n. Perš., Janovice, Janovičky, Dalečín	17	Josef Fišer spr. školy
Rudolec N.	10	Rudolec Něm., Chroustov, Kyjov, Bohdalov, Pokojov, Nové Veselí, Oujezd, Matějov	34	Frant. Koudela řid. učitel
Rozsochy	11	Rozsochy, Vojtěchov, Divišov, Rovné, Domanín, Domanínek, Kundratice, Albrechtice, Rothov, Blažejovice, Nový Dvůr, Vojetín, Horní Rožínka, Zvola	17	Frant. Štěpán učitel

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Okrsek	č.	Obce v okrsku	Počet včelařů	Důvěrník
Stražek	12	Stražek, Jemnice, Radkovičky, Radkov, Dol. Libochová, Nový Dvůr, Krčma, Meziboř, Mor. Janovice, Borky, Mitrov, Habří, Lopaty, Nivy, Pavlovice, Střítež, Buková	15	Fr. Vilím spr. školy
Slavkovice	13	Slavkovice, Veselíčko, Lhotka, Jámy, Jiříkovice, Radňovice, Petrovice, Hlinné	22	Jos. Konečna spr. školy
Svratka Mor.	14	Svratka Moravská, Kocanda, Heválec Moravský, Křižánky Morav., Cikánka Moravská	8	Josef Filipi spr. školy
Švarec	15	Štěpánov, Korouzná, Švarec, Kozlov, Lesonovice, Vrtěříž, Olešnička, Ujčov, Hor. Čepy, Dol. Čepy, Kasary, Hodunka	22	Bert. Ostrý rolník
Vatín	16	Vatín, Sazomín, Obyčtov, Ostrov, Březí, Kotlasy, Suky	26	Vinc. Skucius spr. školy
Večov	17	Večov, Michov, Pavlovice, Kozíkov, Rozín, Paseky, Odranec, Lísek, Strachojov, Unčín, Ubušín, Ubušínek	22	Vinc. Chládek spr. školy
Věchnov	18	Věchnov, Zlatkov, Josefov, Rotkov, Dvořiště, Zám. Rožínka, Rožná Hor. Rožínka, Milasín, Bratrušín	19	Václav Štikar spr. školy
Vlachovice	19	Vlachovice, Tři Studně, Fryšava, Cikháj, Skleněné, Maršovice, Rokytno, Studnice	7	Josef Šouba spr. školy
Vír	20	Vír, Chudobín, Veselí, Polom, Hluboké, Chlum, Korouhvice, Hrdá Ves, Kobylnice	13	Fr. Bednář spr. školy

Názvy obcí v tomto přehledu ponechávám v původním znění. Počty včelařů nejsou úplné, protože údaje za některé obce důvěrníci nezaslali.

Hejtmanství Novoměstské mělo 816,37 km² - 173 kat. obcí - 59.745 obyvat.

z toho okres Novoměstský	288,32 "	57 "	23.075 "
Bystřický	308,73 "	81 "	22.625 "
Žďárský	219,32 "	35 "	14.045 "

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a majetková záležitosti

Příjem za rok 1901 činil	234,-K
Vydání celkem	199,83
Zůstatek - pokladní hotovost	34,17

Dále včelařský spolek založil vlastní knihovnu. Bylo v ní 5 posledních ročníků „Českého včelaře" (dar od Ústředí) a spolek zakoupil 3 odborné včelařské knihy - celkem tedy 8 svazků.

Již od r. 1901 spolek odebíral tyto časopisy:

Český včelař - 1 výtisk pro spolek a 20 pro členy
Moravská včela - 1 výtisk pro spolek a 36 pro členy
Lipské včelařské noviny - 1 výtisk pro spolek

Zprávy z Ústředního spolku

Předseda Fr. Koudela píše o slavnostní schůzi delegátů, která se konala v Třebíči 19.8.1901 takto:

„Disharmonie povstala hned při prvním bodu programu „O organizaci krajinských spolků včelařských". Pan předseda ústředního spolku počínal si naproti delegátům při jednání velice uvážlivě a vyjádřil se, že krajinské spolky, namísto co by měly bídný stav financí, v ústředním spolku se jevící, zlepšiti, prý ústřední spolek jen vyčerpávají a poškozují. To si ovšem páni delegáti nemohli nechati líbiti, ano dokazovali panu předsedovi opak jeho tvrzení, že vlastně krajinské spolky ústřední zemský spolek ve všem podporují a že za to nic nedostávají, ani odpovědi na rozličné dotazy.

Já byl prvně zúčastněn na schůzi delegátů a způsob jednání učinil na mne (ovšem i na ostatní) dojem smutný. Pan předseda si počínal naproti nám jako kaprál proti rekrutům. K dovršení ostudy před celým shromážděným světem včelařským odjel pan předseda večerním vlakem do Brna a sjezd i výstava československých včelařů zůstala bez representace včelařů moravských.

Pan předseda v Brně prohlásil, že po těch nezřízených útocích na něj nebude moci v příštím roce přijati volbu předsedy. Jak jsem z vlastního pozorování seznal, nebude toho žádný včelař moravský litovati." Tolik ze zprávy Fr. Koudely.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Velectění a drazí bratří-včelaři!

Nemoha se tentokráte schůze Vaší osobně ~~se~~ súčastniti, posýlám Vám srdečný pozdrav, a doufám pevně, že tato schůze včelařská s dobrým výsledkem se potká. Vzájemném spolku, jak ze zkušenosti jsem nabyl, nepěstuje se taková svornost, vzájemnost a horlivost jako ve spolku včelařském. Co včelař to bratr! Včelaři při sejití se ~~nehledí~~ neznají rozdílu v politickém smýšlení, v náboženství, v stavu. Oni rozmlouvají o svých miláčcích – včeličkách. A aby tak ve spolku našem včelařském povždy bylo, každý jen přáti si může. —

Nemohu při tom také opomenouti, abych na ustavující schůzi našeho včelařského spolku, která se, jak snad již známo jest, 13. prosince m. r. v Nov. Městě konala, v jistém ohledu nepoukázal. Jest to první zvolený výbor včelař. spolku. Členové tohoto výboru jsou vesměs učitelé národní školy. Tu, jak se domnívám a jak jsem již také doslechl, mnohý snad se nad tím pozastavil a pomyslil si, proč z ostatních stavů, jako z důstoj. kněžstva nebo z vážného rolnictva, nikdo do výboru zvolen nebyl.

Příčina toho jest zcela jednoduchá a také omluvitelná. Ustavující schůze nebyla totiž dostatečně

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a majetková záležitosti

Příjem za rok 1901 činil	234,-K
Vydání celkem	199,83
Zůstatek - pokladní hotovost	34,17

Dále včelařský spolek založil vlastní knihovnu. Bylo
edních ročníků „Českého včelaře" (dar od Ústředí) a spolek
3 odborné včelařské knihy - celkem tedy 8 svazků.
Již od r. 1901 spolek odebíral tyto časopisy:
ř - 1 výtisk pro spolek a 20 pro členy
čela - 1 výtisk pro spolek a 36 pro členy
ářské noviny - 1 výtisk pro spolek

Zprávy z Ústředního spolku

Předseda Fr. Koudela píše o slavnostní schůzi dele-
í se konala v Třebíči 19.8.1901 takto:
„Disharmonie povstala hned při prvním bodu progra-
nizaci krajinských spolků včelařských." Pan předseda
spolku počínal si naproti delegátům při jednání ve-
vě a vyjádřil se, že krajinské spolky, namísto co by měly
v financi, v ústředním spolku se jevící, zlepšiti, prý
polek jen vycucávají a poškozují. To si ovšem páni dele-
hli nechati líbiti, ano dokazovali panu předsedovi
trzení, že vlastně krajinské spolky ústřední zemský
šem podporují a že za to nic nedostávají, ani odpově-
ičné dotazy.

Já byl prvně zúčastněn na schůzi delegátů a
lnání učinil na mne (ovšem i na ostatní) dojem smut-
ředseda si počínal naproti nám jako kaprál proti
. K dovršení ostudy před celým shromážděným světem
m odjel pan předseda večerním vlakem do Brna a
stava československých včelařů zůstala bez represen-
ů moravských.

Pan předseda v Brně prohlásil, že po těch nezří-
ních na něj nebude moci v příštím roce přijati volbu
Jak jsem z vlastního pozorování seznal, nebude toho
lař moravský litovati." Tolik ze zprávy Fr. Koudely.

1.

Velectění a drazí bratři-včelaři!

Nemoha se tentokráte schůze Vaší osobně
~~se~~ súčastniti, posýlám Vám srdečný pozdrav,
a doufám pevně, že tato schůze včelařská
s dobrým výsledkem se potká. V žádném
spolku, jak ze zkušenosti jsem nabyl, nepů-
sluje se taková svornost, vzájemnost a horli-
vost jako ve spolku včelařském. Co včelař
to bratr! Včelaři při sejití se ~~mohou~~ nemají rozdílu
v politickém smýšlení, v náboženství, v stavu.
Oni rozmlouvají o svých miláčcích - včličkách.
A aby tak ve spolku našem včelařském
pravidly bylo, každý jen přáti si může. —

—

Nemohu při tom také opomenouti, abych
na ustavující schůzi našeho včelařského spolku,
která se, jak snad již známo jest, 13. prosince
m. r. v Nov. Městě konala, v jistém ohledu
nepoukázal. Jest to prom zvolený výbor včelař.
spolku. Členové tohoto výboru jsou vesměs
učitelé národní školy. Tu, jak se domnívám
a jak jsem již také doslechl, mnohý snad se nad
tím pozastavil a pomyslil si, proč z ostatních
stavů, jako důstoj. kněžstva nebo zvěřeného rol-
nictva, nikdo do výboru zvolen nebyl.
Příčina toho jest zcela jednoduchá a také omlu-
vitelná. Ustavující schůze nebyla totiž dostatečně

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a m

Příjem za rok 1

Vydání celkem

Zůstatek - pokla

Dále včelařský sp

ednich ročníků.

3 odborné včelařsk

Již od r. 1901 sp

ř - 1 výtisk pro sp

včela - 1 výtisk pro

ařské noviny - 1 vý

Zprávy

Předseda Fr. K

se konala v Tři

„Disharmonie

nizaci krajinsk

spolku počina

vě a vyjádřil se,

financi, v ústře

polek jen vycuc

hli nechati libe

tvrzení, že vlas

šem podporuj

ičné dotazy.

Já byl prv

nání učinil ne

ředseda si poč

. K dovršení os

n odjel pan p

stava českoslov

ů moravských

Pan přeč

ních na něj ne

Jak jsem z vl

lař moravský litovati." Tolik ze zprávy Fr. Koudely.

vyhlášena a sešlo se k ní pouze asi 13 včelařů a to vesměs učitelů. A protože jen přihlášení členové spolku včelařského mohli při této ustavující schůzi volbu výboru provésti a jen členy spolku do výboru zvolili, stalo se, že všichni členové výboru jsou učitelé.

Proto žádám Vás, velectení přátelé, abyste tento důvod uznali a žádného předsudku nepřízně vůči pro náš mladý včelařský spolek v mysli nosili. Vždyť při příští valné hromadě se záležitost tato příznivě vyřídí, aby včelaři všech stavů ve výboru spolkovém zastoupeni byli.

II. Výbor spolkový pro rozsáhlost hejtmanství našeho rozdělil toto na 20 okrsků a veškeru činnost v okrscích těchto odevzdal do rukou snaživých včelařů jako důvěrníků. Od těchto okrsků, vlastně důvěrníků okrskových, slibuji si tuze mnoho dobrého pro rozšíření a zvelebení našeho zbědovaného včelařství. Představuji si hlavní činnost v pořádání besídek včelařských po všech obcích k okrsku přidělených, aby, pokud jen možno bude, v jedom roce všechny obce vystřídány byly. Na těchto včelařských besídkách pěstovati se mohou s nejlepším zdarem rozhovory o včelařství, prohlédnouti se mohou všechny včelíny v obci, a tu hned na dobré stránky i na chybné poukázati, na těchto besídkách mohou od zkušených včelařů různé práce včelařské se vykonávati, aby začínající-včelaři ~~se jim se~~ včelami zacházeti naučili, na těchto besídkách podrobné i výhodné nářadí včelařské se prohlédne — zkrátka budou včelaři míti příležitost při vzájemném styku prakticky i theoreticky ve včelaření se zdokonalovati. Budou-li se tyto besídky včelařské ve smyslu výše udaném konati, tu, věřte mi, drazí přátelé, bude to ta nejkrásnější zábava, kterou volný čas svůj si ukrátíte, a pak zajisté vřelé přání mé, aby kdo včelařem jest, za člena spolku přistoupil, stane se skutkem. Nepatrný příspěvek vyváží Vám mnohé a mnohé výhody, které spolek včelařský Vám poskytnouti může; neboť výbor spolkový pracovati bude dosela nezištně jen ve prospěch Váš a ve prospěch včelaření lidového.

Poněvadž jaro se blíží, a mnohý ze včelařů snad nejpotřebnějšího nářadí postrádá, oznamuji Vám, že jsem jako předseda spolku se solidními obchody včelařskými, hlavně také se spolky včelařskými, kteréž potřeby včelařské prodávají a s obchodními včelíny pro prodej včelstev krajinských a obřských uzavřel za nejpříznivějších podmínek úmluvu k dodávání dobrého nářadí včelařského, mezistěn a včelstev. Seznal jsem na sjezdech a výstavách československých včelařů v Čechách ty nejlepší firmy i jejich výrobky a jen od takových potřebné věci ku včelaření objednávati budeme.

Pořádám tyto obchody včelařské nebo spolky, aby pro spolek náš nářadí včelařské, nouzi uznané již vynálezy včelařské a vůbec vše, co se pro včelaře hodí na ukázku zaslaly, abyste při příštích schůzích sami vše poznali, ocenili a pak objednali.

K nejpotřebnějšímu nářadí včelařskému počítám: Kvalidobrou, kleště, dobrý nůž na odřezávání plástů, vidlici nebo nůž na odsýpkování medonosných plástů určených k vymetání, pohrabáček, dobrý kuřák a medomet.

Za nejlepší kuřák jest byl uznán ode všech včelařů

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

na výstavě českoslov. včelařů v Blatné kuřák Viléma Šafra, učitele v České Skalici, byl vyzkoušen a dostalo se vystavovateli stříbrné medaile od ústředního včelař. spolku v Čechách. Jest velice pohodlný, uhlí nevhasne v něm až postavíme jej jakkoliv a ochrá na vůly studený tlak; za kouření slouží v něm shnilé pařízky, které dobře doutnají.

Co se týče medometu, mám, jak věhlasní včelaři sami uznali, jeden z nejlepších (jest z Němečka) a nechal bych dle něho od dovedného a svědomitého klempíře právě takové ku přání včelařů hotoviti.

IV. Mezistěny uvolil se za výrobní cenu nebo za výměnu čistého vosku dodávati člen spolku našeho p. kollega Václav Šponar, správce školy v Bohdalci. Jeho mezistěny, jak jsem já je seznal a jak čtení jeho odběratelé tvrdí, jsou z čistého vosku a pevné, vůbec lepších sami přáti nemůžeme. 1 kg mezistěn stojí u něho 4 K 40 h. Proto obraťte se v řádu potřeby s plnou důvěrou na p. Kollegu Václava Šponara.

Avšak doufám, že ve 2 letech pořídí spolek pro každý okres stroje na lití mezistěn a tu budou moci včelaři ze svého vlastního vosku sami mezistěny si vyrábět.

V. Co se týče objednávek včelstev krajinských, učinil jsem smlouvu se známým ve včelařském světě obchodním včelínem M. Ambrožičem Filosovanem, který má své včelíny pod Triglavem v severozápadním cípu Krajinska, kde krajina leží vysoko a včely na drsnější podnebí jsou uvyklé.

Členům spolku našeho poskytne při objednávce

10% slevy, vyřídí ke spokojenosti objednávku a v pravý čas, dává záruku, že včelstvo v dobrém stavu dojde a kdyžby královna nebo včelstvo nemohou vylíhnout vůly nahodou během dopravy zahynulo a mrtvá královna nebo shynulé včelstvo ve 24 hodinách po dojití v obálce nebo v poštov. poukázku (včelstvo) zpět franco zasláno bude, pošle novou zdravou matku nebo nové včelstvo.

Jednotlivec takovýchto výhod nikdy nedosáhne, ano dosti často ~~se stává~~ neobdrží ani objednané včelstvo ani peníze zpět, nebo včelstvo hodně pozdě a slabé.

Peníze se zasýlají hned při objednávce, kterou pak firma zašle vyplacenou.

Doporučuji k objednávce:

A. Královnu oplodněnou s jistým majetkem včel v dubnu 7 K v květnu 6 K, v červnu 5 K, v červenci a srpnu 4 K, vráží a říjnu 3 K.

C. Roj s oplodněnou Královnou, čisté vosky 1 kg. v květnu 11 K, v červnu 10 K, v červenci a srpnu 9 K.

E. Staří mateřské včelstvo s oplodněnou mladou Královnou, přeložené po vyximování na 10 ti plástech (rámcích) normální míry (24 cm široké a 24 cm vysoké) s plodem a potravou. V dubnu i v květnu 15 K. Zvláště toto včelstvo doporučuji, dá v příznivém létě 2-3 roje a zanese se. Takovéto včelstvo posýlá nevyplacené.

Avšak radím k objednávce krajinek jen těm včelařům, kteří chtějí svá domácí včelstva rozmnožiti vlastně rozrojiti — tu jsou krajinky pro svoji rojivost na místě. Začátečníkům ve včelařství k tomu neradím.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

b/ Objednávku vlašek umluvil jsem s firmou Giuseppe Fiorini v Monselice v Italii za sice prostřednictvím p. Jakuba Colovizza, správce v Náměšti u Brna. Naše včelařské spolky objednávají vlašky jen prostřednictvím p. Jak. Colovizza a jsou vždy úplně spokojeny.
Podmínky jsou ty samé, jen že členům spolku včelařského slevu z ceny nepovoluje, avšak zaslaná včelstva přijdou jistě za týden po objednávce a to v dobrém stavu a k úplné spokojenosti. Jak známo snad jest objednávání včelstev z Italie pro jednotlivce ještě nepříznivější a často se stává, že nedojde ani včelstvo ani peníze zpět.
Tady není se co takového obávati.
Ceny jsou následující:

1/ Za oplodněnou královnu s polřeb. množstv. včel v dubnu a květnu 6 K, v červnu 5½ K, v červenci 4½ K, v srpnu 4 K, v září 3 K, v říjnu 2½ K.

2/ Roj s oplodněnou královnou, 1 kg čisté váhy v dubnu a květnu 19 K, v červnu 17, v červenci 15, v srpnu 13, v září 11, v říjnu 6 K.

3/ Za roj chycený přirozený: v dubnu a květnu 24 K, v červnu 22, v červenci 20, v srpnu 18, v září 9, v říjnu 7 K.

Objednávku vlašek radím zase včelařům, kteří chtějí dobrou jich vlastnost, to jest neunavnou pilnost ve sbírání medu použíti ku křížení se svým včelstvem domácím nebo míšenkami krajinek a domácích včel. Když se obilky promíchají a na podmínky naše uvyknou, osvědčují se velmi dobře.
Poraďte se tedy se zkušeným včelařem a to hlavně s p. důvěrníkem okrskovým a

Kdo by buď nářadí včelařské nebo královnu nebo včelstvo si objednati chtěl, obrať se na mne dvojitým lístkem korresp. nebo přilož známku a já vše k úplné spokojenosti zařídím.
Avšak připomínám, že objednávky královen i včelstev musí zcela určitě u mne do konce března nebo nejdéle do půl dubna se státi, abych mohl zavčas firmám objednávku oznámiti a tyto potom roky je mohly v žádaný čas vyřídit. Pak oznámím lístkem objednavateli, mnoho-li a kdy peníze zaslati má.
Co se týče objednávek nářadí včelař. doporučuji, aby z každého okrsku hromadně se tak, pokud možno, stalo – bude porto mírnější nebo při objednávce větší dosela odpadne.

VI. Dále upozorňuji opětně, že v měsíci srpnu t. r. a sice od 19. do 24. srpna t. r. bude se konati výstava a sjezd československých včelařů v Třebíči, poprvé tedy na Moravě. Abychom čestně před bratry-včelaři českými obstáli, jest se nám mnoho přičiniti. Kdo bys něco jen trochu ohodného pro výstavu měl, přišlas se v červenci u mne. Vystaviti se může vše, co vůbec se včelařstvím souvisí.
Zvláště Vás, veletení přátelé, snažně žádám, abyste, komu jen poněkud to možno bude, návštěvou svojí výstavu poctili, nebudete toho litovati. Pomůže tak ten veliký pokrok v racionelního včelaření.

VII. Konečně přistupuji k otázce slaměných úlů, nebo jest to otázka času. A tu musím Vám předem říci, že na výstavách včelař. v poslední době slaměné úly všeho druhu rozhodně převládají a že na více místech

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

kursy včelařské pro výrobu slaměných úlů se zařizují.
Bez odporu již uznáno bylo, že sláma jest nejlepším materiálem na příbytky pro včely a také nejleonějším. Včely v úlech slaměných hlavně dobře přezimují, neboť jsou teplé a suché, hlavní to podmínky pro řádné zazimování. V létě slaměné úly nepropouští tak teplo jako jiné úly. Jest to zkrátka zrovna tak jako s doškovou střechou. Zajisté uznáte, že došky byly by nejlepší krytinou našich stavení, kdyby nehrozilo nebezpečí ohně.
Slaměné úly jsou také trvanlivější dřevěných, nedelají se, neborší se jako dřevěné, dá se s nimi pro jejich lehkost lépe manipulovati. Ze slámy holoviti můžeme stojany, ležany dvojúlky a plemenáčky, zrovna na ten způsob jak jsou naše úly Dzierzonské, dále robiti můžeme z pouhé jen slámy koše Lüneburgské slaměné úly věncové zvané Kanizrovy a jiné druhy.
Robím si sám všechny druhy těchto úlů a výhradně jen ve slamácích včelařím a to s lepším výsledkem než-li v úlech dřevěných, kterých jsem se rád zbyl.
Zvláště pro naše drsné podnebí slamáky se doporučují a doufám, že v několika rocích po kraji našem valně již rozšířeny budou.
Mínim o letošních prázdninách u mne v Rudolci pořádati nejméně čtyřdenní kurs včelařský pro výrobu slaměných úlů všeho druhu a doufám pevně, že se do kursu dostatek včelařů přihlásí.

Při tom podotýkám, ne snad ku svátevále, to nemám ve zvyku, ale jen proto, abyste posouditi mohli, jak se hodování slaměných úlů šíří, že v minulých letech jednotlivci se u mne této výrobě vyučili včelaři z hejtmanství Jihlavského, Novoměstského, Třebíčského, Velko-meziříčského, ano až z našeho moravského Valašska; v Čechách z hejtmanství Chotěbořského, Kolínského, Mladé-Boleslavského a roku minulého vyučoval jsem na včelař. kursu v Blatné, kde se výstava a sjezd českoslov. včelařů konal. Kurs tento byl velmi četně navštíven, čítal 35 účastníků všech stavů, nejvíce ovšem učitelů a kněží.

Žádám Vás, velectení přátelé, abyste se na mne v záležitostech včelařských s plnou důvěrou obraceli, já ze srdce rád každému objasnění nebo rady i pomoci poskytnu.
Při dotazech račte užíti dvojitého lístku nebo přiložiti známku na odpověď.
A nyní jsem vše, co na srdci jsem měl, vyčerpal a proto přeji dalšímu dnešnímu jednání nejlepšího zdaru.

Na zdar!

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1902

Změna předsedy v závěru roku 1901 měla jistě vliv i na intenzitu činnosti včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě v roce 1902. I když nový předseda Adolf Švejda, správce školy v Nové Vsi, byl vysoce uznávaným včelařským odborníkem a hlavně praktikem, přece jen po organizační stránce nezajistil již tak bohatou činnost ve svém funkčním období. Přesto však i v r. 1902 byla práce výboru dobrá v pořádání schůzí, přednášek a besed. V počtu členů se dosáhl nejvyšší stav, který předčila až třicátá léta.

Schůze, přednášky a besedy

6. dubna - členská veřejná schůze ve Stražku za přítomnosti 45 včelařů spojená s výstavkou kolekce včelařských potřeb, zapůjčených českou firmou Rott v Praze. Zde také předseda Švejda ukázal Kazitzův selský slamák a hovořil o včelaření v něm. Dále předseda Švejda provedl přednášku na téma: „Kterých chyb se při včelaření dopouštíme." Z přednášky této odnášel si každý bohatý pohled ze zkušenosti starého praktika, včelaře vzácných vědomostí, které se nikde nevyčtou.

Duben - včelařská beseda v Bohdalově za přítomnosti 42 včelařů. Okrskový důvěrník František Koudela přednášel „O vyzimování a jarních pracích na včelíně."

Červen - včelařská beseda v Něm. Rudolci za velké účasti 56 včelařů. Přišli včelaři nejen z Novoměstska, ale i z Polné, Jihlavska a Velkomeziříčska. Opět přednášel Fr. Koudela a to „Letní práce na včelíně a rojení."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

13. července - členská veřejná schůze v Bystřici n. Perš. za přítomnosti 12 členů (ostatní sušili seno). Schůzi vedl místopředseda Josef Fišer a přednášel na ní o tom, „Jak zvýšit výnos medu."

Organizační záležitosti

Je jistě pravdou, že největšími šiřiteli a organizátory včelařství v této době byli učitelé a kněží, ale to neznamená, že včelařili převážně lidé jenom těchto povolání. Zajímalo mě, z jakých vrstev obyvatelstva pocházeli naši včelaři a proto jsem si udělal o tom přehled právě z tohoto roku, kdy počet členů včelařského spolku dostoupil na dlouhou dobu svého vrcholu - 132 členů. Ovšem je nutno říci, že přibližně dvě třetiny včelařů nebyli členy spolku a tudíž není o nich evidence. Můžeme však předpokládat, že většinou nepatřili do řad inteligence, spíše to byli drobní rolníci, řemeslníci a pod.

Rozvrstvení členů podle zaměstnání:

rolníci	37	rychetníci	3
učitelé	36	ženy v domácnosti	2
řemeslníci	11	lékaři	1
hostinští	10	správci	1
kněží	6	dvořáci	1
mlynáři	6	kníž. ředitel	1
lesníci a hajní	5	ostatní	8
obchodníci	4	celkem členů	132

Finanční a majetkové záležitosti

Příjem za r. 1902 včetně zůstatku	311,17 K
Vydání celkem	311,17 K
Zůstatek - pokladní hotovost	-0-

Počet odběratelů: Moravská včela - spolek 1 - včelaři 43
Český včelař - -"- 1 -"- 29
Lipské včelař. noviny - -"- 1

Výtěžek medu je pro špatné počasí hodnocen jako „mizerie."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1903

Snad to bylo vlivem včelařsky nepříznivého minulého roku, snad to mohly být i jiné důvody, které dnes už nepoznáme, anebo špatná organizace, že počet členů včelařského spolku Živanský v Novém Městě v roce 1903 tak prudce poklesl. A nejenže klesl stav členů, ale ochabla i spolková činnost, pokud ji posuzujeme jen podle počtu schůzí a jejich náplně. Na valné hromadě dochází sice ke změně předsedy, ale je otázka, zda změna v obsazení funkcí stačí vyřešit vzniklé problémy a oživit celkovou činnost.

Schůze a přednášky

6. ledna - výborová schůze v Novém Městě za přítomnosti 5 členů výboru. Byla projednána žádost o povolení hektografu a projednány jiné běžné záležitosti.

22. března - valná hromada včel. spolku v Novém Městě za přítomnosti 17 členů s přednáškou předsedy „O plemenném chovu včel". Doporučuje chovat jen plemeno domácí, ostatní plemena jsou náchylná ke zvrhnutí.

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 22. března byl zvolen většinou hlasů následující výbor:

předseda - Adolf Pokorný, řid. učitel v Novém Veselí
jednatel - František Bělík, kamnář v Novém Veselí
pokladník - František Buršík, rychetník v Křídlech

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

členové výboru: František Koudela, říd. učitel v N. Rudolci
Boh. Hejduk, odborný učitel v Bystřici
Bedř. Janáček, mlynář ve Vříšti
Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi.

Finanční záležitosti

Příjem za r. 1903	229,17 K
Vydání celkem	229,17 K
Zůstatek	-0-

Počet členů spolku klesl na stav 89.
„Moravskou včelu" odebíralo 11členů, - „Českého včelaře" - 4členové.

Číslo 4098

Pan
Adolf Švejda
t. č. předseda spolku „Živanský"
v
Nové Vsi

C. k. místodržitelství vidělo se výnosem ze dne 20 března 1903 č. 16958 spolku „Živanský" v Novém Městě na žádost ze dne 15 ledna 1903 uděliti povolení ke používání hektografu k účelům spolkovým.
Za výhradné používání zmíněného přístroje k vytknutým účelům bude ten, který předsedou spolku z odpovědným.
C. k. okresní hejtmanství
v Novém Městě dne 27 března 1903
Správce úřadu.

Paprocký

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1904

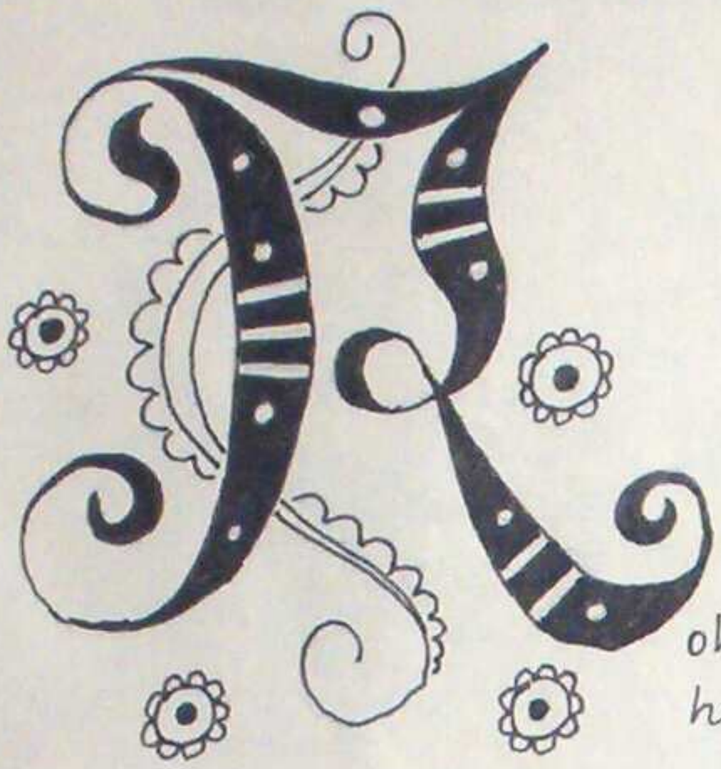

Rok 1904, kdy byl zvolen předsedou na valné hromadě 17. července Josef Konečrza, řídící učitel ve Slavkovicích, přinesl do rozvoje činnosti spolku novou vzpruhu. Nový předseda se zřejmě plně osvědčil, protože je opětovně volen do čela spolku v řadě následujících let. Také výtěžek medu v tomto roce byl „tučný", takže i to ovlivnilo spokojenost včelařů.

Schůze a přednášky

11. února - výborová schůze v Novém Městě za účasti 3 členů výboru. Pro malý počet přítomných bylo jednáno pouze o přistoupení ústředního spolku k říšskému svazu rakouských spolků včelařských a o výhodách, které plynou z tohoto sdružení - hlavně trojnásobné pojištění a to proti požáru, proti vloupání do včelínu a povinné ručení.

17. července - valná hromada spolku v Novém Městě - účast slabá. Na schůzi promluvil Josef Konečrza „O zvláštnostech letošního roku." Na této valné hromadě byl zvolen nový výbor včelařského spolku.

2. října - výborová schůze v Křídlech - účast 5 členů výboru. Projednány byly běžné záležitosti spolku. Zvoleni byli noví dva okrskoví důvěrníci: Ad. Libra, nadučitel v Rokytně a Josef Pohanka, rolník v Křídlech.

23. října - veřejná členská schůze v Jamách za účasti 41 pánů a 6 dam - celkem 47 včelařů. O jubilejní výstavě a sjezdu (50 let od založení včelařského odboru) v Brně referoval delegát tohoto sjezdu Adolf Švejda. Předseda Josef Konečrza promluvil formou besedy „O nejvhodnějším zazimování včelstev."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 17. července 1904 byl zvolen následující výbor včelařského spolku:

předseda - Josef Konečrza, říd. učitel ve Slavkovicích
místopředseda - Bohd. Hejduk, odbor. učitel v Bystřici
jednatel - Alois Beně, správce školy v Dlouhém
pokladník - František Bursík, rolník v Křídlech
člen výboru - Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi
Václav Štikar, spr. školy ve Věchnově
Josef Vlček, rolník v Olešné
delegát - Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi

Koncem roku čítal spolek 91 členů.
„Moravskou včelu" odebíralo 9 členů, „Českého včelaře" pouze spolek.

Finanční a majetkové poměry

Příjem za rok 1904 činil	171,- K
Vydání	141,46 K
Zůstatek - pokl. hotovost	29,54 K

Spolková knihovna byla dále doplňována a rozrostla se na 20 svazků.

Novinky ve včelaření

Roku 1904 vznikl „Mazánkův úl". Byl to úl přechodný (mezi stojanem a amerikánem), který měl plodisko přístupné z obou stran i shora, nad ním medník o dvou řadách malých rámečků. Na základě tohoto úlu byl zkonstruován později „Pražan", který byl stejný, ale medník byl již též na rámky širokostřešní 39x24. Přechodný úl „Mazánkův", ač byl míněn pouze na dobu přechodnou, rozšířil se značně jak na Moravě, tak i v Čechách.

V této době se rozlišovala následující včelí plemena:

Včela domácí - tmavohnědá až černá, bodavější. Zdomácněla téměř ve všech zemích severní, střední a jižní Evropy.

Včela krajinská - korutanská - velmi rojivá, avšak mírná, bodá jen když je k tomu popuzena. Proužky na zadečku má širší a světlešedé. Matka je o něco žlutší. Tělo včel je porostlé bělavými chloupečky.

Včela vlašská - velmi krotká, brzo z jara plodují a ráda se rojí. Oba horní kroužky na zadečku jsou oranžově žluté. Trubci jsou zespodu zcela žluté. Matka je světle žlutá až tmavě žlutá, jen špička u zadečku je tmavší.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1905

Jsová krev, která se rozproudila v žilách výboru včelařského spolku Živanský v Novém Městě zvolením Josefa Konězry do vedení spolku, se projevila novým rozmachem v činnosti. Stínem však bylo, že po loňském „tučném" roce byl tento rok pro včelaře velmi „hubený". Zima byla bouřlivá a dlouhá, včelstva špatně vyzimovala a z jara je ničila uplavice a později i bezletnost. Následkem suchého léta nebyla pastva na jeteli. Podzim byl deštivý a studený.

Schůze a přednášky

9. února - výborová schůze v Novém Městě - přítomno 5 členů výboru. Byly projednány běžné spolkové záležitosti a ustanoven plán schůzí členských na běžný rok.

12. března - mimořádná valná hromada v Novém Městě - účast slabá. Tato valná hromada byla svolána, aby schválila účty a informovala členy o jejich povinnostech vůči spolku a pojišťování včelínů. Za nemocného Frant. Buršíka byl zvolen pokladníkem předseda Josef Konězra až do příštích řádných voleb. Dále schůze rozhodla vyloučit ty členy, kteří nepln ují své povinnosti a přes upomenutí dlužují spolku příspěvky a poplatky. Předseda též zdůvodnil, proč letos nebylo možno včelíny pojistit.

25. března - veřejná členská schůze v Dolní Bobrové - účast 28 včelařů. Před schůzí byla prohlídka včelína „krále včelařů" Kašpara Kašpárka, který choval v pěkném včelíně 45 včelstev. Při schůzi přednesl p. Kašpárek přednášku „O křížení plemen včel." O hlavních pravidlech včelaření přednášel předseda J. Konězra.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

9. dubna - veřejná členská schůze v Rozsochách - účast 30 včelařů. Za nepřítomnosti předsedy a jednatele (byli na pohřbu) vedl schůzi místopředseda B. Hejduk. Josef Pohanka, řid. učitel z Rozsoch přečetl pojednání o úlech faráře Zuhlína.

30. dubna - opakovaná veřejná členská schůze v Rozsochách - účast 20 včelařů. Před schůzí byla prohlídka malého ale spořádaného včelína truhláře J. Kříže. Na schůzi hovořil předseda o stanovách, o pojišťování, o chovu silných čeledí, zušlechťování plemena, o moru plodu a pod.

14. května - veřejná členská schůze v Jimramově - účast 40 osob včetně učitelů z českého pomezí a jejich paní. Před schůzí byla prohlídka včelína p. T. Hamana. Na schůzi předseda hovořil o důležitosti včelařství, o vývoji včelařské organizace na Moravě a zdejším kraji, při čemž vzpomenul i na jimramovského faráře Kellera, který už v r. 1812 se dovolával organizace moravského včelařství. Potom Jan Mach, řid. učitel z Borovnice promluvil o svých 25 letých zkušenostech se včelařením ve zdejším okolí.

28. května - veřejná členská schůze v Bohdalově za přítomnosti 30 včelařů a jejich přátel. Před schůzí opět byla návštěva včelínů: Václava Osvalda, Al. Bradáče, E. Prombergra a Jos. Bartáka. Na schůzi promluvil Frant. Koudela o původu, těžení a čištění vosku, o výrobě mezistěn a jejich upotřebení. Předseda Josef Konečná promluvil na téma: „Všeho moc škodí," dále o spolkových stanovách a členských povinnostech. Předseda poděkoval Frant. Koudelovi za horlivou včelařskou činnost a popřál mu v novém působišti v Olešné hodně zdaru.

Organizační otázky

Volby výboru v tomto roce nebyly, pouze funkci pokladníka převzal od 12. března Josef Konečná, předseda spolku.

Počet členů spolku poklesl na 58 po vyloučení neplatících a neukázněných členů.

Moravská včela byla předplacena - 21 výtisků
Český včelař - 1 výtisk pro spolek
Lip. včel. noviny - 1 výtisk pro spolek.

Pojištěno bylo 8 členů, 15 členů se s přihláškou opozdilo.
Adolf Švejda jako delegát spolku se zúčastnil schůze delegátů v Brně

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a majetkové poměry

Příjem za r. 1905 vč. zůstatku z min. roku ...	183,14
Vydání za rok celkem	103,16
Zůstatek - pokladní hotovost	79,98

Spolková knihovna má 33 svazků vázaných i nevázaných. Z knihovny si 7 členů vypůjčilo 14 knih. Je umístěna u Jos. Kozěrzy ve Slavkovicích.

Zajímavosti včelařské

Na členské schůzi v Jimramově bylo vzpomenuto jimramovského faráře Fr. Kellera, který už v r. 1812 podal vládě memorandum, v němž navrhuje všeobecné zřízení společností včelařských a vytýká nedostatky moravského včelaření.

Za nedostatky tehdejšího včelaření považuje:

1. Včelaři si neuschovávají med pro pozdní roje, které nutně vyžadují přikrmení, nemají-li zahynout.

2. Krmívá se nečistým medem, čímž se zavižuje hniloba.

3. Vzmáhá se včelí loupežení, které pochází:

- ze snahy mít hned zpočátku co nejvíce včelstev a mezi nimi je mnoho slabochů, kteří by se raději měli spojit
- trhliny a různé otvory úlů mimo česna se pečlivě nezacpávají
- podřez se koná příliš záhy a příliš chtivě a tím se nutí podřezaná včelstva pro nedostatek zásob přepadat včelstva jiná
- krmí se neopatrně i za dne a ne až navečer
- podřezaný med se nechává státi nezakryt, anebo se plásty, v nichž je med v jednotlivých buňkách porůznu roztroušený, postaví i před včelín, aby si ho včely vybraly
- stává se zvykem, že se jednotlivé špalky dávají dětem za věno, čímž se veliké včelíny drobí, aniž dědici vědí, kterak se včelami zacházeti.

Dále podává Keller návrh na odstranění nedostatků, žádá, aby se na včelařství vykonával dozor, aby se jednotlivé kraje rozdělily na včelařské okresy a včelaři každého okrsku aby vytvořili svůj cech s cechmistrem a o včelaření aby se vedla podrobná statistika. Návrh Kellerův guberniu imponoval. Zaslalo celé memorandum hospodářské společnosti, která měla vypracovat určité návrhy, jež by se mohly poslat do Vídně ke schválení. Škoda, že hospodářská společnost návrhy nevypracovala a Kellerův návrh zůstal pouze pamětným návrhem.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

A. Jir č. 17. D.

Přehled o stavu včelařství v polit. okrese Novoměstském koncem r. 1905.

dle dat sebraných školními správami.

Osada	Počet včelařů	Počet úlů (čeledí) s dílem pohyb.	s dílem nepohyb.	Počet zazimovaných včelstev	Počet mateřníků
I. Bystřicko					
Bystřice	14	45	—	8	5
Lesůňovice	4	13	—	3	2
Bratrušín	—				
Domanínek	2	9	—	2	1
Dvořiště	2	2	1	1	—
Blažkov	5	35	2	3	3
Branšov	2	14	—	2	1
Bukov	8	10	5	—	—
Byšovec	—				
Josefov	8	39	3	3	2
Dalečín	5	12	—	2	2
Chudobín	3	7	6	2	1
Domanín	7	17	2	5	—
Janovičky	1	5	—	1	1
Janovice Mor.	4	6	8	1	—
Janovice	2	7	4	2	1
Korouhná	4	16	—	3	—
Lhota	4	10	—	4	2
Bohuňov	2	9	—	2	1
Lísek	1	3	—	1	1
Libochová	6	7	11	—	—
Lískovec	1	5	—	—	—
Meziboří	7	40	2	3	2
Křižná	2	2	—	—	—

Osada	Počet včelařů	Počet zazim. čeledí s dílem pohyb.	nepohyb.	zazimovaných včelstev	Počet mateřníků
Moravec	7	28	3	2	1
Pikarec	2	19	—	1	—
Raškovice	8	32	7	2	1
Písečné	~~26~~ 3	26	—	—	2
Pivonice	3	9	2	2	2
Hobylnice	1	5	—	—	1
Polom	5	13	2	4	1
Korouhvice	3	11	—	—	—
Rosičky Hor.	1	—	1	—	—
Rosičky Dol.	3	4	5	2	—
Rostkov	3	13	—	2	—
Rovné	—	—	—	—	—
Divišov	5	14	—	4	2
Rozsochy	6	28	—	4	2
Vojetín	2	14	—	1	1
Blažejovice	1	7	—	—	—
Albrechtice	1	1	—	—	—
Kunčkatice	4	15	—	2	1
Rožinka Dol.	6	24	—	2	3
Rožná	4	32	—	4	2
Milasín	2	12	—	2	1
Jabloňov	2	7	—	2	—
Strážek	13	64	—	7	2
Hlubří	2	7	—	—	—
Jemnice	3	8	—	—	—

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1906

Povaha tohoto roku nejen na Moravě, ale téměř všude, kde se včelařilo, byla velmi nepříznivá. Ve včelařském spolku Živanský bylo rojů někde příliš mnoho, jinde zas žádné a medu všude jenom poskrovnu. Nedostatek medu usnadnil obchod s medovými náhražkami, jimž se však přezdívalo také „med".

Ve spolku se vylepšuje i finanční situace, která dovoluje nakupovat včelařské potřeby (úl, lis na mezistěny) a rozšiřovat knihovnu o hodnotné knihy. Zavádí se všeobecné pojištění a povinný odběr časopisu „Včela moravská". Činnost spolku zdárně pokračuje.

Schůze a přednášky

15. února - výborová schůze v Nové Vsi, kde se projednávaly spolkové záležitosti, zakoupení lisu na mezistěny, pořízení amerického úlu a zakoupení knih pro knihovnu.

4. března - valná hromada v Novém Městě slabě navštívená pro nepřízeň počasí. Byla schválena jednatelská zpráva, dále zpráva pokladní po prozkoumání účtů revisory Metodem Jelínkem a Františkem Srnským, bylo schváleno zakoupení 1 akcie za 40,-K pro „Družstvo na zužitkování medu", usneseno zakoupit americký úl širokonízký na míru moravskou od Dominika Mazánka z Heršpic. Na této valné hromadě byl dále zvolen nový výbor, pojednáno o pojišťování včelínů a byl zamítnut návrh na rozdělení spolku.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1. dubna - veřejná členská schůze ve Žďáře za účasti 23 včelařů, na níž přednášel Adolf Švejda o výrobě mezistěn a jejich upotřebení, o udržování teploty a čistoty v úlech, o krmení včel spekulativním i z nouze, o zamezování rojení. Dále přednášel Vincenc Skucius z Vatína „O příčinách včelí loupeže a jak jí zamezit".

6. května - veřejná členská schůze v Bystřici za účasti 20 včelařů (včetně 4 slečen). Před schůzí byla prohlídka včelínu B. Hejduka, odbor. učitele. Po projednání spolkových záležitostí přednášel Josef Bednář, nadučitel z Víru, o svých zkušenostech z praxe, o vývoji členů včelí čeledi, o nepřátelích včel, včelích nemocech, o rojích a pod. Po něm přednášel Josef Fišer, správce školy z Pivonic, o povznesení včelařství v našem kraji.

25. listopadu - výborová schůze v N. Městě za účasti 4 členů výboru, na níž bylo projednáno: stav členstva, stav pokladny, povinné odebírání „Včely moravské", pojistné a jiné spolkové záležitosti.

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 4. března 1906 byl zvolen následující výbor:

předseda	- Josef Konečná, řid. uč. ve Slavkovicích
místopředseda	- Bohdan Hejduk, odbor. učitel v Bystřici
jednatel	- František Srnský, rolník v Petrovicích
pokladník	- Josef Konečná, předseda spolku
člen výboru	- Vincenc Skucius, spr. školy ve Vatíně
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
	- Frant. Koudela, spr. školy v Olešné
	- Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi
náhradník	- Adolf Pokorný, spr. školy v Novém Veselí
delegát	- Adolf Švejda, spr. školy v Nové Vsi

Stav členů spolku poklesl na 53 s 427 včelstvy.

Odběr včelařského tisku: Moravská včela - 19 členů - 1 spolek
Český včelař - 3 členi - 1 spolek
Leipziger Bienenzeitung - 1 spolek

Pojištěni byli všichni členové úhrnem na 20.115,-K.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a majetkové poměry

Pokladní příjem vč. přebytku z min. roku ...	238,58 K
Vydání úhrnem	161,92 K
Zůstatek - pokladní hotovost	76,66 K
Z toho je ve spořitelně v N. Městě uloženo	50,- K

Dále je 1 akcie v pokladně „Družstva na zužit. med"		40,- K
Majetek spolku dále tvoří:	Knihovna - 44 svazků	82,38 K
	Lis na mezistěny	10,50 K
	Mazánkův úl	16,- K

Knihovna je umístěna u Jos. Koněrzy ve Slavkovicích.
Mazánkův úl je u A. Švejdy v Nové Vsi

Členský poplatek 1,-K ročně pro každého člena bez ohledu na počet včelstev je stále stejný, tak jak byl stanoven v r. 1900 při založení spolku.

Lis na mezistěny byl koupen od strojníka Františka Stodoly z Náměště n. Oslavou za 10,50K o rozměrech 17-22cm. Půjčoval se členům vždy na 14 dnů. Použilo jej 5 členů.

Další zajímavosti

V roce 1906 na sjezdu v Přerově se přihlásili i čeští Slezané ke spolupráci se včelaři moravskými a přijali „Včelu moravskou" i za svůj orgán.

V r. 1905, kdy bylo pojištěno pouze 8 členů, byl pojišťovací poplatek velmi nízký (6 členů zaplatilo à 0,30K, 1 člen - 1,80K a 1 člen - 3,30K). V roce 1906 a dalších letech byli již pojištěni všichni členové a poplatek za pojištění činil 0,60K při pojištění včelína do 500K a 2,10K při pojištění na 1.000K. Toto vyšší pojištění platili pouze 2 členové (Koněrza a Švejda) a jeden člen (Kašpárek) platil 3,60K.

Dnes - 28. března - si připomínáme narození velkého Čecha Jana Amose Komenského. Málo se o něm však ví, že i on patřil v sedmnáctém století mezi nejznamenitější včelaře. Když byl správcem duchovním i správcem školy ve Fulneku od r. 1618 až do katastrofy bělohorské, zabýval se s velkou zálibou i včeličkami. Úly, které si dal dovézti z Uher, postavil ve farní zahradě a své svěřence též učil včelařit. Ve svém „Světu v obrazech" nezapomněl na včelařství. Krátké své poučení nazval „Medaření."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1907

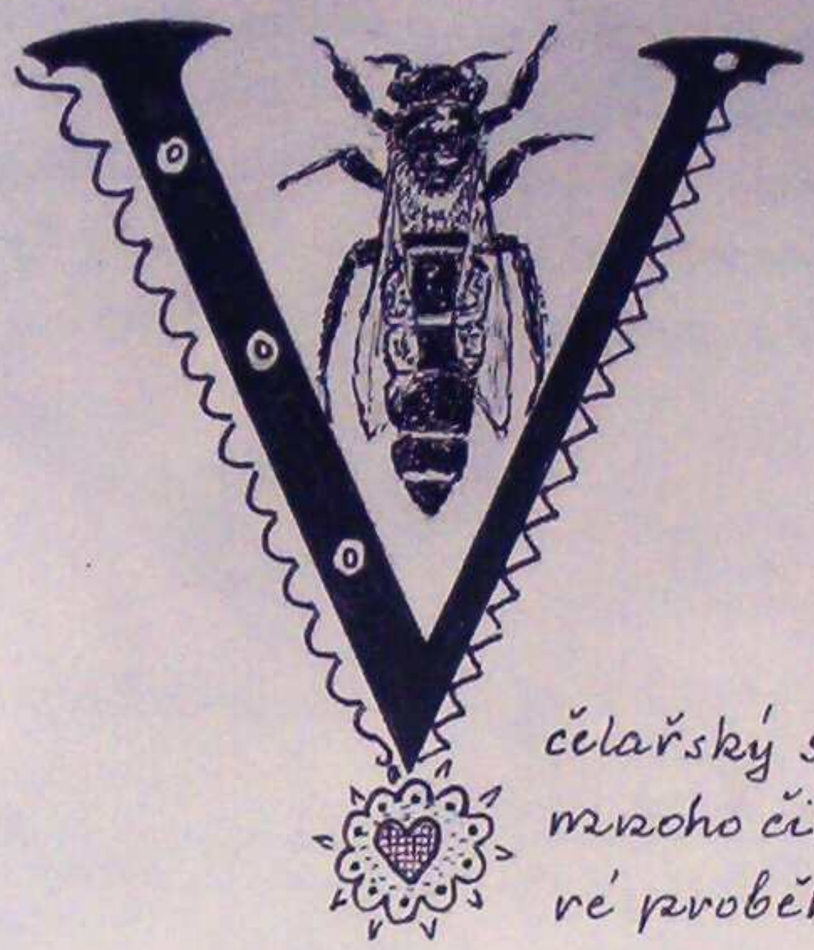

V čelařský spolek „Živanský" nevyvíjel v tomto roce mnoho činnosti. Schůze se konaly jenom ty, které proběhnout musely. Bylo to zaviněno jednak nepohodlným počasím a jednak - a to asi hlavně - volebním rozruchem kolem říšských voleb. Také to ovlivnila nemocnost jednotlivých funkcionářů a celková špatná nálada pro včelaření, zaviněná nepříznivým rokem. Počasí bylo na včelky kruté. Duben byl strašný a první pylové roušky donášely včely až 4. května. I přes hlavní snůšku, která byla velice krátká, počasí včelkám nepřálo a 10. července snůška už ustala nadobro.

Počet členů dále klesal (na 47). Mezi včelaři novoměstského hejtmanství bylo sotva 10% včelařů organizovaných ve spolku - snad proto, aby nemuseli platit roční příspěvek (1K).

Také v ústředním spolku v Brně byl tento rok bouřlivý. V řadách samých včelařů moravských nastaly rozbroje, které zanechaly po sobě nehezkou skvrnu, jakoby předvolební boj zasáhl všechny oblasti činnosti voličů. Bojovalo se o změnu stanov a o zrušení přímého členství. Vzniklá roztržka byla sice urovnána, ale netrvalo dlouho (1911) a vypukla znovu a prudčeji.

Schůze a přednášky

17. března - valná hromada v Novém Městě za slabé účasti členů včelařů. Projednala a schválila zprávu jednatelskou, zprávu pokladní, byly provedeny volby a projednány ostatní spolkové záležitosti.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

27. prosince – valná hromada v Novém Městě za účasti 11 členů. Byla projednána a schválena zpráva jednatelská, zpráva pokladní po provedené revizi A. Málkem a M. Jelínkem, dále byly projednány volby funkcionářů a hlavně za přítomnosti učitele Eichlera z Kroměříže bylo jednáno o rozporech v Ústředním spolku v Brně. Valná hromada odhlasovala, aby byla provedena změna stanov a zrušeno přímé členství v ústředním spolku.

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 17.3.1907 bylo rozhodnuto ponechati funkcionáře i členy výboru beze změny.

Delegátem byl zvolen Frant. Koudela z Olešné.

Na valné hromadě 27.12.1907 byl odhlasován návrh, aby dosavadní výbor i funkcionáři byli ponecháni beze změny. Funkce tedy zůstaly tak, jak byly odhlasovány 4.3.1906.

Počet členů v r. 1907 byl 47 s 538 včelstvy.

Včelařský tisk: Včela moravská – předplaceno 25 výtisků
Český včelař – „ – 6 „
Leipziger Bienenzeitung „ – 1 „

Pojištěni byli všichni členové, 538 včelstev zazimovaných, 159 úlů prázdných a různé nářadí v celkovém obnosu 16.978,- K. Během roku žádný případ škody nenastal.

Finanční a majetkové poměry

Pokladní příjem (vč. zůstatku z min. roku) činil	391,29 K
Vydání za rok celkem	269,65 K
Zůstatek	121,64 K
Z toho je uloženo ve spořitelně v N. Městě	90,- K
v pokladně spolku	31,64 K

Majetek dále tvoří: 50 svazků knihovny (8 vypůjček pěti členů)
Lis na mezistěny (použili 3 členové)
Mazánkův úl (Švejda ho hodnotí jako dobrý)

Byl též objednán vařák na vosk, ten se však neosvědčil a byl vrácen. V příjmu je zahrnut i vrácený podíl 41,53 K z Třebíče, který spolek dal formou podílu na „Družstvo na zušlechtění medu."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1908

Slaměné úly, které přicházely v těchto letech do módy a místy budily přímo nadšení, u nás na Vysočině a hlavně na Velkomeziříčsku se těšily velké oblibě. Pořádaly se kursy, kde se včelaři učili slamáky vyrábět. Vyráběli nejdříve spolkové stojany ze slaměných věnců a bez dřevěných sloupků, což bylo nevýhodné, protože se sláma pod tíží rámků vybočila a sesedla. Matěj Koutný, kolář z Nových Dvorů, vyrobil podle nákresu Msgr. Frant. Adamce lis na šití úlů, které měly už dřevěné rámky.

Včelařsky byl tento rok nejen u nás, ale i jinde celkem nepříznivý a výtěžek medu byl jen skrovný a leckde i žádný. Po suchém a teplém podzimu byla zima mírná a stejnoměrná, avšak potrvala až do konce dubna. Květen hleděl dohonit, co březen a duben zameškal. Ovocné stromy kvetly neobyčejně bohatě a někteří včelaři měli v květnu i roje. Červen byl už chladný, červenec neobyčejně teplý a květena zaschla. Podzim byl suchý a velmi mrazivý.

Schůze, přednášky a kursy

20. února - kurs výroby slaměných úlů vedl František Kou-
27. února - dela spojený s přednáškou o včelařství. Zúčastnění včelaři (i nečlenové spolku) se prakticky učili vyrábět slaměné úly. Byl uspořádán v Bystřici v hospodářské škole.
12. března - kurs výroby slaměných úlů v Olešné za vedení
19. března - Františka Koudely. Stejný dvoudenní kurs jako výše uvedený kurs v Bystřici.
2. dubna - opět stejný kurs výroby slaměných úlů pořádaný
11. června - Frant. Koudelou v Moravci. Tak tento obětavý funkcionář přispěl k vyplnění citelné mezery ve výrobě úlů.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Výbor, zvolený v r. 1906, zůstává ve stejném složení pracovat doposud.

Spolek Živanský měl v r. 1908 činných členů 37 a ti vykázali k pojištění 517 včelstev, z nichž 489 bylo v úlech dřevěných a 28 včelstev v úlech slaměných.

Pojištěni byli všichni členové v úhrnné částce na 18.021,-K. Škoda byla zahlášena pouze jedna (Štarka v Jamách) a odškodné činilo 10,-K. Pět členů bylo pojištěno výše než 500,-K.

Včelařské časopisy mimo spolkové výtisky odebíralo:
Moravskou včelu - 29 členů
Českého včelaře - 7 členů

Finanční a majetkové poměry

Pokladní příjem (vč. zůstatku z min. roku)	- 295,50K
Vydání za rok celkem	179,87K
Zůstatek	115,63K
z toho ve spořitelně uloženo	90,- K

Knihovna byla rozšířena na 58 svazků a má celkovou hodnotu 111,20K. V průběhu roku si 5 členů vypůjčilo 17 svazků.

Lis na mezistěny (hodnota 10,50K) si vypůjčilo a použilo 5 členů.

Mazánkův úl je dále u Ad. Švejdy.

Další zajímavosti

V roce 1908 nepořádali včelaři už sjezd společný, ale Moravané jej měli v Kroměříži a Čechové v Praze. Na tomto sjezdu obdržel K. Kašpárek z Dol. Bobrové diplom od Ústředí spol. včelařů pro království České za vystavené mezistěny.

Moravský včelařský spolek odhalil slavnostně v Brně před spolkovým včelínem na Vídeňce pomník obnoviteli moravského včelařství Dr. Františku Živanskému.

Podobně jako úlová otázka řešil se v těchto letech i problém plemene včel. Vznikla přímo horečka dovážení cizích plemen na zušlechtění domácích včel. Z Kraňska se dovážely kraňky - vlašky (s 2-3 žlutými proužky na zadečku), z Hanoversko vřesovky (drobné a černé), ze Švýcar „nigry" nebo i „kavkazanky."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1909

Tak špatného roku pro včelařství, jako byl rok 1909, snad ani nejstarší včelaři u nás nepamatují. Včely přezimovaly celkem dobře, ani uplavice, ani májovka je nesmořily, ale přece pro dlouhou zimu a chladné jaro byl znemožněn jejich rozvoj. Koncem května, kdy i u nás již bývají roje, nebylo nikde vidět žádné trubce. Do hlavní snůšky včely sice zesílily, i květena byla hojná, ale pro deštivé, chladné a větrné počasí a studené noci nebylo nektaru a nemedovalo se. Medomety se rozeschly a zrezivěly. Zato rojů bylo dost. Do jara 1909 vyzimovalo téměř 400 čeledí a ty daly 160 přirozených rojů, takže umělé roje a oddělky nebylo třeba dělat. Zprávy jednotlivých včelařů byly samý nářek a není divu, že leckterý z nich po špatných letech 1905 - 1908 a po roku tomto pozbývá chuti ke včelaření vůbec a příchylnost k našemu spolku zvláště. Avšak nikdy ještě nebylo tak zle, aby potom zase nebylo dobře. Proto doufejme v léta příznivější a snažme se zdokonalením ve svém oboru účinky nám nepříznivých poměrů a vlivů napříště co nejvíce omeziti. – Výpis ze zprávy jednatelské.

Schůze a přednášky

14. února - valná hromada v Novém Městě za přítomnosti 9 členů a 2 hostů. Byla schválena výroční zpráva, pokladní zpráva a zvolen výbor včelařského spolku. Dále bylo jednáno o členských přihláškách, o pojišťování, o „cukrovém medu," krmení včel cukrem, o včelařské výstavě a sjezdu v Blansku, o zvelebování včelí pastvy, o spolkové knihovně a o přistoupení za přispívajícího člena k Horáckému muzeu v N. Městě. Dále bylo hovořeno o zkušenostech z minulého roku, zvláště o zkušenostech s úlem Mazánkovým (amerikánem).

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 14. února 1909 byl zvolen tento výbor spolku:

předseda	- Josef Koněrza, naduučitel ze Slavkovic
místopředseda	- Adolf Švejda, naduučitel v Pohledci
jednatel	- Method Jelínek, obchodník v N. Městě
pokladník	- Josef Koněrza, naduučitel ve Slavkovicích
členové výboru	- Karel Onz, knihař v Bystřici
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
	- Frant. Koudela, naduučitel v Olešné
	- Vincenc Skucius, spr. školy ve Vatíně
náhradník	- Adolf Pokorný, naduučitel v N. Veselí
delegát	- Frant. Koudela, naduučitel v Olešné

V roce 1909 měl spolek 38 členů a ti měli pojištěno 517 včelstev, z toho 419 v úlech dřevěných a 31 v úlech slaměných. Mimo toho měli pojištěno 91 úlů prázdných dřevěných a 11 slaměných a 34 včelínů s nářadím. Cena všech pojištěných předmětů byla 18.257,-K. Škoda nebyla hlášena žádná.

Členové odebírali 31 výtisků „Moravské včely" a 3 výtisky „Českého včelaře."

Finanční a majetkové poměry

Pokladní příjem (vč. zůstatku)	322,96 K
Vydání celkem	180,27 K
Zůstatek	142,69 K
z toho ve spořitelně v N. Městě	96,13 K
v pokladně	46,56 K
Další majetek: knihovna s 63 svazky v ceně	124,- K
2 lisy na mezistěny v ceně	22,- K
Mazánkův úl	16,- K

Další události

Pan František Srnský, rolník v Petrovicích člen a jednatel včelařského spolku Živanský předčasně zemřel po delší nemoci ve věku 28 let dne 8. ledna 1909

Byl to muž uvědomělý, vzdělaný, pokroku milovný, přičinlivý a hospodárný. Ke včelám měl velkou lásku a otcovsky se o ně staral.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Empfangschein—Stvrzenka

über eine Einlage von / vkladu K 99 h 20 d. i. / t. j.

Kronen / korun devadesát devět

20/100

auf das Scheckkonto bei dem k. k. Postsparkassen-Amte in Wien, Nr. 62.863
na šekové konto u c. k. spořitelního úřadu poštovního ve Vídni, čís.

Kontoinhaber: — Majitel konta:

Zemský ústřední spolek včelařský pro markrabství moravské, BRNO

Unterschrift des Postbeamten: Podpis úředníka poštovního:

(Böhmisch.) D. S. Nr. 37 c A (2.) ex 1909.—

Empfangschein—Stvrzenka

über eine Einlage von / vkladu K 12 h — d. i. / t. j.

Kronen / korun dvanáct

auf das Scheckkonto bei dem k. k. Postsparkassen-Amte in Wien, Nr. 66.563
na šekové konto u c. k. spořitelního úřadu poštovního ve Vídni, čís.

Kontoinhaber: — Majitel konta:

„Zemský ústřední spolek včelarský pro království České", PRAHA

Unterschrift des Postbeamten: Podpis úředníka poštovního:

(Böhmisch.) D. S. Nr. 37 c A (1.) ex 1908.—

Archivní ukázky různých plateb

Empfangschein—Stvrzenka

über eine Einlage von / vkladu K 1 h 10 d. i. / t. j.

Kronen / korun jedné a

10/100

auf das Scheckkonto bei dem k. k. Postsparkassen-Amte in Wien, Nr. 49.815
na šekové konto u c. k. spořitelního úřadu poštovního ve Vídni, čís.

Kontoinhaber: — Majitel konta:

České lidové knihkupectví a antikvariát Josef Springer, PRAHA

Unterschrift des Postbeamten: Podpis úředníka poštovního:

(Böhmisch.) D. S. Nr. 37 c A (31.) ex 1906.—

Empfangschein—Stvrzenka

über eine Einlage von / vkladu K 2 h 10 d. i. / t. j.

Kronen / korun dvou

10/100

auf das Scheckkonto bei dem k. k. Postsparkassen-Amte in Wien, Nr. 76.493
na šekové konto u c. k. spořitelního úřadu poštovního ve Vídni, čís.

Kontoinhaber: — Majitel konta:

FRANTIŠEK ŠAŠEK, knihtiskárna, BOSKOVICE

Unterschrift des Postbeamten: Podpis úředníka poštovního:

(Böhmisch.) D. S. Nr. 37 c A (1.) ex 1908.—

Rok: 1909. Číslo 69.

P. T. „Žipanský" pan „Johnovan, včelařský okrsní spolek,

jest členem přispěvatelem

Horáckého musea v Novém Městě na Moravě.

Josef Sadílek, předseda kuratoria. Dvořák, tajemník.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1910

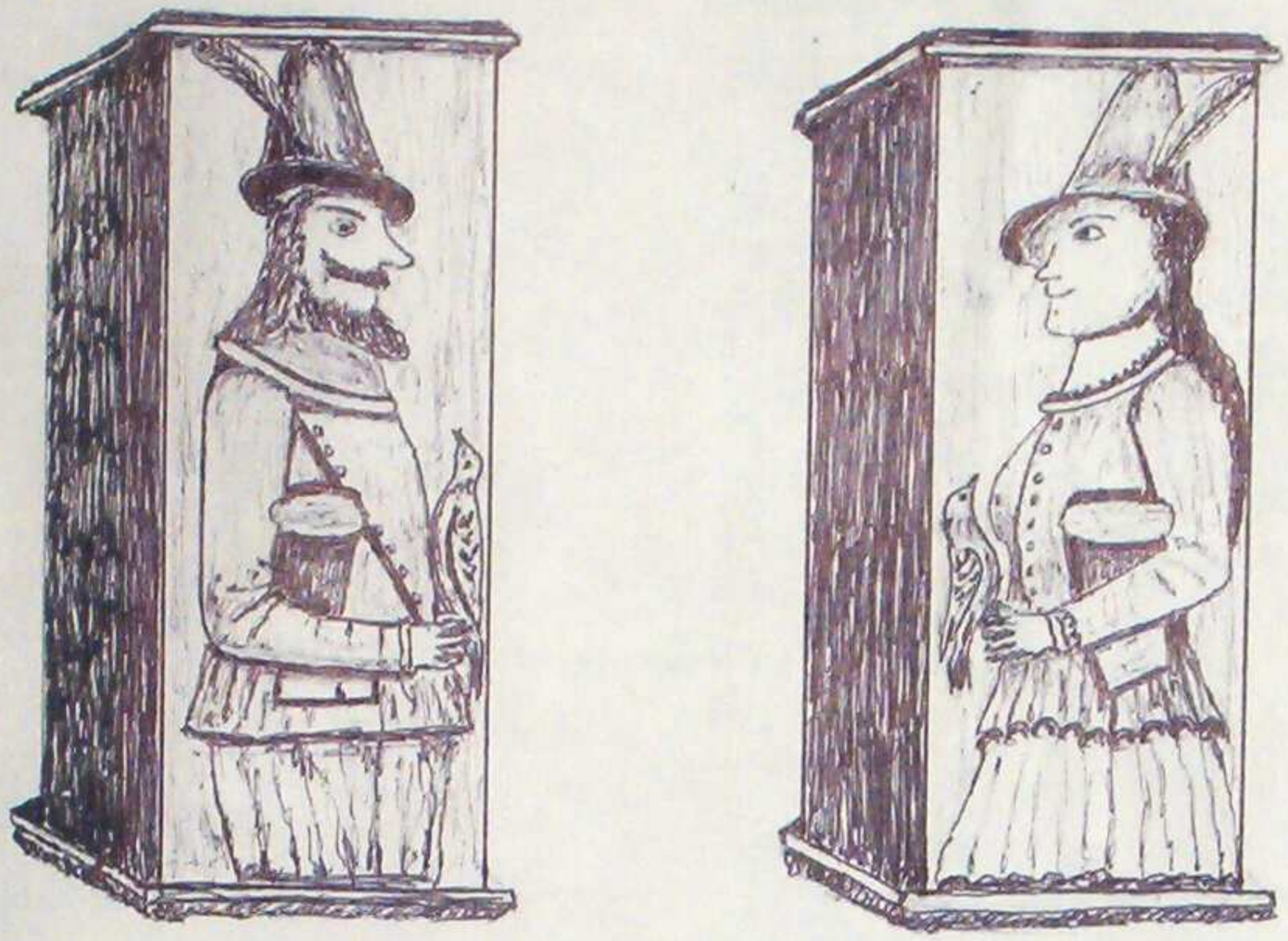

Úly zdobené reliéfem muže a ženy. Muzeum v Mnichově Hradišti
2. polovina 19. století

Desáté výročí

založení včelařského spolku „Živanský"
v Novém Městě na Moravě

nebylo spolkem nijak oslavováno, ba ani nebylo připomenuto na valné schůzi. Nebyla na oslavu žádná nálada. Řada předchozích let byla pro včelaře výnosově velmi špatná a rok 1910 tomu snad nasadil korunu. Člen spolku Josef Bednář, jeden z nejstarších pamětníků, prohlásil, že za všech 40 let svého včelaření se mu stalo poprvé, že ani plást medu nevytěžil. Mnozí však pochodili ještě hůř. Nejenže nic nevytěžili, ale museli stále dávat a hodně dávat. Přezimování sice dopadlo dobře, jarní nemoci nebyly, ale už od začátku jara rozvoj včel vázl pro velké chladno

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

a jedovaté větry. Květen byl sice dosti příznivý, ale zpoždění už včely nedohonily. Celé léto od června do srpna bylo deštivé, zamračené a studené počasí. Zklamal i bílý jetel. Všude ve včelínech bylo slyšet jen stesk a nářek. Jedině rojů bylo tolik, že si s nimi mnozí nevěděli rady. Ve všeobecné bídě zklamal i spolkový Mazánkův úl u p. Švejdy, který se zřekl dalšího jeho opatrování. Ani podzim nebyl o nic lepší. V říjnu již uhodily mrazy, listopad přinesl tuhou zimu a prosinec mlhu a sychravo. Mnohé včely se od září už ani neprolétly až do příštího jara.

Schůze a přednášky

20. února - valná schůze v Novém Městě za přítomnosti 11 členů a 2 hostů. Byla schválena výroční jednatelská zpráva, pokladní zpráva po kontrole revizorů a zvolen výbor spolku. Dále bylo jednáno připravované výstavě v Poličce, o vařácích a lisech, o pojišťování a různých včelařských zkušenostech z minulých špatných let.
Více schůzí v r. 1910 nebylo.

Organizační záležitosti

Na valné schůzi 20. února 1910 byl zvolen tento výbor:

předseda	- Josef Konečza, říd. učitel ve Slavkovicích
místopředseda	- František Koudela, říd. uč. v Olešné
jednatel	- Method Jelínek, obchodník v N. Městě
pokladník	- Josef Konečza, říd. uč. ve Slavkovicích
člen výboru	- MDr. Václav Kurz, obvod. lékař v Bystřici
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
	- Vincenc Skucius, spr. školy ve Vatíně
	- Adolf Švejda, říd. učitel v Pohledci
náhradník	- Josef Pohanka, říd. učitel v.v. z Rozsoch
delegát	- František Koudela, říd. učitel v Olešné

V roce 1910 měl spolek 41 činných členů s 506 včelstvy, z toho 470 v úlech dřevěných a 36 v úlech slaměných.
Pojištěna byla všechna včelstva, včelíny a inventář v hodnotě 21.000,- K, z toho 2 včelaři do 1.000,- K. Škoda v tomto roce nebyla hlášena žádná.
Včelaři odebírali 35x „Mor. včelu" a 4x „Českého včelaře."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Finanční a majetková situace

Pokladní příjem (vč. zůstatku)	328,26 K
Vydání celkem	175,33 K
Zůstatek	152,93 K
z toho ve spořitelně	100,- K
v pokladně	52,93 K

Další majetek:	- Knihovna s 67 svazky v ceně	130,- K
	Vypůjček 10 od 6 členů	
	- 2 lisy na mezistěny	22,- K
	Použito 8 členů	
	- Mazánkův úl	16,- K

Další zajímavosti

V roce 1910 - v době naprostého nedostatku medu - se poprvé objevuje příděl nezdaněného cukru charakterisovaného 4% písku a 1% dřevěných pilin. K této události se píše v jednatelské zprávě: „Na podzim muselo být vydatně krmeno - za nedostatku medu - cukrem. Toho se nám také konečně dostalo, ale až v listopadu, kdy u nás již vládla tuhá zima. Nu, aspoň se mohou naše včeličky ještě hodně dlouho těšit na tu velkomyslnou pochoutku. Spolek náš byl nadělen 150 kg charakterisovaného cukru - 1 kg s dopravou je asi za 40-42 hal. Přitom ještě jsme povinni zvláštními díky slavnému výboru ústředního spolku, že z nepatrného množství jemu přiděleného vzhledem k naší nouzi přiřknul nám tolik. Je to arciť velmi málo na naši velkou ztrátu. Již v srpnu žádal jeden z našich členů alespoň 50 kg nezdaněného cukru. Zazimoval 20 čeledí a každý z nás ví, že nežádal příliš mnoho, byl by zajisté potřeboval celý cent. Brzy po něm hlásil se o stejné množství jiný včelař. Pro všechny naše členy by bylo třeba 23 q nezdaněného cukru. Jen dva z našich včelařů vykázali výtěžek medu, jeden od 38 čeledí vytěžil 30 kg (prokrmil však 160,- K), druhý od 24 čeledí 73 kg."

Zpráva dále pokračuje: „Medu, následkem povšechné nouze o med ve střední Evropě, hodně přidražilo a musí být naší snahou, zvláště také vzhledem k velikému zdražení všech životních potřeb v posledních letech, ceny ty i příště udržeti. Nedostatek a drahota pravého medu má a bude mít bohužel za následek také rozšíření všelijakých medových padělků a náhražek."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1911

Požehnaný rok, jak byl všeobecně včelaři rok 1911 hodnocen, zacelil všechny rány let minulých. Byl to rok, na který včelaři budou zase dlouho vzpomínat. Ačkoliv byl abnormálně suchý, včely dělaly pravé divy. Vrátily s dobrými úroky to, co se jim za minulá léta dávalo. Byl však nejvyšší čas. Ještě jeden rok neúrodný a byly by řady včelařů zdecimovány. Opravdové a nezištné lásky ku včele bylo minulá léta zapotřebí. Uznání zasluhují začátečníci, kteří ani v té všeobecné mizerii nezahodili flintu do žita. Rok 1911 přivodil nové vzpružení. Včelaři měli jedinou starost, do čeho totiž uložit hrnoucí se med. Nebyli na to připraveni. Je třeba si jen přát, aby se nejen hubené, ale i dobré a požehnané roky opakovaly.

Schůze a přednášky

6. ledna - výborová schůze v Novém Městě - účast 5 členů výboru. Projednala se na ní příprava valné schůze, rozdělení nezdaněného cukru a jiné záležitosti.

19. února - valná schůze v Novém Městě za účasti 13 členů. Schůze schválila výroční zprávu a zprávu pokladní, zvolila nový výbor, bylo pojednáno o krmení cukrem z nouze a zvláště o krmení charakterisovaným cukrem a doporučeno hojné sázení keřů a ovocných i divokých stromů, setí bílého a švédského jetele, pozdní směsky, šetření jívy a pod.

2. dubna - výborová schůze v Novém Městě - účast 4 členové výboru. Jednáno bylo o rozdělení 150 kg nezdaněného cukru přiděleného na podzim 1910 a 650 kg z jarního přídělu.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

12. listopadu - výborová schůze v Novém Městě - účast 4 členů výboru. Schůze překontrolovala účty Mel. Jelínka, který skladoval a rozděloval přidělený cukr, a bylo projednáno rozštěpení ústředního vedení v Brně s tím, že rozhodnutí, v kterém z obou ústředních spolků náš včelařský spolek zůstane, je ponecháno na příští valné hromadě.

Organizační záležitosti

Na valné schůzi 19. února 1911 byli do vedení spolku

zvoleni: předseda - Josef Koněrza, řid. učitel ve Slavkovicích
místopředseda - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledeci
jednatel - Karel Hlaváč, kontrolor velkostat. v N. Městě
pokladník - Josef Koněrza, řid. učitel ve Slavkovicích
člen výboru - František Koudela, řid. učitel v Olešné
- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
- Josef Pohanka, řid. uč. v.v. z Rozsoch
- Vincenc Skucius, spr. školy ve Vatíně
náhradník - MDr. Václav Kurz, obvod. lékař v Bystřici
- Antonín Karas, rolník ve Vojetíně
delegát - František Koudela, řid. uč. v Olešné

Vzhledem k tomu, že K. Hlaváč funkci nepřijal, byl na výborové schůzi 2. dubna zvolen jednatelem - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledeci a na jeho funkci místopředsedy - Josef Pohanka, ř. uč. v.v. z Rozsoch a jako náhradník se stal členem výboru - Antonín Karas, rolník ve Vojetíně

V roce 1911 měl spolek 44 činných členů, kteří měli pojištěno 502 včelstev, z toho 461 v úlech dřevěných a 41 v úlech slaměných, včelíny a inventář v ceně 22.619,- K. Vyšší pojištění (1.000,- K) měli 3 členi. Škoda nebyla hlášena žádná.

Členové odebírali 37 výtisků „Moravské včely" a 3 výtisky „Českého včelaře". Od obou časopisů po 1 výtisku odebíral spolek a k tomu 1 výtisk „Leipziger Bienenzeitung."

V roce 1911 vznikla úplná roztržka včelařských spolků na Moravě. Povstala z důvodů osobních a žádala mimo jiné též odstranění členů přímých, kteří vlastně spolek založili. K nim se přidávaly postupně spolky později zřízené. Opozice nepřistoupila ani na kompromis, aby přímí členové zůstali nadále, avšak aby jim bylo upraveno právo volební dle poměru příspěvků. Založila dle vzoru

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

německého „Sdružení samostatných spolků včelařských na Moravě." K vyzvání tohoto Zemského sdružení, aby i včelařský spolek Živanský v N. Městě k němu přistoupil, bylo usneseno jak ve výboru, tak i později na valné hromadě, že náš spolek zůstane nadále členem „Zemského ústředního spolku pro markrabství moravské" jako dosud.

Finanční a majetková situace

Příjem za rok (vč. zůstatku)	470,98 K
Vydání celkem	285,85 K
Zůstatek	185,13 K
z toho ve spořitelně	107,34 K
v pokladně	77,79 K

Ostatní spolkový majetek zůstává beze změny, pouze spolková knihovna se rozrostla na 69 svazků, z nichž si 8 členů vypůjčilo 23 knih.

Přídel cukru a výtěžek medu

Přihlášeným 35 členům bylo rozděleno 800 kg nezdaněného charakterisovaného cukru (150 kg z loňského podzimního přídělu a 650 kg z jarního přídělu) tak, že na 1 včelstvo připadly 2 kg cukru. Cukr stál 1 kg - 42 hal. Na podzim 1911 došly ještě 2 q cukru, které byly rozděleny 9 členům v ceně 62 hal. za 1 kg.

Vzhledem k „požehnanému" roku byl i výtěžek medu velmi dobrý. Od 502 včelstev a 240 rojů získali členové spolku celkem 6.850 kg medu (průměr 13,5 kg na 1 včelstvo) a 112 kg vosku (průměr 20 dkg na včelstvo). Medu bylo tolik, že nevěděli včelaři, co s ním. Na podzim byl dán inzerát do 2 čísel „Horáckých listů" s názvem „Dobrý med" a s uvedením seznamu spolkových členů. Před vánocemi bylo uveřejněno tamtéž pojednání „Laciný med." Spolek na výzvu Ústředního spolku přihlásil do prodejny 8 q medu (od 5 členů), čtyři však později svou přihlášku odvolali a pátý člen v prodejně neodbyl med žádný.

Také spolkový „amerikán" Mazánkův úl dal v r. 1911 první výtěžek, ale poměrně menší, než úly ostatní. Snad proto, že z jara v něm bylo slabé včelstvo, které sice brzy zesílelo, ale v červnu se vyrojilo.

Dle „Včely moravské" byl průměrný výtěžek medu na Moravě na 1 včelstvo tento:

r. 1903 - 2,01 kg	r. 1905 - 4,40 kg	r. 1907 - 3,00 kg	r. 1909 - 1,90 kg	r. 1911 - 6,38 kg
1904 - 5,90 kg	1906 - 2,01 kg	1908 - 3,68 kg	1910 - 1,00 kg	1912 - 1,50 kg

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Položka { přihlášení 1147 ai 1911 / vyříz. rejstříku 52 / výkazu o předpisu 1/1

Ord. d. 11 placeno ~ 254

2/XI 1911

Platební rozkaz

pro Včelařský spolek „Živanský" v Nov. Městě

Dle zákona ze dne 27. června 1899, čís. 68 z. z., předpisuje se z Vašeho na Moravě (včetně enklavy) se nacházejícího a **státnímu poplatkovému ekvivalentu** podrobeného majetku — pokud týž dle § 2. tohoto zákona osvobozen není — školní příspěvek za leta 1911 — 1920 takto:

Z tohoto majetku byl ke zdejší přihlášce čís. 1147 ai 1911 ~~k přihlášce čís. — c. k. — v~~ poplatkový ekvivalent i s přirážkou za VII. desítiletí vyměřen, a sice:

	Hodnota K	Hodnota h	Státní poplatek K	Státní poplatek h
a) z nemovitého majetku	..	..	..	..
b) z movitého majetku	166	73	3	75
úhrnem			3	75

Jakožto školní příspěvek dlužno zapraviti 20% z tohoto obnosu, tudíž ~ K 75 h, t. j. 75 haléřů

Z toho jest obnos ... K ... h, připadající na uplynulé období od ... do ..., již splatným.

Ze zbytku dlužno částku na každý rok připadající zapraviti, by se předešlo exekuci, ve stejných dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října předem splatných čtvrtletních lhůtách u c. k. berního úřadu (~~pokladny~~ v Nov. Městě), jestliže se snad neodhodláte zbývající náležitost desítiletí neb roční zaplatiti předem.

Proti tomuto vyměření lze se odvolati do 30 dnů ode dne doručení následujícího počítajíc jen u podepsaného c. k. finančního okresního ředitelství / ~~c. k. úřadu pro vyměřování poplatků.~~

C. k. finanční okresní ředitelství
~~C. k. úřad pro vyměřování poplatků~~

v Jihlavě dne 31. srpna 1911

Jl...

Platební výměr berního úřadu

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Další spolkové zajímavosti

Nejstarší včelařské organizace na Moravě dle „Včely moravské", ročník 1911:

Rok vzniku: 1891 - Telč
1894 - Frenštát pod Radhoštěm
1896 - Třebíč, Náměšť
1897 - Velká Bíteš, Vyškov
1898 - Bojkovice, Bučovice, Hrotovice
1899 - Moravské Budějovice, Kelč
1900 - Dolní Kounice, Vrán. Lhota, Němčice na Hané, Prostějov, Trnávka
1901 - Nové Město na Moravě, Dačice, Jemnice, Rosice, Tišnov, Šumperk

Největší organizace podle počtu členů v roce 1911 dle „Včely moravské":

Sídlo organizace	Rok vzniku	Počet členů	Počet včelstev
Třebíč	1896	122	1523
Velké Meziříčí	1908	76	637
Vyškov	1897	72	
Kyjov	1904	62	566
Ivančice	1911	49	
Šumperk	1901	46	894
Klobouky	1907	45	758
Uherské Hradiště	1907	45	485
Nové Město na Moravě	1901	44	502
Telč	1891	44	
Přerov	1902	41	482
Velká Bíteš	1897	40	268

Podnět k založení „Svazu všeslovanských včelařů" dal sjezd bulharských včelařů v Sofii v roce 1907. První sjezd slovanských včelařů se konal rovněž v Sofii roku 1910 a schválil stanovy svazu.

II. sjezd slovanských včelařů v r. 1911 se konal v Bělehradě.
III. sjezd všeslovanský v r. 1912 se konal v Moskvě

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1912

Otva se včelaři v r. 1911 vzpamatovali a nahradili poněkud ztráty, překvapil je rok 1912 zase tuze hubený. Že bylo opravdu zle, dosvědčuje rekord odebraného nezdaněného cukru (25q). Jaro bylo slibné, včelstva dobře přezimovala a přece bylo všechno marné. Rozhodující doba pro snůšku - červen a červenec - zklamala. Ačkoliv byly některé dny i noci příznivé, snůška byla jen nepatrná. Většina medonosných rostlin vyhynula, bílý jetel byl k spatření jen pořídku a lípy zklamaly. Studené podzimní počasí nedovolilo ani při dobré vůli včelstva pořádně nakrmit. Včely po nakrmení se vůbec neprolétly a nevypršily. V zimě pak včelstva hynula hladem, zvláště ta, která se nechala krmením podnítit k plodování.

Schůze a přednášky

25. února - valná hromada v Novém Městě za přítomnosti 19 členů a 1 hosta. Schůze schválila zprávu jednatelskou, po provedení revize zprávu pokladní a zvolila nový výbor. Dále bylo jednáno o krmení včel z jara, rozhodnuto setrvati nadále v Zemském ústředí včelařských spolků, provedena výzva k účasti na sjezdu a výstavě v Boskovicích, pojednáno o zlepšení pastvy a o zkušenostech z poslední doby.

19. května - výborová schůze v N. Městě - účast 6 členů výboru.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Na schůzi se jednalo o počtu členů, pokladní hotovosti, spolkové knihovně, o reklamě na prodej medu a o novém „cukrovém a tajném" spolku na Bystřicku.

19. května - členská schůze následovala hned po výborové schůzi za malé účasti členů. Na ní byla beseda o jarním a letním včelaření, o spojování včelstev a přidávání matek, o výrobě mezistěn. Účastníci navštívili i místní 2 včelíny.

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 25. 2. 1912 byli zvoleni tito členové výboru:

předseda	- Josef Koněrza, říd. učit. ve Slavkovicích
místopředseda	- Josef Pohanka, říd. uč. v. v. z Rozsoch
jednatel	- Adolf Švejda, říd. učitel v Pohledci
pokladník	- Josef Koněrza, říd. uč. ve Slavkovicích
člen výboru	- František Koudela, říd. uč. v Olešné
	- MUDr. Šimon Šhrla, žel. lékař v N. Městě
	- Metod Jelínek, obchodník v N. Městě
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
náhradník	- Josef Ohnurka, obuvník v N. Městě
	- Eduard Juračka, kreječ v N. Městě
delegát	- František Koudela, říd. uč. v Olešné

Spolek měl v r. 1912 - 59 členů, kteří k pojištění přihlásili 726 včelstev, z nichž 665 bylo v úlech dřevených a 61 v úlech slaměných. Vyšší pojištění mělo 7 členů. Škoda nebyla hlášena žádná.

Včelařské časopisy mimo à 1 výtisku spolkového odebíralo 54 členů.

Finanční a majetková situace

Příjem do pokladny (vč. zůstatku)	1.835,99 K
Vydání celkem	1.602,37 K
Zůstatek	233,62 K
z toho je ve spořitelně	107,34 K
v pokladně	126,28 K

Spolková knihovna se rozrostla na 75 svazků.
Ostatní majetek beze změny.

Příděl cukru

V roce 1912 bylo členům přiděleno celkem 25 q cukru nezdaněného, což už bylo podstatně více než v roce předcházejícím.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

V roce 1912 odešli k věčnému odpočinutí členové včelařského spolku „Živanský":

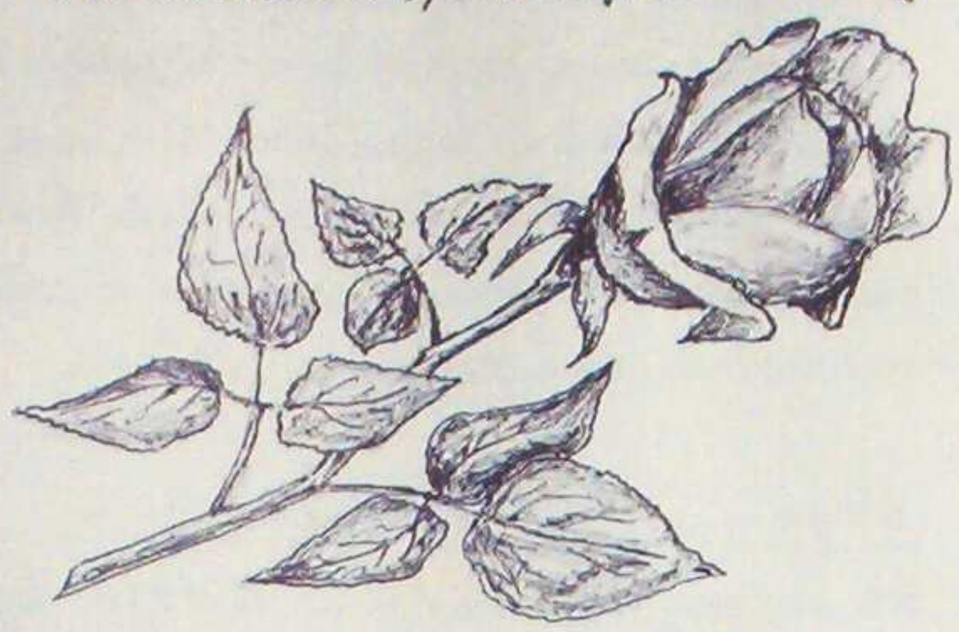

Pan Josef Bednář
řídící učitel ve Víru
dlouholetý člen spolku

Pan Josef Šouba
řídící učitel v Rad. Svratce
bývalý člen spolku

Oba byli horlivými včelaři

Tance včel: Včela, která se vrátila s bohatou kořistí, vzrušeně proběhne česnem do úlu, stoupá po plástech nahoru do shluku včel. U úst se jí objeví kapičky nektaru, který vyvrhuje z volátka. Příjemkyně vyssají nektar svými sosáčky a odnesou jej do buněk. Potom začne létavka kroužit po plástu, opisujíc přitom nevelké kruhy hned napravo a hned zas nalevo. Tyto charakteristické pohyby, kterým se říká tanec, byly poprvé dosti přesně popsány už v roce 1823. Několik vteřin, ale někdy až celou minutu trvají vzrušené pohyby tanečnice, které svolávají jiné létavky a ty poskakují za tančící včelou, natahují tykadla, tanečnici ohmatávají a opakují její pohyby. Při blízké pastvě opisuje včela maličké kruhy o poloměru nejvýše jedné buňky a její cesta na plástu se podobá písmenu „O". Figury tanců označující vzdálenější snůšky připomínají jakousi osmičku, při čemž poloměr každého půlkruhu se zvětšuje až do rozměru dvou či tří buněk. Přitom vykonává tanečnice zadečkem kývavý pohyb - tanec „kolébavý" na rozdíl od prvého „kolového."

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1913

Sedobrazí bylo v roce 1913 opět velmi slabé a radost včelařům nezpůsobilo. Že byla velká bída, o tom svědčí zase pěkná suma odebraných metráků cukru. Kde byl med odebrán, tam se musel nahradit cukrem. Kéž by stálá otázka včelařská „Kolik jste zkrmil?" byla nahrazena zase jednou otázkou „Kolik jste vymedoval?"

Schůze a přednášky

6. ledna - výborová schůze v Novém Městě - účast 4 členů výboru. Bylo projednáno rozdělení 25q cukru, který spolek dostal na podzim 1912 a jaro 1913. Poněvadž cukr značně zlacněl, bylo usneseno přenechat zbytek 158kg členům po 50hal. za 1kg.

2. března - valná hromada v N. Městě za přítomnosti 13 členů schválila jednatelskou výroční zprávu, po revizi účtů K. Kafkou a Fr. Málkem schválila pokladní zprávu a byla provedena volba nového výboru aklamací. Předseda Josef Konečná přednášel o krmení včel v předjaří (medovými plásty, medovým těstem), zjara, aby měly nadbytek, o krmení rojů a krmení podzimním a také o krmení pylem.

16. listopadu - výborová schůze, na niž se členové výboru nemohli dostavit pro neobyčejně nepříznivé počasí. Jednatel A. Švejda převzal pouze od přítomných nové přihlášky a výkazy a zaslal je předsedovi.

Více schůzí v tomto roce nebylo. Musíme však brát zřetel na to, jak obtížné bylo tehdy pro členy dostat se na schůzi, zvláště v zimě.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 2. března 1913 byl zvolen následující výbor:

předseda	- Josef Konečza, říd. učit. ve Slavkovicích
místopředseda	- MUDr. Šimon Škrla, žel. lékař v N. Městě
jednatel	- Adolf Švejda, říd. učitel v Pohledci
pokladník	- Josef Konečza, říd. uč. ve Slavkovicích
člen výboru	- Kornelius Kafka, kontrol. velkosl. v N. Městě
	- František Koudela, říd. učitel v Olešné
	- Metoděj Jelínek, obchodník v N. Městě
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
náhradník	- Josef Okurka, obuvník v N. Městě
	- Jan Švanda, zámecký sluha v N. Městě
delegát	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích

Spolek měl v r. 1913 - 48 činných členů, kteří měli pojištěno 557 včelstev, z toho 509 v dřevěných úlech, 48 v úlech slaměných, mimo toho 114 prázdných úlů dřevěných a 15 prázdných slamáků celkovou cenou 25.542,- K. Vyšší pojištění (1.000,- K) měli 3 členové. Škoda nebyla hlášena žádná.

Členi odebírali 43 výtisků Moravské včely
3 výtisky Českého včelaře

Finanční a majetková situace

Příjem včetně zůstatku z min. roku	560,66 K
Vydání celkem	265,52 K
Zůstatek	295,14 K
z toho ve spořitelně v N. Městě	191,- K
v pokladně	26,70 K
u M. Jelínka - skladníka cukru	77,44 K

Knihovna měla 82 svazků a použilo jí 6 členů včelařů.

Spolek dostal ze zemské podpory od Ústředí lis na mezistěny, takže už vlastnil 3 lisy (z nichž 2 jsou značně opotřebované a třetí nový po prvním půjčení byl vrácen rozbitý).

Příděl cukru

Pro členy bylo opatřeno v dubnu 5 q a na podzim 25,5 q nezdaněného cukru. Předseda spolku měl s tím mnoho opletaček s finančním dozorem.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1914

Doba válečná velmi zasáhla i do činnosti včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě. Veškerá veřejná a schůzová činnost postupně ustala. Vyřizovaly se pouze nejnutnější spolkové záležitosti, jako na př.: sbírání členských přihlášek, přihlášek o nezdaněný cukr a ten se potom rozděloval. Všechna práce spočívala pouze na předsedovi spolku Josefu Konečrzovi a později na Josefu Málkovi. Zažili si mnohou trpkou chvíli pro nedochvilnost a nepořádnost některých členů.

Pro včelaření však byl tento rok dosti dobrý a ti ze včelařů, kteří nebyli mobilizováni na rojnu, pokud měli čas a chuť se věnovat včličkám, mohli být spokojeni.

Schůze a přednášky

22. února - výborová schůze v N. Městě - účast 9 členů výboru. Na schůzi se provedlo vyúčtování cukru s Josefem Jelínkem, který cukr skladoval a členům rozděloval, bylo objednáno na jaro 12q nezdaněného cukru, bylo stanoveno datum valné hromady a podepsána petice na ochranu medu.

15. března - valná hromada v Novém Městě, která schválila jednatelskou zprávu a zvolila nový výbor spolku. Pokladní zpráva podána nebyla. Dále předseda přednášel o včelaření ve zdejší krajině vzhledem k podnebí a včelí pastvě. Potom byly projednány spolkové záležitosti, jako vyplňování nových formulářů přihlášek a pojištění, ohlašování škod na včelínech, odebírání spolkových časopisů a pod.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Na valné hromadě 15. března 1914 byl zvolen tento výbor:

předseda	- Josef Konečza, říd. uč. ve Slavkovicích
místopředseda	- MUDr. Šimon Škrla, žel. lékař v N. Městě
jednatel	- Adolf Švejda, říd. uč. v Pohledci
pokladník	- Josef Konečza, říd. uč. ve Slavkovicích
člen výboru	- Vincenc Skucius, spr. školy ve Vatíně
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
	- Kornelius Kafka, kontrol. velkost. v N. Městě
náhradník	- Josef Okurka, obuvník v N. Městě
	- Eduard Juračka, krejčí v N. Městě
delegát	- František Koudela, říd. uč. v Olešné
	- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
revisor účtů	- Kornelius Kafka, kontrolor v N. Městě
	- Antonín Málek, odbor. učitel v N. Městě

Spolek měl v roce 1914 - 54 činných členů, kteří měli pojištěno 563 včelstev, z toho 486 v úlech dřevěných, 67 ve slamácích a 10 v klátech.

Škoda byla hlášena tato: František Bureš v Jimramovských Pasekách dne 14.9.1914 vyhořel úplně za velikého povětří v noci ve 3 hod. Shořelo mu též 23 úlů osazených a 7 prázdných a asi 150 kg medu. Byl pojištěn jen do 500,-K a pojišťovna mu vyplatila 400,-K.

Koncem roku 1914 se osamostatnili včelaři na Bystřicku a utvořili si vlastní včelařský spolek v Bystřici. Tím se pro příští roky snížil stav našich členů, avšak hlavně zásluhou přídělů levného nezdaněného cukru opět prudce narůstal.

Finanční situace

Příjem včetně zůstatku	390,50 K
Vydání celkem	186,25 K
Zůstatek	204,25 K
z toho ve spořitelně	191,- K
v pokladně	13,25 K

Příděl cukru: Vr. 1914 bylo prostřednictvím spolku rozděleno členům 16 q nezdaněného cukru.

Předsedou Ústředního spolku v Brně byl 14.4.1914 zvolen Ludvík Doležal z Třebíče a jeho éra přinesla zmohutnění organizace a její finanční zajištění.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1915

První rok I. světové války je za našimi včelaři. Jistě tehdy si nepomyslili, jak dlouho ještě budou čekat na její konec a ti, co byli na frontách, kolik strádání a útrap musí ještě prožít včetně nebezpečí ztráty vlastního zdraví nebo i života, než se budou moci navrátit domů ke svým drahým a také i ke svým včeličkám.

Mnozí přátelé, kteří byli doma, opatrovali včelíny a včelstva těm, kdo na domov jen vzpomínali. Ovšem ve všech případech tomu tak nebylo. Někdo neměl nikoho, kdo by mohl dohlédnout na včelín, úly a včelstva. I když nemuselo jít přímo o vyloupení nebo krádež, každá věc, o niž se nikdo nestará, chátrá a hyne. A ještě hůře se vedlo opuštěným včelstvům. I včeličky si ve válce prožily své trampoty, ale výtěžek medu byl velmi dobrý.

Spolkové záležitosti

V průběhu roku 1915 se nekonala žádná schůze. Také výbor spolku zůstal ve stejném složení jako loni.
Počet členů v důsledku utvoření samostatného spolku v Bystřici klesl na 38. Ti měli pojištěno 467 včelstev, z toho 405 v dřevěných úlech, 50 ve slamácích a 12 v klátech. Slaměné hose nepoužíval nikdo.

Škoda na včelstvech byla hlášená jedna. Bedřichu Janáčkovi z Kukklíku zacpal někdo na jaře 1915 některá česna, takže se mu včelstva v těchto úlech udusila. Zřejmě to nemohl prokázat, takže náhradu nedostal.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Poplatek za pojištění včelína a včelstev byl na počátku pojišťování v roce 1905 velmi nízký - pouze 30 hal. Od roku 1906, kdy už pojišťování bylo všeobecné byl poplatek zvýšen na 60 hal (při pojištění do 500,-K) a 2,10 K (při pojištění do 1.000,-K). Pouze jednotliví členové od r. 1912 platili ještě vyšší pojištění - poplatek činil 5,10 K - na př.: Josef Padalík ze Slavkovic, Ant. Zlathovský z Radkovičů.

Včelařský časopis „Včelu moravskou" odebírali všichni členové (za roční předplatné 2,-K), ale někteří jej vůbec nečetli, a byli i takoví, že do něj ani nenahlédli, aby se informovali o různých záležitostech včelařských.

V roce 1915 bylo prostřednictvím spolku rozděleno 7q nezdaněného cukru. Cena tohoto cukru byla velmi nízká a pohybovala se od r. 1910 (kdy byl příděl zaveden) až do r. 1918 kolem 50 hal za 1 kg.

Finanční situace

Pokladní deník nebyl uzavírán vždy na konci roku, ale za určité období, takže údaje pokladní, které uvádím za rok 1915 ve skutečnosti se vztahují na období od 11. října 1915 do 13. září 1916:

Příjem vč zůstatku	389,85 K
Vydání celkem	171,33 K
Zůstatek	218,52 K
z toho ve spořitelně	191,- K
v pokladně	27,52 K

Spolková knihovna má 95 svazků, ale je členy spolku využívána velice málo. O čtení a odborné poučení není prostě zájem a nelze se tomu ve válečných letech ani divit.
Lisy na mezistěny vlastní spolek celkem 3, ale jsou všechny již tak pokažené, že s nimi nelze pracovat. Členové, kteří si je půjčovali, zacházeli s nimi velmi nešetrně, takže po jejich vyřazení z provozu se rozhodlo už žádné nové lisy na mezistěny nekupovat.
Členský roční poplatek činí od založení spolku stále jenom 1,-K za člena bez ohledu na počet včelstev. Takže úhrn všech poplatků, které člen spolku platil se skládal: člen. poplatek 1,-K - předplatné časopisu 2,-K a pojištění 0,60 K - kalendář 0,40 K dohromady 4,-K.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1916

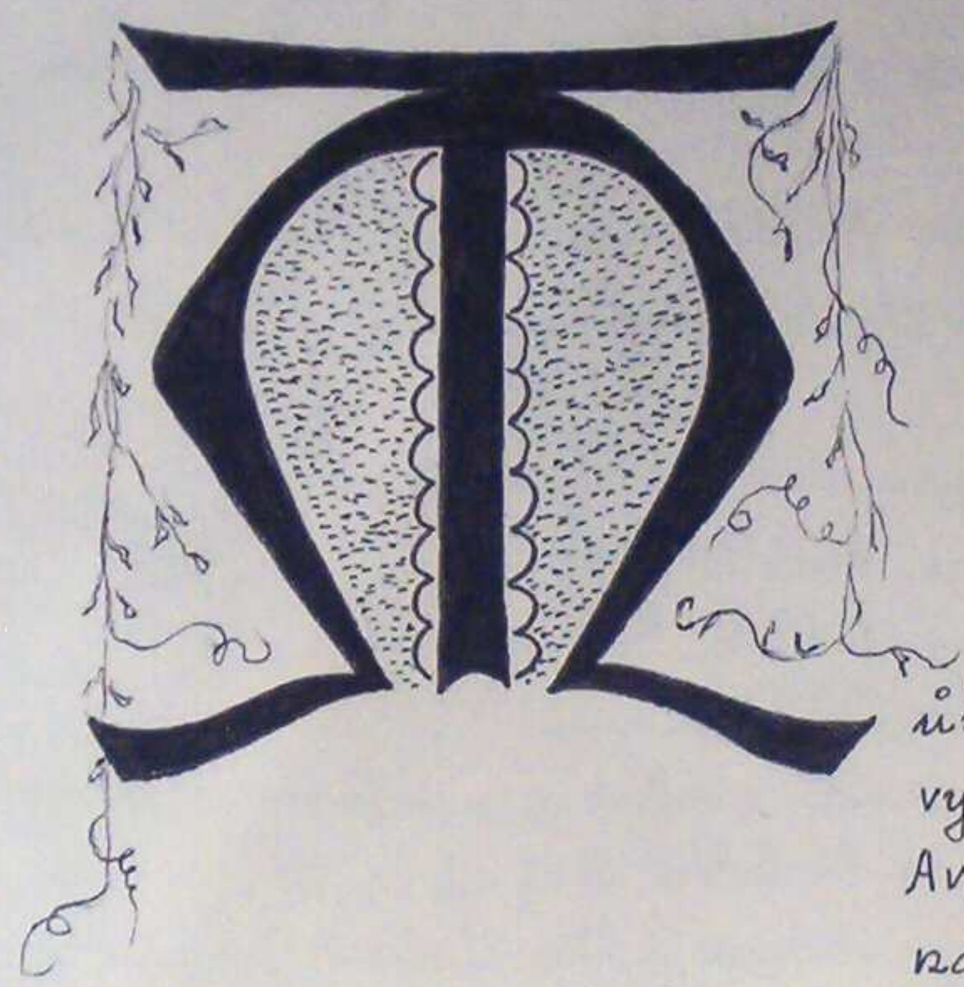

Můžeme si připomenout, že včelaření se vyvíjelo po stránce úlové i plemenné. Avšak také různé včelařské nářadí a nástroje v této době doznaly značného pokroku. U úlů vrchem přístupných se používala balonová krmítka, pro ležany a obchodní úly krmítka - plechová korýtka, dále krmítka Doolittlova upravená jako širokostřešní rámek, která se zavěšovala mezi obsazené plásty do plodiska. Včelař si chránil obličej žíněnou kuklí nebo i průhledným závojem visícím na klobouku se širokou střechou. Ke kouření včel používal dýmáku vyrobeného podle amerického vzoru tak zvané kuřačky Švarcovy. Vedle medometu byla úlová váha nejvděčnějším inventárním kusem na každém velkém včelíně. Dále používali včelaři strojek na lití mezistěn, válcový stroj na mezistěny, nůž na přikrajování mezistěn, nůž a vidlice na odvíčkování, smyk na smetání včel, rojochyt kolečský nebo pytlový, různé typy bedniček na zasílání rojů, rojovrat, klíčky na zasílání a přidávání matek, oplodňáčky, trubcochyty, předsíňky a zástrčky proti loupeži, lis na šití slaměných stěn a přikrývek, vařáky na vosk, sluneční tavidla a pod. Z medometů byl nejužívanější Švarcův medomet soustavy „Rapid."

Včelaři hodnotili rok 1916 jako velmi slabý a výtěžek medu je neuspokojil. Přesto někteří členové spolku darovali med do nemocnice.

Spolkové záležitosti

Počet členů spolku se zvýšil na 42. Ti měli pojištěno 534 včelstev, z toho 479 v úlech dřevěných, 54 ve slamácích a 1 klát.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Škoda na včelstvech vznikla Juliu Štarhovi, spr. školy v Dlouhém, který byl členem spolku až do r. 1914, kdy byl od počátku války mobilisován, takže z jara 1916, kdy mu byla vyloupena 4 včelstva, již členem nebyl a náhradu nedostal.

Pro členy spolku bylo v roce 1916 rozděleno celkem 25,5 q nezdaněného cukru.

Profesor reálky v Novém Městě Jan Svoboda uspořádal z jara a na podzim r. 1916 v Novém Městě přednášky o včelařství pro veřejnost.

Finanční situace (od 13.9.1916 - 16.11.1917)

Příjem vč. zůstatku	766,71 K
Vydání celkem	418,60 K
Zůstatek	348,11 K
z toho ve spořitelně	191,- K
v pokladně	157,11 K

Změna ve vedení spolku

Na podzim 1.10. 1916 se sešel užší výbor spolku a tam za přítomnosti jednatele Adolfa Švejdy předal dosavadní předseda a pokladník Josef Konečná pro oční nedug své funkce Antonínu Málkovi, odbor. učiteli v Novém Městě.

Od té doby se tedy A. Málek ujal obětavě vedení spolku a to funkcí předsedy a současně i funkcí pokladníka.

Dne 10. července 1916 zemřel

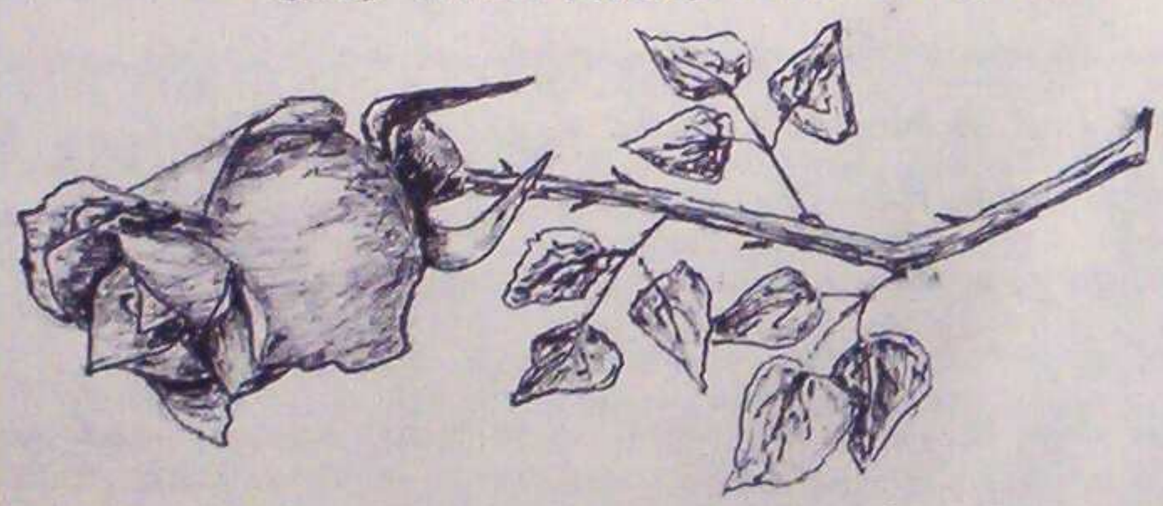

Pan František Mašík
z Nového Jimramova
člen včelařského spolku
a velký milovník včel

Zemřel ve věku 72 let

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1917

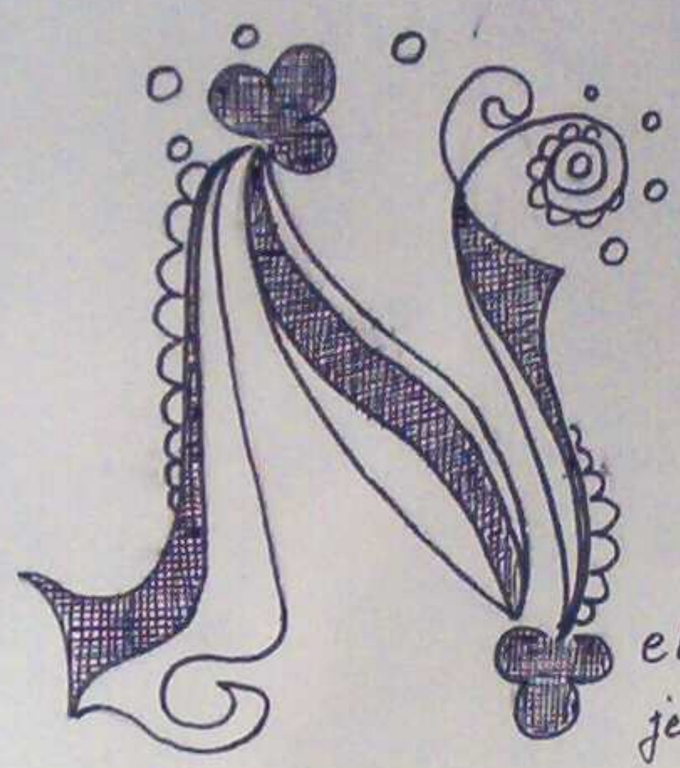

ebude na škodu, když uvedu v naší kronice jednou také úplný seznam členů včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě. Činím tak ne proto, že nemám z tohoto roku mnoho archivního materiálu, ale hlavně proto, že si to tito členové, kteří vytrvali v lásce ke včelkám i ve válečných letech, plně zaslouží.

Poř. čís.	Jméno	Bydliště	Poř. čís.	Jméno	Bydliště
1	Baláček Frant.	Nový Jimramov	21	Hromádko Fr.	Žďár
2	Bělík František	Nové Veselí	22	Chroust Jan	Dlouhé
3	Blaha Josef	Radňovice	23	Chládek Vinc.	Věcov
4	Břenková Anna	Mělkovice	24	Kafka Korn.	Nové Město
5	Bříza Antonín	Bohdalec	25	Kaláb Frant.	Veselíčko
6	Bureš Frant.	Jimram. Paseky	26	Kozák Jan	Ubušín
7	Bureš Josef	Jimram. Žleby	27	Krištof Leopold	Žďár
8	Bloudek B.	Mělkovice	28	Kříž Frant.	Obyčtov
9	Čícha Josef	Nové Město	29	Kříž Metod	Obyčtov
10	Drdla Václav	Žďár	30	Kubica Josef	Lhotka
11	Fajmon J.	Dlouhé	31	Konečza Josef	Slavkovice
12	Filipi Frant.	Nové Město	32	Koudela Frant.	Olešná
13	Filipek Jan	Jámy	33	Kubík Alois	Nová Ves
14	Jelínek Met.	Nové Město	34	Kudová Anna	Vítochov
15	Jelínek Adolf	Jimramov	35	Laštovica Jos.	Rožen. Paseky
16	Juda Alois	Jámy	36	Lorenc Anton.	Německé
17	Juračka Ed.	Nové Město	37	Lopour Jindř.	Šlakhamry
18	Hájková Anna	Koníkov	38	Málek Anton.	Nové Město
19	Hanuš Frant.	Lišná	39	Matušková Jul.	Lhota
20	Hejduk Bohd.	Jimramov	40	Melichar Jos.	Nové Město

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Poř. č.	Jméno	Bydliště	Poř. č.	Jméno	Bydliště
41	Mička Bedřich	Řečice	54	Skryja Frant.	Bohdalec
42	Němec Frant.	Nová Ves	55	Sláma J.	Hodiškov
43	Okurka Josef	Nové Město	56	Svoboda Vojtěch	Najdek
44	Padalík Jan	Obyčtov	57	Sobotka Alois	Čechomez
45	Padalík Josef	Slavkovice	58	Dr. Škrla Šim.	Nové Město
46	Pavlíček Josef	Hodiškov	59	Šoubová Aloisie	Řečice
47	Peňáz Jarosl.	Nové Veselí	60	Štarha Julius	Dlouhé
48	Petrlík Cyril	Vatín	61	Štouračˇ Frant.	Vysoké
49	Pohanka Jos.	Lhota	62	Štěpán Frant.	Odranec
50	Pohanka Karel	Slavkovice	63	Švejda Adolf	Pohledec
51	Pohanka Jos.	Rozsochy	64	Votava Boh.	Obyčtov
52	Růžička Jan	Matějov	65	Vítková Anna	Nové Veselí
53	Skucius Vinc.	Vatín	66	Zdražil Frant.	Nová Ves

Spolkové záležitosti

Ve válečném roce 1917 se nekonala žádná schůze. Počet členů spolku se zvýšil na 66. Ti měli pojištěno 784 včelstev, z toho 756 ve dřevěných úlech, 27 ve slamácích a 1 v klátu. Odškodnění bylo ve dvou případech:

Chládek Vincenc z Věcova obdržel náhradu za housata ubodaná včelami.

Chroust Jan z Dlouhého obdržel náhradu za vyloupené včely. Škůdcové byli později vypátráni.

Jednotliví členové obdrželi prostřednictvím spolku celkem 27q nezdaněného cukru.

Finanční situace

za období od 16.11.1917 do 30.8.1918

Příjem včetně zůstatku	1.050,70 K
Vydání celkem	596,– K
Zůstatek	454,70 K
z toho ve spořitelně	416,99 K
v pokladně	37,71 K

Ostatní majetek spolku zůstává beze změny. Knihovna má 95 svazků a 3 nepoužitelné listy na mezistěny.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZEMSKÝ ÚSTŘEDNÍ SPOLEK VČELAŘSKÝ
PRO MARKRABSTVÍ MORAVSKÉ V BRNĚ
VÍDEŇKA ČÍS. 83 TELEFON ČÍS 3522/II

V Brně, dne 9. II 1917

Velectěný pane!

Promiňte - prosím - že teprve dnes odpovídám na ctený dopis Váš, týkající se cukru. Nepsal jsem dříve, dokud jsem nemohl podati určité zprávy: Pro jaro 1917 zbylé množství cukru dostačí sotva pro nově založené spolky a pro spolky, které se loni na podzim pozdě přihlásily, tak že žádného cukru nedostaly, a pro přímé členy, kteří rovněž dosud pro podzim 1916 a pro jaro 1917 cukru nedostali. Aby však ústřední spolek mohl vyhověti alespoň nejnaléhavějším potřebám spolků, které pro jaro 1917 cukru nutně potřebují, jako je ustředního spolku Vašeho, musí spolkům zpředu uvedeným ubrati, a ale toho bude možno - ctěnému spolku Vašemu zaslati

Příděly nezdaněného a proto laciného cukru nebyly zvláště v období války bez problémů. Nebylo stanoveno jeho množství na včelstvo a záleželo tedy na tom, kolik se ho podařilo kterému spolku „vydolovat" z Ústředního spolku v Brně. Svědčí o tom i výše uvedený dopis.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

	Bydliště	Poř. č.	Jméno	Bydliště
...ařech	Řečice	54	Skryja Frant.	Boholalec
...rant.	Nová Ves	55	Sláma J.	Hodiškov
...Josef	Nové Město	56	Svoboda Vojtěch	Najdek
...Jan	Obyčtov	57	Sobotka Alois	Čéchomez
...Josef	Slavkovice	58	Dr. Škrla Šim.	Nové Město
...Josef	Hodiškov	59	Šoubová Aloisie	Řečice
...arosl.	Nové Veselí	60	Štarha Julius	Dlouhé
...yril	Vatín	61	Šlourač Frant.	Vysoké
...Jos.	Lhota	62	Štěpán Frant.	Odranec
...Karel	Slavkovice	63	Švejda Adolf	Pohledec
...Jos.	Rozsochy	64	Votava Boh.	Obyčtov
...Jan	Matějov	65	Vítková Anna	Nové Veselí
...Vinc.	Vatín	66	Zdražil Frant.	Nová Ves

Spolkové záležitosti

...válečném roce 1917 se nekonala žádná schůze.
...spolku se zvýšil na 66. Ti měli pojištěno 784 včelstev,
...e dřevěných úlech, 27 ve slamácích a 1 v hlátu.
...bylo ve dvou případech:
...ládek Vincenc z Věcova obdržel náhradu za housata
...ami.
...rousť Jan z Dlouhého obdržel náhradu za vyloupené
...é byli později vypátráni.
...dnotliví členové obdrželi prostřednictvím spolku
...nezdaněného cukru.

Finanční situace

za období od 16.11.1917 do 30.8.1918

Příjem včetně zůstatku	1.050,70 K
Vydání celkem	596,- K
Zůstatek	454,70 K
z toho ve spořitelně	416,99 K
v pokladně	37,71 K

Ostatní majetek spolku zůstává beze změny.
...á 95 svazků a 3 nepoužitelné lisy na mezistěny.

ZEMSKÝ ÚSTŘEDNÍ SPOLEK VČELAŘSKÝ
PRO MARKRABSTVÍ MORAVSKÉ V BRNĚ
VÍDEŇKA ČÍS. 83 TELEFON ČÍS. 3522/II

V Brně, dne 9. II 1917

Velectěný pane!

Promiňte, prosím, že teprve dnes odpovídám na Váš dopis, týkající se cukru. Nepsal jsem dříve, dokud jsem nemohl podati určité zprávy. Pro jaro 1917 zbylé množství cukru postačí sotva pro nově založené spolky a pro spolky, které se loni na podzim teprve přihlásily, tak že zde dříve cukru nedostaly, a pro přímé členy, kteří rovněž dosud pro podzim 1916 a pro jaro 1917 cukru nedostali. Aby však ústřední spolek mohl vyhověti alespoň nejnaléhavějším požadavkům spolků, které pro jaro 1917 cukru nutně potřebují, jako je ústředního spolku Vašeho, musí spolkům zpředu uvedeným ubrati, a ale toho bude možno ústředním spolk. Vaším zaslati

PřídělY nezdaněného a proto laciného cukru nebyly zvláště v období války bez problémů. Nebylo stanoveno jeho množství na včelstvo a záleželo tedy na tom, kolik se ho podařilo kterému spolku „vydolovat" z Ústředního spolku v Brně. Svědčí o tom i výše uvedený dopis.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

jako největší množství 800kg cukru. Kamu bude cukru zadati fyzicky, včas Vám oznámím a přeložím Vás o větší, na č. adresu se má cukr zaslat.

Jak bude u úmorovém díle Vašeho uvedeno, činí vlastní spolek náš stříškým znakem všemožného kg k nynavšní další množství cukru pro jaro 1917. Podaří-li se to, rád spolek zařídím plné žádané množství cukru, ale to jest dosud nejisté.

Rozhodně však musí pro rozpočet finanční stránka, právě naopak jest to: to spolky dostanou, musí přenechat jen svým členům. Pro válečné, kteří nepatří v žádné spolku, je cukr zvláště pendlen, to však nemá s cukrem pro spolky ničeho společného. Ten, kdo by rád o subvenci, bude žádat dle toho jak nyní uvedeno. Příslušně vyřízeno, avšak jestliže to problému, nynější peníze to při nás nepřepadá, v tomto dlouhu, nic vyřídí. Vídeň se

Zbývá věřit spolek válečný pro nadchází mnoho.

P. Villany
pokladník

Zůstatek	454,70 K
z toho ve spořitelně	416,99 K
v pokladně	37,71 K

Ostatní majetek spolku zůstává beze změny.
á 95 svazků a 3 nepoužitelné lisy na mezistěny.

Přídělly nezdaněného a proto lacinějšího cukru nebyly zvláště v období války bez problémů. Nebylo stanoveno jeho množství na včelstvo a záleželo tedy na tom, kolik se ho podařilo kterému spolku „vydolovat" z ústředního spolku v Brně. Svědčí o tom i výše uvedený dopis.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1918

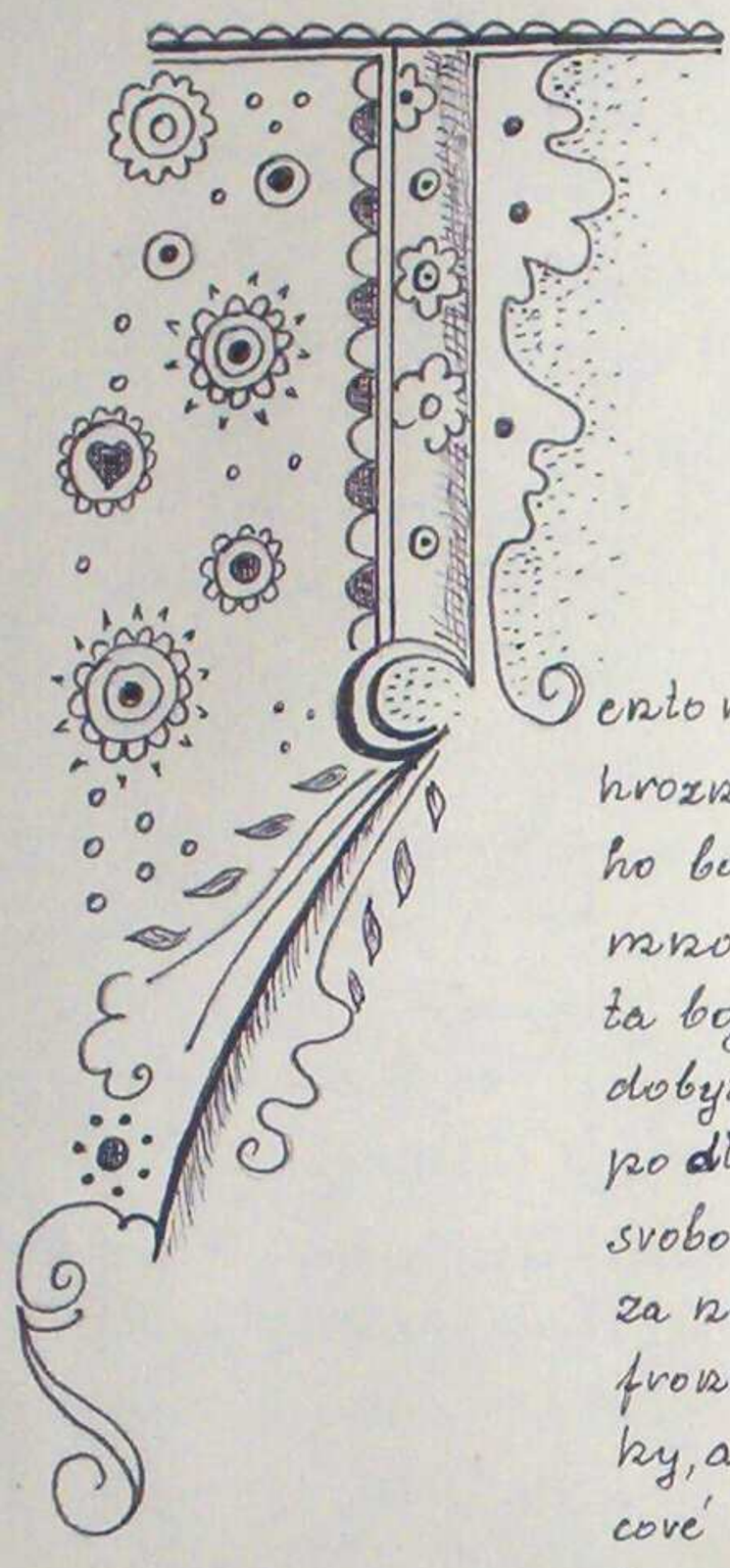

Tento rok 1918 skončila doposud největší a nejhroznější válka mezi státy a národy světa. Mnoho bolesti přinesla zvláště národům Evropy, mnoho drahocenné lidské krve promáčelo místa bojů, mnoho životů bylo obětováno za znovudobytí drahého míru a pokoje. Naše česká vlast po dlouhé třístaleté porobě získala opět svou svobodu, nezávislost a samostatnost. Zaplatili za ni mnozí naši legionáři, kteří na různých frontách platili nejen svými hrdinnými skutky, ale i zdravím a životy, platili za ni i vůdcové našeho národa svými odhodlanými a rozhodnými stanovisky na mezinárodním politickém kolbišti. Platili za ni i prostí občané doma svým strádáním, neúnavnou prací a svým vlastenectvím odhodláním a postojem. Cíle a úspěchu bylo společným úsilím dosaženo. Dne 18. října 1918 vstupuje do světových dějin naše Československá republika jako svobodný stát, rovnoprávný s ostatními státy Evropy a světa.

Radost ze získané svobody prolíná veškeré další dění u nás. Projevuje se v každém pracovním úsilí, vniká do rodin, obcí a měst, do veškerého veřejného života. Radostněji se pracuje v továrnách, na polích a v úřadech, ale nakonec i ve včelínech a na včelnicích. Oživuje se i činnost včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě na Moravě. Pod vedením předsedy spolku Antonína Málka, odbor. učitele v N. Městě spolek nabývá nový dech a nový rozmach.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Spolkové schůze

4. srpna - výborová schůze v Novém Městě se usnesla, aby jak členové, tak i nečlenové včelaři, kteří se chtějí přihlásit za členy spolku, byli vyzváni v Horáckých listech, aby členské přihlášky zasílali na příští rok v době od 1.11. do 25.12., pozdější přihlášky přijímány nebudou. Dále se ujednalo, že je třeba upozornit všechny včelaře, aby pozorně čtli Moravskou včelu, zvláště spolkové záležitosti a vyhlášky.

Organizační záležitosti

Jednotliví členové výboru zůstávají ve svých funkcích beze změny. Nový výbor bude volen až na příští valné hromadě.

Počet členů se zvýšil na 86 a měli pojištěno 767 včelstev, z toho 737 v úlech dřevěných a 30 včelstev v úlech slaměných. Škoda na včelstvech nebyla hlášena žádná.

Členové obdrželi prostřednictvím spolku 17q nezdaněného cukru.

Všichni členi odebírali „Moravskou včelu", její předplatné se od r. 1918 zvýšilo na 3,-K za rok.

Finanční situace

za období od 30.8.1918 do 21.4.1919

Příjem včetně zůstatku	1.264,32K
Vydání celkem	692,28K
Zůstatek	572,04K
z toho ve spořitelně	527,71K
v pokladně	44,33K

Ostatní spolkový majetek zůstává beze změny.

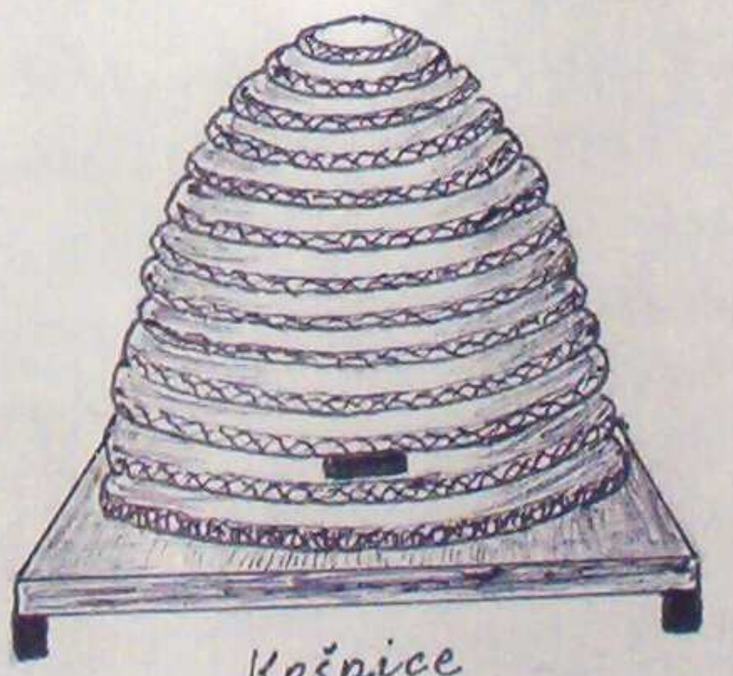

Košnice

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1919

Československá republika si vybojovala svou samostatnost. Poválečná léta však nebyla tak růžová, jak bychom si snad chtěli představovat. Národní hospodářství se muselo konsolidovat, podobně i průmysl, státní správa, politické vedení a vůbec všechny složky veřejného života.

Také činnost včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě několik let po válce spočívala v tom, že se vyřizovaly pouze ty nejnaléhavější úkoly. Členství ve spolku, které dosáhlo od doby po založení určitého vrcholu v r. 1919, v následujících letech se počet členů snižoval a teprve v r. 1925 se tento pokles zastavil a znovu vzrůstal. Zřejmě tato léta nebyla jednoduchá ani pro členy a tím méně ani pro funkcionáře.

Schůze a přednášky

21. dubna - valná hromada v Novém městě schválila jednatelskou zprávu za roky 1914 - 1918 a zprávu pokladní rovněž za období 1914 - 1918. Aklamací byl zvolen výbor včelařského spolku. Dále projednala valná hromada spolkové záležitosti jako pojištění, objednávky cukru, obdržené náhrady za škody v minulých letech a pod.

21. dubna - výborová schůze konaná po valné hromadě projednala pouze ustavení nového výboru a obsazení funkcí na následující období.

Další schůze se v průběhu roku 1919 nekonaly. Zřejmě pro ně nebyla u členů vhodná nálada.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Organizační záležitosti

Složení výboru zvoleného na valné hromadě 21.4. 1919 a rozdělení funkcí:

předseda - Antonín Málek, odbor. učitel v Novém Městě
místopředseda - Dr. Šimon Škarla, lékař v Novém Městě
jednatel - Adolf Švejda, řád. učitel v Pohledci
pokladník - Marie Filipi; Nové Město
člen výboru - Josef Konečná, řád. učitel ve Slavkovicích
- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
- Kornelius Kafka, důchodce v N. Městě
náhradník - Josef Okurka, obuvník v N. Městě
delegát - František Koudela, řád. uč. v.v., N. Město
- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
revizor účtů - Eduard Juračka, krejčí v N. Městě
- Josef Pavlíček, spr. školy v Hodíškově

Přestože slečna Marie Filipi byla zvolena za pokladníka, tuto práci ani funkci nekonala a pokladnu vedl nadále předseda spolku Antonín Málek.

Počet členů spolku v r. 1919 se zvýšil na 101 včelařů, kteří měli 1064 včelstev, z toho 1033 v úlech dřevěných a 31 ve slamácích.

Nezdaněného cukru bylo na jaře 1919 rozprodáno 24 q (1 kg à 3,40 Kč) a na podzim 46 q (1 kg à 3,50 Kč).

Finanční situace

za období od 21.4.1919 do 31.7.1920

Příjem včetně zůstatku z min. období	1.784,03 Kč
Vydání celkem	878,52 Kč
Zůstatek	905,51 Kč
z toho : ve spořitelně	736,44 Kč
v pokladně	169,07 Kč

Ve spolkové knihovně je 95 svazků. Dále spolek vlastní 3 lisy na mezistěny, které se sice vedou v evidenci, ale nikomu neslouží, poněvadž jsou pokažené.

A na závěr tohoto roku jedna perlička. Po válce se snažili i padělatelé peněz vydělat si na živobytí a jedna padělaná tisícikoruna se objevila i v u našeho spolku. Banka však byla i tenkrát velmi bdělá a falsifikát ve spolkové platbě jí neušel. K tomu jsou přiloženy 2 doklady na následujících stranách.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Brněnská banka v Brně.

Rezervní fondy 8½ milionu korun.
Akcijní kapitál 10,000.000 korun.
Společná adresa pro telegramy:
Bimalbanka.

Telefon. vedit. č. 1131.
„ pobl. č. 1033.
Pošt. spoř. účet 93.173.

Filiálky:
Králova Pole, Hranice.
Velké Meziříčí.
Nové Město n. M.

filiálka v Novém Městě n. Mor

Č. 164

Brno, dne 29. září 1919

Velectemu p. Ant. Málek, odb. učitel

Nové Město

Sdělujeme s Vámi zdvořile, že složených nám dnes hotově

3000·—		ir. l

K 3.000·— úhrnem slovy třitisícekorun

připisujeme Vašemu účtu lombard.
Ka 30. září 1919 k dobru

Za likvidaturu: Gudlova

Za pokladnu:

BRNĚNSKÁ BANKA
V BRNĚ.
filiálka v Novém Městě n. Mor.

Polygrafie, Brno.

Jak celá situace s padělanou tisícikorunou dopadla, nelze říci, protože archivní doklady o tom nemluví. Myslím si však, že tisícikoruna je takový peníz, který se pamatuje, od koho jsem ho

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Brněnská banka,
filiálka
v Novém Městě na Mor.
Čís. pošt. ář. šek. 300.702

č. 1665

Nové Město na Mor., dne 31. října 1919.

Velectěný Pan

p. Ant. H á l e k , odborný učitel,

N o v é M ě s t o.

Dovolujeme si Vám zdvořile oznámiti, že vrácena nám byla z Brna jedna bankovka á Kč 1.000.--čís. 1.053 -40.091 /falsifikát předanou nám Vámi svého času. Račte si tuto u nás na pokladnách vyzvednouti. Za uvedenou bankovku Kč 1.000.--včetně výlohy, píšeme Vám

Kč 1.002.-- val. 19.t.m. k tíži

Vašeho lombardního účtu. Uvedená bankovka složena u nás byla 26./9.t.r.

Poroučíme se Vám

s veškerou úctou

BRNĚNSKÁ BANKA
filiálka v Novém Městě na Mor.

Petrželka Čuntl

dostal. Tedy i učitelský spolek určitě nebyl krácen (asi pokladní kniha o tom nic neříká) a uplatňoval své nároky u příjemce, od nějž dostal padělanou tisícikorunu.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1920

Pavcáté výročí

založení včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě

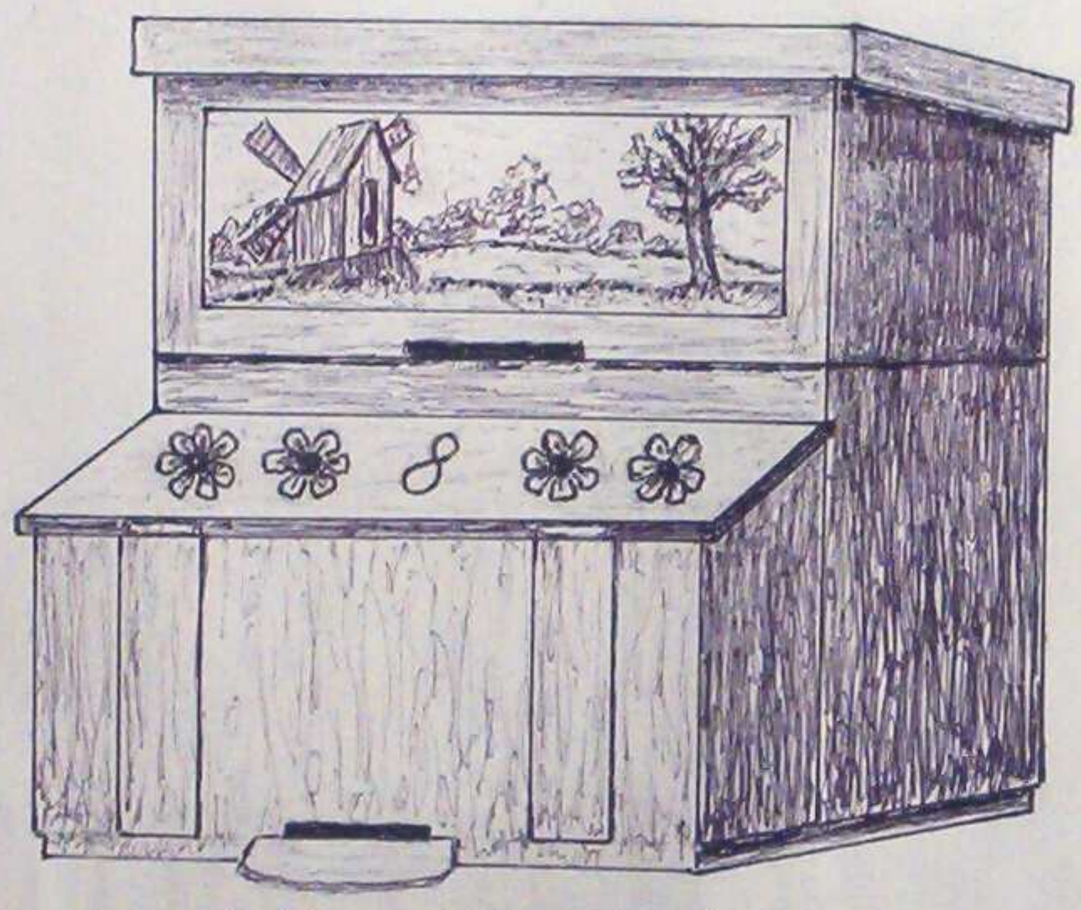

Malovaný úl ze včelínu Mrštíků v Divákách, uložený v Zemědělském muzeu

Ani v tomto jubilejním roce 1920 neožila výrazněji činnost včelařského spolku Živanský a omezovala se pouze na to nejnutnější. Obdobná situace byla i u jiných spolků a dokonce i v Ústředním spolku v Brně.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Schůzová činnost

1. srpna - valná hromada v Novém Městě schválila jednatelskou zprávu a zprávu pokladní. Aklamací byl zvolen výbor na další období a byly projednány ostatní spolkové záležitosti.

1. srpna - výborová schůze se konala po skončení valné hromady, na níž se ustavil výbor a zvolil jednotlivé funkcionáře.

Přednášky a další schůze se v tomto roce nekonaly pro nezájem a naprostou neúčast členů.

Organizační záležitosti

Složení výboru a obsazení jednotlivých funkcí dle volby z 1. srpna 1920:

předseda - Antonín Málek, odbor. učitel v N. Městě
místopředseda - Dr. Šimon Škrla, lékař v N. Městě
jednatel - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledci
pokladník - Antonín Málek, odb. uč. v N. Městě
člen výboru - Josef Konečná, řid. uč. ve Slavkovicích
- Eduard Juračka, krejčí v N. Městě
- Josef Okurka, obuvník v N. Městě
- Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
revisor účtů - Kornel Kafka, důchodce v N. Městě
- Jan Musil, hostinský v N. Městě
delegát - Adolf Švejda, řid. uč. v Pohledci

Počet členů spolku poklesl na 94. Všichni odebírali „Moravskou včelu", jejíž roční předplatné se zvýšilo ze 3,- K na 5,- K.

Na jaro 1920 bylo pro členy zajištěno 25q cukru, jehož cena se zvýšila na 6,50 K za 1 kg.

Finanční situace

Poslední vyúčtování bylo za období 21.4.1919 - 31.7.1920. Pokladní kniha se neuzavírala za každý kalendářní rok, ale až za určité období. Další pokladní uzávěrka je za období od 31.7.1920 do 31.12.1921, její výsledek se tedy objeví až ve zprávě kronikářské za rok 1921.

Ostatní spolkový majetek zůstává beze změny.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1921

Vystavná celostátní organizace včelařských ústředních spolků se uskutečnila na valné hromadě v Praze dne 16. května 1921. Na této ustavující valné hromadě vznikl „Svaz zemských ústředí včelařských spolků v republice Československé," který

sdružoval: 1. Zemský ústřední spolek včelařský pro Čechy, založený roku 1872
2. Zemský ústřední spolek včelařský pro Moravu, založený roku 1854
3. Ústřední včelařský spolek pro Slezsko, založený r. 1903
4. Zemské sdružení samostatných spolků včelařských pro Moravu, založené roku 1911
5. Krajinské ústředí včelařských spolků pro Slovensko; založené roku 1919
6. Zemské ústředí včelařských spolků pro Podkarpatskou Rus, založené roku 1921

Předsedou celostátního svazu byl zvolen kanovník Josef Kebrle a náměstkem pro Moravu ředitel Ludvík Doležal.

Schůzová činnost

V průběhu roku 1921 se nekonala žádná schůze. Činnost spolku se omezovala na pojišťování členů, odběr časopisů, zajištění cukru na krmení včel a pod.

Organizační záležitosti

Složení výboru a obsazení funkcí zůstalo beze změny. Počet členů spolku klesl na 73. Všichni odebírali časopis „Moravská včela", roční předplatné se zvýšilo na 10,- Kč.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Všichni členové byli pojištěni. Základní sazba pojistného byla 80 hal. na rok. Mnozí členi platili pojistné vyšší a to: 2,80 Kč - 4,80 Kč - 6,80 Kč případně až 28,80 Kč a jeden (p. Padalík ze Slavkovic) až 48,30 Kč. Náhrada byla hasičskou pojišťovnou proplacena p. Kyselovi za včelami ušlapanou kozu ve výši 137,- Kč.

Členský příspěvek byl od r. 1921 zvýšen z 1,- Kč na 1,20 Kč za rok bez ohledu na počet včelstev.

Na jarní krmení včel se rozprodalo členům 21q cukru po 9,50 Kč za 1 kg. Pro podzimní krmení bylo zajištěno 20q cukru po 12,- Kč. Protože byl poměrně drahý, rozprodalo se členům pouze 12q a zbytek 8q převzal: p. Skutecký 2q po 1.200,- Kč za 1q a p. Chocholáč 6q po 1.000,- Kč za 1q. Zisk z prodeje cukru byl 596,76 Kč.

Finanční situace

za období od 31.7.1920 - 31.12.1921

Příjem ve zůstatku	2.840,88 Kč
Výdaje celkem	1.428,20 Kč
Zůstatek	1.412,68 Kč
Spořitelna - vklad a úroky	777,25 Kč
Pokladna	635,43 Kč

Spolková knihovna má 95 svazků. Dále spolek vlastní 3 lisy na mezistěny (jeden u p. Málka, druhý u p. Jelínka a třetí u faráře Filípka v Jamách).

Poštovní spořitelna v Praze.

Stvrzenka

na vklad K 4 h 50, t. j.

korun čtyři 50/100

na šekové konto 62.863
u poštovní spořitelny v Praze.

Majitel konta:

Zemský ústřední spolek včelařský pro markrabství Moravské v Brně
Brno.

Podpis úředníka poštovního:

T. č. 10.

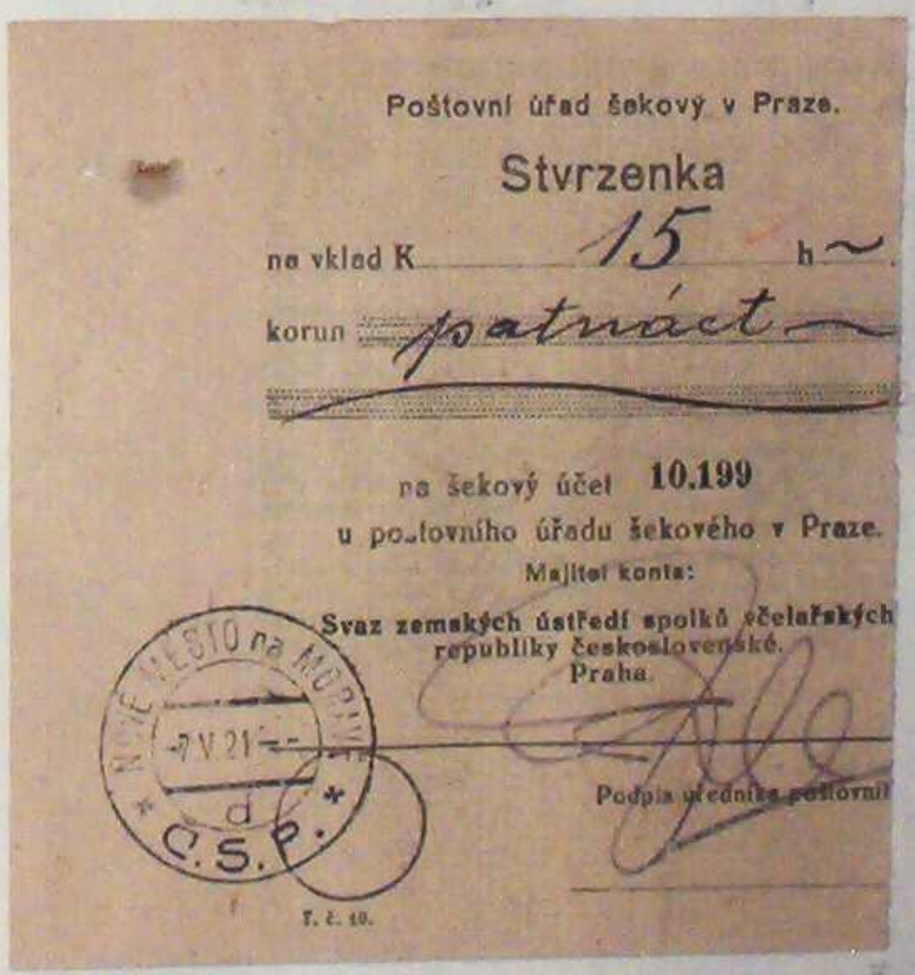
Poštovní úřad šekový v Praze.

Stvrzenka

na vklad K 15 h ~

korun patnáct ~

na šekový účet 10.199
u poštovního úřadu šekového v Praze.

Majitel konta:

Svaz zemských ústředí spolků včelařských republiky československé.
Praha.

Podpis úředníka poštovního

T. č. 10.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1922

Kdyby ovořímze-li dnes o výzkumném ústavu včelařském, zdá se nám to být samozřejmostí. Začátky včelařského ústavu však nebyly snadné.

Přípisem ze dne 27.9.1922 oznámilo ministerstvo zemědělství našemu ústředí, že zřídilo pro Moravu a Slezsko výzkumnou stanici včelařskou „Ústav včelařský státních výzkumných ústavů pro výrobu živočišnou - stanice v Židlochovicích." Ministr Dr. Staněk však brzo odstoupil a nástupce jeho plán neprovedl. Přišla doba krize a výzkumný ústav zůstal neuskutečněným snem až do roku 1927.

Spolkové schůze

21. května - valná hromada včelařského spolku Živanský v Novém Městě schválila zprávu jednatelskou a zprávu pokladní. Dále projednala spolkové záležitosti jako: stav členů, objednávku cukru, objednávku skříně pro knihovnu a do výboru zvolila 7 členů.

Více schůzí se v roce 1922 nekonalo.

Organizační záležitosti

Počet členů spolku opět klesl až na 39. Všichni odebírali časopis „Moravskou včelu" za předplatné ročně 10,- Kč a všichni byli pojištěni. Členský příspěvek činil 1,20 Kč.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Do výboru byli na valné hromadě 21. května 1922 zvoleni tito členové:

předseda - Antonín Málek, odb. učitel v N. Městě
místopředseda - Dr. Šimon Škrla, lékař v N. Městě
jednatel - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledci
pokladník - Antonín Málek, odb. učitel v N. Městě
člen výboru - Josef Konzerva, řid. učitel ve Slavkovicích
- Emerich Černý z N. Města, vrchní strážmistr
- Josef Okurka, obuvník v N. Městě
- Jan Formánek z N. Města
revizor účtů - Kornel Kafka, důchodce v N. Městě
- Jan Musil, hostinský v N. Městě
delegát - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledci

Finanční situace

od 1. 1. 1922 do 31. 12. 1922

Příjem vč. zůstatku z min. roku	2.419,84 Kč
Vydání celkem	960,47 Kč
Zůstatek	1.459,37 Kč
z toho ve spořitelně	823,91 Kč
v pokladně	635,46 Kč

Ostatní spolkový majetek zůstává beze změny.

Dle pokladního deníku lze usuzovat, že pro tento rok 1922 nebyl spolkem zajišťován žádný cukr pro včely. Už loni o něj nebyl takový zájem, protože byl drahý (à 12,- Kč) a spolek jej odbýval jen s potížemi.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1923

Od roku 1920 stav členů včelařského spolku Živanský stále klesal a činnost spolku ustávala. Také schůze se konaly jen velmi zřídka a některé roky (na př. 1921, 1923, 1924) nebyly svolány vůbec. Je těžko dnes usuzovat, proč spolek takto „živořil". Důvodem nebyl nezájem hlavních funkcionářů. Vždyť předseda Ant. Málek a jednatel Adolf Švejda vedli spolek v době rozkvětu, vedli jej i v době úpadku a za jejich vedení znovu po r. 1925 spolek se oživil. Myslím, že hlavní příčinou byl nezájem členů i včelařů nečlenů o spolkový život, neúčast na schůzích. Jedině přídělY lacinějšího cukru prostřednictvím spolku udržovaly jakž takž zájem členů, že spolková činnost se nezastavila úplně.

Spolkové záležitosti

Stav členů v r. 1923 poklesl na 38. Roční členský příspěvek činil 1,20 Kč. Všichni členové odebírali „Moravskou včelu" za roční předplatné 10,- Kč. Všichni byli pojištěni za různý poplatek pojistného od 0,80 Kč do 28,80 Kč, Padalík ze Slavkovic za 54,80 Kč; celkový pojišťovací poplatek za všechny členy činil 248,40 Kč.

Výbor i jednotliví funkcionáři spolku zůstali beze změny.

Finanční situace

Příjem za rok 1923 vč. zůstatku	2.144,37 Kč
Vydání celkem	722,50 Kč
Zůstatek	1.421,87 Kč
z toho ve spořitelně	823,91 Kč
v pokladně	597,96 Kč

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

V roce 1923 pořídil spolek vařák na vosk, který obdržel od Ústředního spolku v Brně, za nějž doplatil 50,-Kč a za dopravu vařáku 7,60 Kč.

Včelín Valašského muzea v přírodě v Rožnově p.R.

Včelín
př. Josefa Havlíka
z Rokytna

Ukázky dobových včelínů
na Novoměstsku

Včelín
př. Rudolfa Klevety
z N. Města

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1924

Abychom pochopili krizová léta naší včelařské organizace na Novoměstsku, musíme sáhnout do historie celkové naší hospodářské a ekonomické situace těchto let první republiky, kdy začínající krize zahlodala veškerý veřejný a společenský život u nás.

Včelařský spolek „Živanský" v Novém Městě v roce 1924 klesl na nejnižší stupeň své organizovanosti ve své historii, měl pouze 29 činných členů. V následujících letech však počet členů velmi stoupá a činnost spolku se oživuje a vzrůstá.

Spolkové záležitosti

Počet členů spolku klesl na 29. Členský příspěvek se zvýšil z 1,20 Kč na 1,40 Kč. Včelařský časopis „Moravskou včelu" odebírají všichni členové za roční předplatné 10,- Kč. Pojištěni jsou rovněž všichni a celkové pojištění činilo 178,40 Kč. Nejvyšší pojištění platil J. Padalík ze Slavkovic a sice 54,80 Kč.

Finanční a majetková situace

Příjem za rok 1924 vč. zůstatku	2.047,59 Kč
Vydání celkem	510,40 Kč
Zůstatek	1.537,19 Kč
z toho ve spořitelně	1.525,96 Kč
v pokladně	11,23 Kč

Spolková knihovna se přestěhovala ze Slavkovic od Josefa Konéřzy

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

do Nového Města k Antonínu Málkovi, předsedovi spolku.

Dále spolek vlastnil 2 vařáky na vosk (jeden za 137,-Kč a druhý za 57,60 Kč).

Okrašlovací spolky

Již v této době se zakládaly ve městech a větších obcích okrašlovací spolky. Také v Novém Městě včelaři spolupracovali s okrašlovacím spolkem a na jeho podnět nejen zlepšovali včelí pastvu setím semene bílého jetele, ale vysazovali medonosné akáty a jiné stromy, zasazovali se za zabránění kácení lip podél silnic a pod.

Zakládejme okrašlovací spolky.

Na každé naší vesnici měl by být okrašlovací spolek.

Čím větší je rychlost našich vlaků i motorových vozidel, čím hustší je síť našich železnic a širokých autostrád, čím více máme údolních přehrad, elektráren a splavných řek, tím více je třeba pečovati o ochranu naší přírody a jejích zvláštností i památek a tím bychom měli víc pečovati o krásu našich obcí, míst a celé domoviny.

V době, kdy se tolik hovoří o pokroku a osvětě, měl by býti nejen v každém městečku i v každé větší obci (zvláště pak v každém průmyslovém místě) čilý okrašlovací spolek, který by za účasti nejširších vrstev obyvatelstva energicky pečoval o to, aby naše vlast zůstávala nadále tím, čím ji zoveme ve své národní hymně: zemským rájem pro lidské oko.

Není jistě potřeba psáti tu o někdejším předsudku, že snahy okrašlovací a ochranářské mají smysl a význam jen pro občany tříd zámožnějších a že tedy nikterak neinteresují třídy na příklad dělnické a chudinu. Naopak! Právě ti, kteří z nejrozmanitějších příčin nemohou často jeti za krásou přírody a památek a nemohou provozovati turistiku neb jiný sport, mohou ke svému osvěžení a k upevnění zdraví užíti místních sadů, parků, lesů, hájů nebo stromořadí s lavičkami a pokochati se pohledem na jejich výzdobu uměleckými díly, sochami, památníky, pomníky, vodojemy a j. Právě tyto vrstvy lidové mohou nejvíce těžiti z výsledků práce okrašlovací a ochranářské, jsou-li na dosah ruky. Zdravý vzduch je nejmocnější podmínkou k vzrůstu zdravého těla, zdravý duch sídlí a udrží se jen ve zdravém těle...

Smysl pro ladnost, pro krásu přírody i uměleckých děl je vrozen snad v srdci každého člověka, třebaže je později různě utlačován poměry a okolnostmi.

Nejmocnější dojem vzbuzují v nás právě místa krásná a líbezná, nechť se mohou pochlubiti krásou přírody nebo dílem lidí, neb památkami jakéhokoliv původu. Svědčí o tom celé naše umění, zvláště písemnictví a mimoděk napadají nám vzpomínky našich velikánů na různé cesty, výlety k hradům a zajisté i pouti. (Němcová, Mácha, Mrštíkové, Vrchlický a j.) Při svých cestách, potulkách i procházkách rádi se vracíme na místa, o kterých bezděčně říkáme, že jsou hezká, že mimoděk nacházíme zalíbení ve vesnicích, v nichž nejen pokrok a osvěta, nýbrž i jejich svérázná tradice, čiší k nám z jejich vzhledu a úpravy (lidové dřevěné stavby, úpravná návsí s pěknými trávníky, se stromořadími, nebo s jednotlivými mohutnými stromy, obce s čistými uličkami atd.). Jak rádi vzpomínáme na cestu vroubenou mohutným stromořadím starých stromů, na typickou lipu v polích, jejíž koruna se podobá ohromné kouli a vévodí celému okolí; jak nám v mysli utkvěla řada štíhlých topolů podle naší pěšiny v lukách; jak nás potěší píseň ptáka, hnízdícího v křovinách háje, neb lahodná výzdoba oken venkovské chaloupky, pečlivě hleděná zahrádečka před okny domků, čistě upravená studánka, vzhledná nádražíčka, vítající nás cestou! To vše nemusí být okázalé a nákladné, postačí několik prostinkých keřů a květin, třeba těch nejvšednějších, právě tak, jako kytice prostého lučního kvítí na stole.

Právě na cestách poznáváme spolehlivě skutečnou vzdělanost lidí toho či onoho kraje — to je souzvuk rozumu se srdcem kraje, kterým procházíme. Vždyť v ochraně přírody, v okrašlování domova, ve zvelebování svých míst tkví vlastně celá moudrost života i podstatný díl jeho účelu i smyslu. Snahy tyto jsou a mohou býti nejen zdrojem lidských statků duchovních, pocitu krásy, nýbrž i statků hmotných. Cizinecký ruch podmiňuje kouzelně působivé složky v rozpočtech států i jejich jednotlivých oblastí. Krásný domov, vyzdobený uměleckými díly, památkami po předcích i pietní péčí o přírodu, láká turistickou cizinu v proudech, láká malíře, fotografy, kteří pak svými díly, obrazy, vyvolávají lásku k tomu či onomu kraji dál.

Má tedy okrašlování a ochrana domoviny veliký, mnohostranný a celonárodní význam a její borci konají velikou, ušlechtilou a záslužnou práci pro vlast, o níž se říká, že ji nelze zaplatiti, poněvadž musí býti konána jen z lásky a nadšení.

V těchto snahách jsme však ještě velmi daleko za mnohými jinými národy; je třeba, aby v nich byla vychovávána především naše mládež, naše budoucí pokolení. V mnohých našich vsích žili učitelé, kteří byli přímo hotovými hlasateli a propagátory těchto myšlenek, učíce žáky i sousedy pěstovat stromy, osazovati neplodné plochy i zalesňovat holé stráně a svahy, roubovat plaňata i pěstovat zeleninu, různé druhy plodin, chovat včely.

Dnes je už těchto ušlechtilých podněcovatelů méně, ale krása i užitečnost naší vlasti volá po nových pracovnících. Jsme jisti, že nám jich naroste znovu.

Potěšuje zpráva, že při chystaných oslavách dvacetiletého trvání naší republiky, mají býti do úředních programů zařaděny i školní a jiné slavnost propagující ve škole i mezi nejširšími vrstvami ochranu a zušlechťování přírody, jak je už po třicet let hlásá a udržuje „Svaz čsl. okrašlovacích a ochranářských spolků v Praze I., Malé nám 11. Byl založen známým profesorem-mecenášem dr. Janem Urbanem Jarníkem a je veden dnes neúnavným ochranářem a okrašlovatelem JUDr. Lubošem Jeřábkem.

Je jisto, že nebudou to jen školy, které v příštím roce oslaví dvacetiletý život naší svobodné republiky, nýbrž i celé obce i různé spolky, jež se tu ujmou práce. Dobrý úspěch může býti však zaručen jen důkladnými přípravami, v tomto případě včasným založením okrašlovacích a ochranářských spolků v místech, která přicházejí v úvahu, a k prohloubení činnosti spolků již dříve založených.

Alexandr Berndorf.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

1925

Tento rok lze považovat za odrazový můstek v životě včelařského spolku. Nemalou měrou k tomu přispěla i Horácká krajinská výstava, pořádaná ve dnech 5. července až 10. srpna v. 1925 v Novém Městě na Moravě. V rámci této výstavy byla uspořádána i výstava včelařská. Výbor pověřil jednatele spolku Adolfa Švejdu referentem včelařského odboru výstavy. Ten pak dopisováním, prosbami i cestami do Brna a do Prahy se snažil získat co nejvíce vystavovatelů. Přesto byla výstava slabě obeslána a pro nečinnost velkých firem v oboru úlovém byla dosti skromná proti jiným výstavám. Vzhledem k tomu, že celovýstavní výbor určil pro včelařskou výstavu jen předsíň tělocvičny, byla i tato skrovná výstava hodně stísněna. Bylo však na ní prodáno za 2.600,- Kč vystavených předmětů. Z toho je patrno, že výstava okolním včelařům hodně prospěla. Referent A. Švejda obstaral i dozor na výstavě a rozprodej vystavených předmětů.

S výstavou byl spojen i včelařský kurs. Spolek na výstavu ani na kurs nedoplácel, protože na tyto účely dostal od Svazu 1.000,- Kč a od moravského ústředí 500,- Kč.

Rok 1925 byl však pro včelaření mimořádně nepříznivý. Se všech stran bylo slyšet o ztrátách včelstev hlavně u válečních včelařů. Bylo by zase jednou třeba, aby hovor včelařů se točil okolo množství sklizeného medu a ne stále o spotřebě cukru.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Schůze, přednášky a kursy

15. března - výborová schůze se usnesla zakoupit 10 kg semene bílého jetele a rozdat je hospodářům zdarma. Rovněž zdarma bylo rozdáno 13 kg tohoto semene, koupeného v Nové Vsi, a 10 kg, které daroval rychtář z Hlinného p. Kubita. Dále bylo rozhodnuto zakoupit akátové stromky a požádat silniční výbor, aby zabránil kácení lip podél silnic. Spolek přispěje určitou finanční částkou na kursy, které budou pořádány při výstavě v N. Městě.

22. března - valná hromada včelařského spolku schválila účty a pokladní zprávu, aklamací zvolila členy nového výboru, rozhodla podat žádost na ústředí o subvenci na pořádání kursů a o zřízení pozorovací stanice a stanovila členský příspěvek na 3,- Kč za člena od příštího roku.

5. července až 10. srpna - včelařská výstava v rámci Hovácké krajinské výstavy v Novém Městě, o níž referoval A. Švejda v zářijovém čísle Moravské včely. Zde též vystavoval p. Ševčík z Krumlova akátový med, u nás dosud neznámý, o němž se pochybovalo, že je vůbec pravý, až se osobně v Krumlově o tom přesvědčil A. Švejda.

21.-24. července - včelařský kurs, pořádaný v rámci výstavy za účasti 32 včelařů. Šily se slaměné úly (ležan, stojan a dvoják obložený), vyvařoval se vosk, lily se mezistěny, řezaly lišty a sbíjely rámky, šily mechové polštáře a pod. Kurs vedli: František Koudela, Adolf Švejda, p. Jiřinec z Pod Kuší u Blatné, p. Bartůněk z Osové Bitýšky. Kursisté podnikli půldenní výlet na vzorný včelín Josefa Padalíka ve Slavkovicích.

Organizační záležitosti.

Na valné hromadě 22. 3. 1925 byl zvolen následující výbor:

předseda - Antonín Málek, ředitel v N. Městě
místopředseda - Emerich Černý, vrchní strážm. v N. Městě
jednatel - Adolf Švejda, řid. učitel v Pohledci
pokladník - Antonín Málek, ředitel v N. Městě
člen výboru - Rudolf Kleveta, učitel v N Městě
- Josef Zavadil, Studnice, učitel

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

člen výboru - Josef Padalík, mlynář ve Slavkovicích
- Josef Pavlíček z Nové Vsi
náhradník - Josef Bláha z Radňovic
delegát - Adolf Švejda, řid. uč. v Pohledci
revisor účtů - Kornel Kafka, důchodce v N. Městě
- František Mrkvička z N. Města

Počet členů spolku se proti minulému roku zvýšil na 35, kteří chovali 357 včelstev, z toho 331 v úlech dřevěných a 26 v úlech slaměných. Spolkový příspěvek se platil ještě ve výši 1,40 Kč. „Moravskou včelu" odebírali všichni, roční předplatné bylo 10,- Kč.

Finanční a majetková situace

Příjem za rok 1925 vč. zůstatku	4.393,52 Kč
Vydání celkem	2.645,36 Kč
Zůstatek	1.748,16 Kč
z toho ve spořitelně	1.662,96 Kč
v pokladně	85,20 Kč

Přestože vydání s pořádaným kursem činilo 1.616,50 Kč, spolek na tom neprodělal, protože obdržel subvenci od Svazu zemských ústředních spolků ve výši 1.000,- Kč, od výstavního výboru Horácké kraj. výstavy 416,- Kč a od Zemského ústředí v Brně 500,- Kč.

Spolková knihovna, která se rozrostla na 97 svazků, je umístěna u předsedy A. Málka, ředitele v N. Městě.

Ústřední spolek moravský daroval zdejšímu spolku 1 lis na šití slaměných úlů, který byl vystaven na výstavě.

Dále vlastní spolek 2 vařáky na vosk.

Další spolkové záležitosti

Na včelařské výstavě bylo také vystaveno zařízení pozorovací stanice, které spolek obdržel a zřídil pozorovací stanici ve Studnicích. Byla to nejvýše položená (806 m) stanice na Moravě a vedl ji učitel Josef Zavadil.

V roce 1925 ustavili zájemci o chov plemenných matek družinu chovatelů matek a vznikly tak první plemenné a oplozovací stanice na Moravě: Babice, Bystrc, Halenkovice, Ivančice, Kelkovice, Mitrovice, Nové Mlýny a Pocoucov na Třebíčsku.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Opis.

Vyhláška

ministerstva zemědělství ze dne 27.února 1925,č. 13.703, o zákazu dovozu včel,jich produktů a předmětů,jimiž by mohly býti přenosny nákazy včel z ciziny.

Vzhledem k vyskytnutí se nemocí včel ve větším rozsahu v sousedních státech a nebezpečí přenesení těchto nákaz na státní území zakazuje se v zájmu základě ustanovení § 3.zákona ze dne 6.srpna 1909,č.177 ř.z.,příp. § 3.uher.VII.čl.z r. 1888 veškerý dovoz včel /matek,rojů,včelstev/,medu,včelího vosku /plástů,mezistěn,vložtin/, upotřebených úlů a jiného upotřebeného včelařského nářadí na a sice s platností od 15.března 1925 až do nového oznámení.

Dovoz převařeného včelího vosku pro účely průmyslové bude povolán ministerstvem zemědělství od případu k případu na písemné požádání.

Zákaz se nedotýká dopravy v odstavci prvém uvedených předmětů,mohou-li celní úřady bezpečně zjistiti z průvodních listin,že se jedná o průvoz.

Přestupky tohoto nařízení budou stíhány dle trestního ustanovení zákona ze dne 6.srpna 1909,č.177 ř.z.,pokud se týče uh.VII.čl.z r.1888.

Ministr zemědělství:

Dr. M O D Ž A v.r.

Rok 1925 se stal významným také proto, že odstranil rozkol mezi moravskými včelaři. Podnět k tomu dal daněprostý cukr, který se přiděloval pouze prostřednictvím Zemského ústředí spolků včelařských. Sdružení samostatných spolků včelařských se domáhalo, aby bylo uznáno za rovnoprávné, i když zastupovalo jen nepatrnou část asi 30 spolků, které postupně samy vstupovaly do Ústředí. Posléze zůstalo ve Sdružení pouze 18 spolků a ty se 13. 12. 1925 na valné hromadě usnesly, že se dobrovolně rozcházejí. A tak zase celá Morava svorně začala pracovat v oboru včelařském.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

O p i s .

V Novém Městě na Moravě 14.IV.25.

P.T.

Zemské ústředí včelařských spolků

v B r n ě .

Podepsaný včelařský spolek dovoluje si oznámiti P.T.Zemskému ústředí,že stojí za Horáckou krajinskou výstavou,která ve dny 5. července - 10 srpen 1925 v Novém Městě na Moravě bude pořádána a prosí P.T.Zemské ústředí včelařských spolků na Moravě o všestrannou hmotnou i moralní podporu krajinské včelařské výstavě,v rámci Horácké krajinské výstavy pořádané.

Oznámení toto a prosba o podporu nedopatřením stává se značně opožděným.Včelařský spolek nezahájil přímé jednání se Zemským ústředím dosud jen z toho důvodu,že je předsedou spolku a několika členy zastoupen ve výstavním výboru a delegát spolku a výstavního výboru p.říd.v.v.Fr.Koudela z Nového Města na Moravě již v prosinci 1924 intervenoval jménem výstavního výboru u pana ředitele Fr. Silhavého v Brně.

Podepsaný včelařský spolek se omlouvá,že přímo nezahájil jednání se Zemským ústředím,neboť,jak již podotknuto,stalo se tak jen omylem.

Prosíme snažně,aby Zemské ústředí uspořádalo u příležitosti výstavy sjezd včelařů a aby den pořádání sjezdu byl dohodnut a stanoven se Svazem zemských ústředí spolků včelařských v Praze,aby se sjezdy nestřetly na stejnou dobu.Dále prosíme,aby Zemské ústředí se samostatně jak výstavy,tak i sjezdu zúčastnilo,jakož i o vyslání řečníků.Rádi bychom byli,kdyby byl delegován za řečníka pan lesmistr Skuařil z Velkého Meziříčí a sice na thema,které přednášel v loni na sjezdu včelařů ve Velkém Meziříčí.Prosíme,aby Zemské ústředí vyzvalo Svaz zemských ústředí,aby tento vybídl k účasti na sjezdu a výstavě,ajkož i na čtyřdenním kurse přilehlé okresy české:Polička,Hlinsko,Chotěboř,Polná,a Něm.Brod a aby Svaz také výstavu obeslal a ku sjezdu delegáty vyslal.

U příležitosti sjezdu a výstavy konán bude čtyřdenní kurs včelařský za vedení p.říd.v.v.Fr.Koudely,p.Jiřince z Pod Kuší u Blatné a p.K.Bartůnka z Osové Bytýšky.Prosíme,aby tento kurs byl vzat na vědomí a včelařskému spolku by byla poskytnuta subvence na kurs a doměny vystavovatelům.

Celé Horácko nemá dosud ani jediné vzorné pozorovací stanice. Prosíme Zemské ústředí,aby laskavě na výstavě pozorovací stanici včelařskou umístilo a tuto pak v kraji po výstavě spolku včelařskému ponechalo.

Doufáme,že přáním našim bude vyhověno a těšíme se na Vaši účinnou spolupráci ku zdaru Horácké krajinské vsýatvy,jmenovitě pak ku zdaru výstavy včelařské,v rámci této připravované.

Za:

jednatel. předseda.

P.T.

.....

v.....

Na vědomí-.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Slavnému předsednictvu
vilařského sjezdu v Novém Městě.

Slavný pohřeb dobrodiletky kostela
nedopustil, abych se mohl s Vámi
potěšiti a poučiti. Dovoluji si proto
aspoň tímto listem vysloviti všem přátelům -
účastníkům našeho sjezdu nejsrdečnější
pozdrav a přání plného zdaru a úspěchu.
Horácko stálo zadost Pietsonových
v předních řadách průkopníků nového
rozkvětu vilařství; kéž slojí vůle
i v naší republice! Všem účastníkům
ještě jednou nejsrdečnější pozdrav zanlé

v Bystrci u Brna,
dne 23./7 1925.

Frant. Adamec,
č. předsedstvo ústředí
spolku vilařského.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Senica na Slov. 26. VII. 1925.

Vážený pane Kolega!

24. t. m. odp. som sa nedobre cítil. Poháhal som sa do postele a potom dom. mám akúsi malú choleru.

Veľmi ľúto mi je, že som nemôhol byť už prítomný ani na záverečných slávnostiach včelárskeho kurzu, ani na zjazde, čo by mňa veľmi bolo zaujímalo, ba nemôhol som vyhovieť ani spoločenskému zvyku a v mojom páde eminentnej povinnosti, aby som sa Vám za Vašu nevšednú ochotu — mne preukázanú — poďakoval, hiež i poďakoval sa všetkým pp. bratom ľanojším včelárom, že so mnou tak láskavo obchodili. Mienil som toho na večierku Vašom verejne povedať, no náhodou prekazený som bol v tom a uspokojit sa musím predbežne týmto sdelením vďaky mojej. Mne nezapomenuteľne milé ostanú hodiny a dne medzi Vami strávené, veď môj pobyt u Vás, ktorý som pôvodne na 1 deň si projektoval, ale nevieem ako, predĺžil sa štvornásobne, a ešte som iba z nútnosti opustil Váš milý kruh.

Prosím, ráčte príležitostne sdeliť moje úctivé vďaky a poníženie aj ostatným pánom predná šateľom a bratom včelárom.

Opätovným výrazom zvláštnej úcty:

Jvath

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Zemský ústřední spolek včelařský

pro markrabství moravské v Brně.

Předsednictví v Třebíči. ⊙ Kancelář: Brno, Vídeňka č. 121.

Čís.....

V Třebíči dne 26. července 1925.

Velectěný pane kolego !

Včera zapomněl jsem Vám říci, abyste byl tak laskav a nechal na půl archu psacího papíru opsati usnesenou resoluci, podepsal jménem včelařského spolku „Živanský" v Novém Městě a odevzdal tuto př.p. senátoru Sáblíkovi a požádal jej za předložení vládě a parlamentu. Mně pak pošlete originál, který jsem Vám odevzdal, abych ji taktéž jménem Svazu mohl předložiti k dalšímu jednání naší vládě.

Očekávaje laskavé vyřízení mé žádosti, jakož i zakročení př. p. senátora Sáblíka, znamenám se

se srdečným pozdravem

oddaný:

Ant. Kolařík

NB. Zároveň děkuji ještě jednou všem přátelům a členům Vašeho spolku za uspořádání sjezdu a včelařské výstavy co nejsrdečněji.

Moravští

Čeští včelaři..... shromáždění na sjezdu v Novém Městě na Moravě ..... dne 25. července t.r. usnášejí se na následující resoluci :

1. Vítáme s radostí zákaz ministerstva zemědělství dovozu včel, medu a vosku do naší republiky jakožto jediného prostředku k zamezení různých chorob včel, avšak žádáme, aby pro první dobu plemenný chov české černé včely byl ve zvýšené míře podporován tak, abychom se stali soběstačnými.

2. Aby vláda k podzimnímu krmení včel povolila potřebné množství cukru za cenu exportní (ac 7kg na jedno včelstvo = 300 vagonů), jako je tomu v jiných hospodářsky pokročilých zemích.

3. Aby patent terezianský směřující na ochranu včelařství byl v plném rozsahu i v novém zákonodárství zachován.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

6265
5. srpna 1925

Zemskému ústředí včelař. spolků
v Čechách.

V příloze zasíláme opis protokolu výstavní porroty o přisouzených cenách s archivou prorbou, aby nám byly medaile a 6 diplomů zaslány.
Současně prosíme, aby povolených 1000 Kč od svazu zems. zedr. spolků včelařských na náhradu útrat spojených s instalací výstavy a pořádáním 4 denního kursu včelařského bylo nám laskavě poukázáno.

V Novém Městě na Moravě, 3/8 925

Adolf Svejda,
jednatel a refer. vč. odboru.

Mrázek
předseda

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Opis

6264

5. srpna 1925

Zápis

o soudcovském usnesení o odměnách vystavovatelů včelařského odboru Horácké kraj. výstavy dne 25. července 1925 v Novém Městě na Moravě.

Členové jury: Springer Josef, řed. v. v. předseda. Fiala Ludvík, řed. v. v. Forst Jan ze Sv. Hory. Šilhavý Frant., pokladník ústř. spolku morav. ústředí. Gotvald Josef, prof. rč. ústav v Soběslavi. Adolf Svejda, zapisovatel.

1. Spolek „Živanský" v Nov. Městě 1000 Kč. od svazu.
2. Adolf Svejda, řídl. učitel v. v. v Novém Městě na Mor., refer. vč. odb. stříbrnou med. zemského ústředí v Čechách.
3. Podolník Josef, mlynář v Slavkovicích, p. Nové Město na Mor., bronzov. medai. zem. nób. Čechy.
4. Tesař Rudolf, les. spr. v Hodoňně, bronzovou med. " " ".

Diplomy zemského nób. spolku v Čechách obdrželi:

5. Jelínek Josef, majitel štrobárny v Nov. Městě na Mor.
6. Stodola Frant. v Náměšti nad Oslavou
7. Plemená stanice v Babicích u Brna.
8. Bratří Vilhelmové v Prostějově.
9. Kondela Frant., řid. uč. v. v. v Novém Městě.
10. Škvařil Václav, řed. ve Vel. Meziříčí.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

265
1925

Ženskému ústředí včelař. spolků
v Čechách.

V příloze zasíláme opis protokolu výstavní poroty o přiznaných cenách s prosbou, aby nám byly medaile a 6 diplomů zaslány.

Současně prosíme, aby povolených 1000 Kč od svazu zemsk. řed. spolků včelařských na úhradu útrat spojených s instalací výstavy a pořádáním 4 denního kursu včelařského bylo nám laskavě poukázáno.

V Novém Městě na Moravě, 3/8 925

Adolf Svejda,
ředitel a referent vč. odboru

Musílek
předseda

Opis

6264
5. srpna 1925

Zápis

o soudcovském usnesení o odměnách vystavovatelů včelařského odboru Moravské kraj. výstavy dne 25. července 1925 v Novém Městě na Moravě.

Členové poroty: Springer Josef, řed. v. v. předseda. Fiala Ludvík, řed. v. v. Forst Jan ze Sv. Hory. Silhavý Frant., pokladník ústř. spolku morav. ústředí. Gotwald Josef, prof. pč. ústav v Soběslavi. Adolf Svejda, zapisovatel.

1. Spolek „Živanský" v Nov. Městě 1000 Kč. od svazu.
2. Adolf Svejda, řid. učitel v. v. v Novém Městě na Mor., refer. vč. odb. Stříbrnou med. zemského ústředí v Čechách
3. Podaliik Josef v Slavkovicích, vynikl. p. Nové Město na Mor., bronzov. medai. zem. úst. Čechy.
4. Tesař Rudolf, les. spr. v Hodoně, bronzovou med. " " ".

Diplomy zemského úst. spolku v Čechách obdrželi:

5. Jelínek Josef, majitel zahrady v Nov. Městě na Mor.
6. Hodola Frant. v Náměšti nad Oslavou
7. Semená stanice v Babicích u Brna.
8. Bratří Vilhelmové v Prostějově.
9. Kondela Frant., řid. uč. v. v. v Novém Městě.
10. Skvařil Václav, řed. v Vel. Meziříčí.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

265
1925

Zemskému

V příčině gaučla
prosby o přiz
prosba, aby
zaslány.
Současně pro
od svazu zem
na náhradu ú
výdaje a p
učitelského b

V Novém Měste

Adam Svejda,
ředitel a referent vč.
odboru.

Diplom zemského ústřed. spolku Moravského:

14. Grie Jan, klempíř v Třebíči
13. J. B. Pástek, umělec. kovářiny v Novém Městě.
8. Heinz Rud. výr. vč. nář. v Ostravě, Morava.
12. Mazánek Dom. Heršpice u Brna.
15. Lüftner Kar. Praha
16. Pohanka Fran. rol. v Nové Vsi u Nov. Města.
17. Kořista Jo. Pavlovice u Jimramova.
18. Slerka Karel, klempíř ve Zdáře.
19. Kočka Rudolf, klempíř v Tišnově
20. Peňáz Josef, rol. Slavkovice u Nov. Města.

21. Moravské ústředí — bez nároku na ceny.

V Novém Městě na Moravě, 25./7 925.

Josef Springer, předseda.
v. z.
Ludvík Fiala, místopředseda.
v. z.
Fr. Šilhavý, v. z.
Jan Forst, v. z.
Jos. Gottwald, v. z.

Ad. Svejda,
zapisovatel.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

Zemské ústředí spol. včelařských pro Čechy
Praha - II., Havlíčkovo náměstí č. 11.

TELEFON 9 4 4 3. ÚČET POŠT. SPOŘ. 44.344.

SDRUŽENÍM českých krajinských spolků včelařských a českých včelařů vůbec.

TROJNÁSOBNÉ POJIŠTĚNÍ VČELAŘSKÉ proti požáru, vloupání a povinnému ručení za škody způsobené vosami cizím lidem zvířatům a věcem.

ČESKÝ VČELAŘ, zal. r. 1873 nejrozšířenější odborný list včelařský. Rozesílá se 15 tisíc výtisků vždy 15. v měsíci. VÝHODNÁ INSERCE.

VČELAŘ ZAČÁTEČNÍK, praktické rady mladým včelařům, V. ilustr. vydání Kč 6'50 franko.

SBÍRKA PŘEDNÁŠEK Z VĚDECKÉHO KURSU, ČÁST I. (Med a vosk. Nektaria a rostliny medonosné.) Kč 6'50 franko.

BAJKY O VČELÁCH, krásná sbírka chodských lidových bajek. Napsal prof. J. F. Hrůša, umělé. illustr. prof. St. Kulhánek. Cena 10 Kč, pro členy 7 Kč.

CESTA DO ŘÍŠE VÍL, poutavá povídka poučující mládež o životě včel. Cena: brož. 4 Kč, pro členy 6 Kč, váz. 12 Kč, pro členy 8 Kč.- Knížky tyto odporučeny pro žákovské knihovny. Vhodné dárky pro mládež.

★

SEZNAM DALŠÍCH SPISŮ VČELAŘSKÝCH na požádání zdarma a franko.

BEZPLATNÁ PRÁVNÍ A ODBORNÁ PORADA.

PŘEDNÁŠKY, VYUČOVÁNÍ A KURSY včelařské.

SUBVENCE NA MEDONOSNÁ SEMENA A NÁČINÍ včelařské.

ČLENOVÉ KRAJINSKÝCH SPOL. VČELAŘSKÝCH platí roční příspěvek 18 Kč, všichni dostávají zdarma časopis, Včelařský kalendář, jsou pojištěni bez zvláštních poplatků do 500 Kč a používají všech členských výhod.

Číslo 6264/5.
V odpovědi buď vždy s datem dopisu uvedeným

V Praze dne 5. srpna 1925.

P.T.

Včelařskému spolku „Živanský"

/ výstavnímu odboru/

v Novém Městě na Moravě.

Přátelé !

Obdrželi jsme Váš přípis ze dne 3.t.m. s přílohou zápisu sboru soudců. Vracíme Vám tyto spisy a prosíme, byste doplnili následující:

1. Subvenci 1000Kč od Svazu bude možno vyplatiti teprve po schválení výboru Svazu a předložení zprávy o výstavě a kursu jakož i účetní uzávěrky příjmů a vydání s orig. účty. Účty po nahlédnutí budou Vám vráceny. Schůze výboru Svazu bude se konati 23. srpna t.r. v Kroměříži, začlete tudíž vše tak, abychom žádané týden před pořádáním schůze obdrželi. Jinak by celá záležitost musela býti odložena až do schůze výboru Svazu v příštím roce konané.

V zápisu sboru soudců račte doplniti:

2. Charakter a bydliště př. Švejdy,
3. Charakter, event. počtu př.Podalíka,
5. Charakter př. Jelínka,
6. Bližší označení bydliště př.Stodoly /Náměšť. n/Oslavou ?/
8. Charakter firmy Bratří Wilhelmů /továrna na ? /

Po obdržení žádaného další zařídíme. Dopis Váš nechte lask.podepsati p.předsedou a opatřiti event. razítkem spolku.

Se včelařským pozdravem
za:
KANCELÁŘ ZEMSKÉHO ÚSTŘEDÍ SPOLKŮ VČELAŘSKÝCH PRO ČECHY V PRAZE-II. Havlíčkovo nám. č. 11.

Václ. Pražák
tajemník.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě

ZO ČSV Nové Město na Moravě

Včelařského kursu při Horácké krajinské výstavě v Novém Městě na Moravě, pořádaného ve dnech 21.-24. července 1925, se zúčastnilo celkem 32 včelařů z blízkého i dalekého okolí. Účastníky, které se mi podařilo zjistit jmenovitě, uvádím:

Chrastný František, správce Hospod. družstva ve Žďáře
Veselý Karel ze Žďáru
Macek František, domkař v Sázavě
Pavlíček Josef, řídící učitel v Nové Vsi
Jiříčková Marie, liter. učitelka a hoč. učit. včel. v Otnici
Perníčka Hynek z Bukové u Přibyslavi
Žandovský Karel, kontrol. asistent v Drásově u Třešnova
Poláček František, zahradník ve Žďáře
Nevrkla František z Dlouhého
Pail J., správce školy v Hodiškově
Špardlík Josef, zahradník v Moravci
Fousek Jan, rolník v Měllovicích
Kopecký Alois, předseda dorostu v Rohozné u Poličky
Zahrádka Cyril, rolník a hostinský v Dlouhém
Svatý Josef, ředitel měšťanské školy v Senici na Sloven.
Odehnal H., řídící učitel v Jundrově - Velké Brno
Vaněk Vincenc, farář ve Slavkově u Lipníka
Tesárek Adolf, zemědělec ve Spělkově
Novák Josef, rolník z Vříště
Sláma Alois, rolnický syn z Jam
Vejrosta V., řídící učitel v Horní Bobrové
a dalších 11 včelařů

Jaký ohlas měl tento kurs, vystihuje dopis pr. Svatého, přiložený vpředu.

(c) ZO ČSV Nové Město na Moravě